

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ทิววรรณ คล้ายคลึง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
กันยายน 2562

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

กันยายน 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

Development of Local Curriculum on Local Desserts in
Kongkailat District for Grade 4-6 Students

Tiwawan Klayklung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
Master of Education Program in Curriculum and Instruction
Uttaradit Rajabhat University

September 2019

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอองไทรลาค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

4-6

ของ

ทิววรรณ คล้ายคลึง

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา สุวรรณศรี)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดม คำขาด)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพกา ธรรมสิทธิ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร. เขาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรืองเดช วงศ์หล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
ผู้วิจัย	นางสาวทิวาพรรณ คล้ายคลึง
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา สุวรรณศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. จริญญา พิชัยคำ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา ศึกษาผลการใช้ และความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ
ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในตำบลไกรนอก อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
จำนวน 103 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ขนมพื้นบ้าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยมีหน่วยการเรียนรู้ 7 หน่วย มี 14 แผน ใช้เวลาเรียน
จำนวน 19 ชั่วโมง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรท้องถิ่น, ขนมพื้นบ้าน

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / rev: 04092562 13:45:40 / seq: 27

ABSTRACT

Title	Development of Local Curriculum on Local Desserts in Kongkailat District for Grade 4-6 Students
Author	Tiwawan Klayklung
Degree	Master of Education Program in Curriculum and Instruction
Advisor	Associate Professor Dr. Nitaya Suwanasri
Co-Advisors	Dr. Jariya Pichaikum

The purposes of this research were to develop, to trial, and to find the student satisfaction of the local curriculum of local desserts in Kong Krailat District for grade 4-6 students. The population was 103 grade 4-6 students In Krai Nok Subdistrict, Kong Krailat District, Sukhothai Province. 19 samples of grade 4-6 students studying in 2nd semester of 2018 academic year of Ban Pong Khae School were chosen by purposive sampling. The tools used in the research were a needs assessment form, the local curriculum of local desserts, a learning achievement test, a desirable characteristics assessment form, a practical skill assessment form, and a student satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis included percentage, average, standard deviation, and T-test.

The results revealed that the local curriculum for grade 4-6 students on local desserts in Kong Krailat District comprised 7 learning units with 14 plans which it took 19 hours to finish. The students' learning achievement was higher than the set criterion of 75 percent with statistical significance at 0.05, and their overall satisfaction was at the highest level.

Keyword : Development of Curriculum / Local Curriculum / Local Desserts

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี จากการได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดี จากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ อาจารย์ ดร.จรียา พิชัยคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอ กราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อเสนอที่ถูกต้องอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสานวิชาความรู้ ประสบการณ์ คำแนะนำตลอดเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งแคและคณะครูโรงเรียนบ้านโป่งแค ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี รวมถึงให้คำปรึกษา แนะนำ

และให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้องและเพื่อนทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจตลอดมาจนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้มีอุปการคุณดังกล่าวไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ทิวาวรรณ คล้ายคลึง

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การพัฒนาหลักสูตร.....	8
หลักสูตรท้องถิ่น.....	16
สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.....	39
ขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาศ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	81
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อการวิจัย	88
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	92
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบสอบถามความต้องการของหลักสูตร	98
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกร ลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	102
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้	118
ภาคผนวก ฉ	226
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ...	233
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้อง ของข้อคำถามที่ ต้องการวัด ของแบบสอบถามความพึงพอใจ	237
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	241
ภาคผนวก ฉ ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	247

ภาคผนวก ญ รูปภาพ.....264
ประวัติย่อผู้วิจัย.....270

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่น.....	62
ตารางที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอองไกรลาศ	72
ตารางที่ 4 ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	73
ตารางที่ 5 แสดงผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	74
ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียน	74
ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	75
ตารางที่ 8 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อำเภอองไกรลาศเดิมเป็นแขวงหนึ่งของเมืองสุโขทัย ปรากฏหลักฐานการตั้งเป็นอำเภอองไกรลาศ เมื่อ พ.ศ. 2439 โดยมีพระองไกรลาศดำรงตำแหน่งนายอำเภอคนแรก ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่บนเกาะเล็ก ๆ ชื่อ "เกาะอง" ปี พ.ศ. 2460 ในสมัยหลวงบุรีไทยพิทักษ์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอองไกรลาศเป็นอำเภอบ้านไกร เนื่องจากเกาะองมีน้ำท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก ไม่สะดวกในการติดต่อราชการของประชาชน ในปีเดียวกันนั้นจึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งบนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำยม ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิมประมาณ 15 เส้น ปี พ.ศ. 2482 ในสมัย นายเปลี่ยน สิทธิเวช ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอบ้านไกรเป็นอำเภอองไกรลาศ ดังเดิม เนื่องจากชื่อองไกรลาศ ปรากฏในประวัติศาสตร์ไทยมาช้านาน และปี พ.ศ. ในสมัย นายเอื้อน รงค์ทอง ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ได้พิจารณาเห็นว่าบริเวณที่ว่าการอำเภอเดิมคับแคบขยายไม่ได้ ทั้งยังมีน้ำท่วมถึง ประกอบกับอาคารที่ว่าการอำเภอเริ่มชำรุดทรุดโทรม จึงให้ขออนุญาตย้ายไปสร้างที่แห่งใหม่ กระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้ย้ายไปสร้างที่แห่งใหม่บริเวณริมถนนสิงห์วัฒน์ หลักกิโลเมตรที่ 21 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านกร่าง เนื้อที่ 25 ไร่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิม 3 กิโลเมตร เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2505 จนถึงปัจจุบัน สถานที่เดิมใช้เป็นที่ตั้งสถานีอนามัยตำบลจนถึงปัจจุบัน ชุมชนบ้านองไกรลาศเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาองไกรลาศและยังเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนองไกรลาศให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ได้เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่วนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมีทั้งความรู้ทั้งทักษะในการประกอบอาชีพดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ส่งเสริมสนับสนุนได้ให้ฝึกปฏิบัติคิดเป็นทำเป็นและใฝ่รู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติได้อย่างสันติสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, น.50) จนก่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาให้เกิดความเป็นคนที่สมบูรณ์ในตัวผู้เรียนทำให้สังคมผลิตพลเมืองที่ดี ตามที่พัฒนาและการมีความสามารถมีการดำรงชีวิตที่เหมาะสม หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียนเพราะหลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจากให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ

ตามต้องการและเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยออกแบบเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษา ต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญดังนี้ การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับ การทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจ ที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับ กระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือ การสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การอาชีพเป็นสาระเกี่ยวกับทักษะ ที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้ เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Folk Wisdom) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539, น.2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกตคิด วิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปใน สังคม ชุมชนและในการตัวของผู้นั้นเอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกัน เกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้ คล้ายกับ

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2542, น.2) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ว่า องค์ความรู้ ความสามารถของชุมชนที่สั่งสมสืบทอดกันมานาน เป็นความจริงแท้ของชุมชนเป็นศักยภาพที่จะใช้แก้ปัญหา จัดการปรับตัว เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างผาสุก เป็นแก่นของชุมชนที่จรรโลง ความเป็นชาติให้อยู่รอดจากทุกภัยพิบัติทั้งปวง โดยสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ โดยใช้สติปัญญาสั่งสมความรู้ อย่างแพร่หลาย ผสมผสานความกลมกลืนระหว่างศาสนา สภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมการประกอบอาชีพ และกระบวนการเหล่านี้มาจนหลายชั่วคนซึ่งจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้น เกิดจากการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์เป็นระยะเวลายาวนาน โดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีอยู่มาใช้ในการตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพการปรับตัวและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต จนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและสังคม

ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูรวมกันสร้างขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญดังต่อไปนี้ (กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. 2543, น.5) 1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะเนื้อหาสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง 2. ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ 3. ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า รวมทั้งวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง 4. ชุมชนและภูมิปัญญาในชุมชน มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชน ทำให้สามารถตอบสนองการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของการต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่ม ผู้นำชุมชน หรือกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้นผู้นำชุมชน องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยุพาพร รูปงาม, 2545, น.5) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการ พัฒนา ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ชุมชนเกิดการ พัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในงานพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาชนบท ไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือของประชาชน (ชินรัตน์ สมสืบ, 2539, น.20)

จากความสำคัญที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยสนใจจะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 โดยใช้ชุมชนบ้านกงไกรลาศ เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาบ้านกงไกรลาศและการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้คุณค่าและสืบทอดประเพณีที่ดั่งาม เกิดทักษะการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากเรียนรู้ที่มีความสุขและสนุกกับการเรียนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นอย่างไร
3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3. เพื่อศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนในเขตตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย โรงเรียนวัดคู้งยาง โรงเรียนวัดโบสถ์ และโรงเรียนบ้านโป่งแค จำนวน 103 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ของโรงเรียนบ้านโป่งแค ตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 19 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2. ด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น หลักสูตรท่องถิ่น ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2.2 ตัวแปรตาม ผลการใช้หลักสูตรท่องถิ่น ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของนักเรียน

3. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาการพัฒนาหลักสูตรท่องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค จังหวัดสุโขทัย ได้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่นำมาใช้นำมาใช้เป็นเนื้อหา ของหลักสูตรขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ จำนวน 19 ชั่วโมง มี 7 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1. มารู้จักอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ 2. เรียนรู้สูตรขนมกงไกรลาศกันเถอะ 3. มาเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ทำขนมกันเถอะ 4. เรียนรู้วิธีการทำขนมกันเถอะ 5. ประโยชน์ 6. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ 7. ต้นทุนและการจัดจำหน่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำนิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท่องถิ่น ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ มีผู้เชี่ยวชาญประเมิน ปรับปรุงแก้ไข นำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

หลักสูตรท่องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ หมายถึง หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามความพร้อมและความต้องการพื้นฐานของสถานศึกษาและชุมชนที่ปรับให้เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและและความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ซึ่งเป็นประโยชน์ด้านความรู้ทักษะปฏิบัติรวมถึงเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่ง ประกอบด้วยสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักการ โครงสร้างสาระ

การเรียนรู้ ขอบข่าย เนื้อหา คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผล

ผลการใช้หลักสูตร หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่คาดหวัง
ของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ประกอบด้วย

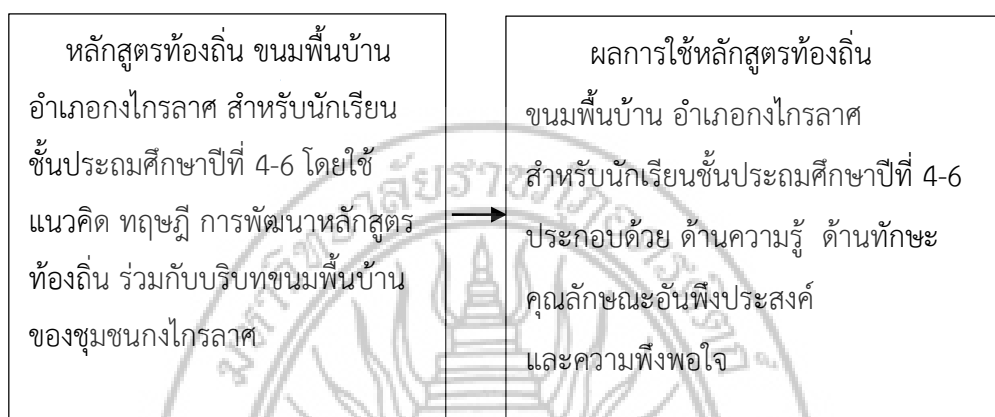
1. ด้านความรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ขนมหินบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
2. ด้านทักษะปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ การนำเสนอ การทำงานกลุ่ม และการปฏิบัติการทำขนม โดยใช้เกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับ 3 แปลผลเท่ากับดี ระดับ 2 แปลผลเท่ากับพอใช้ ระดับ 1 แปลผลเท่ากับปรับปรุง
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คะแนนการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความพอเพียง โดยใช้เกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับ 3 แปลผลเท่ากับดี ระดับ 2 แปลผลเท่ากับพอใช้ ระดับ 1 แปลผลเท่ากับปรับปรุง
4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ วัดผลโดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สืบค้นเอกสารและข้อมูลด้านต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน ของอำเภอองไกรลาค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. หลักสูตรท้องถิ่น
3. สารระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
4. ชนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาค
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาหลักสูตร

การศึกษาเป็นกระบวนการสั่งสอนเพื่อพัฒนาสิ่งที่มีมนุษย์จัดให้แก่มนุษย์อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสังคมโดยใช้หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาสำหรับควบคุมการศึกษาในแต่ละระดับหลักสูตร ในความหมายกว้างจะหมายถึงโครงการหรือแผนการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ และในความหมายที่แคบเข้าจะหมายถึงรายวิชา เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียน หลักสูตรมีลักษณะเป็นพลวัต และเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างต่อเนื่อง มีการสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรจะเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นแนวทางในการสร้างลักษณะของพลเมืองของชาติและสร้างชาติ และหลักสูตรสามารถทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตได้ องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตร

หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน และเหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และหลักสูตรที่ดีจะต้องสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทนต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการสร้างกำลังคน

3113199607

TRU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq: 27

ของประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวัง เพราะฉะนั้นกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ บทบาทของการศึกษาจะแทรกซึมเข้าไปในกระบวนการถ่ายทอดค่านิยมและเจตคติ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามความจำเป็น เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ และมาตรฐานการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอีกโสดหนึ่งด้วย

ลักษณะทั่วของการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการทุกชนิดที่ช่วยพัฒนาหรือปรับปรุงจิตใจ อูบนิสัย และอุดมคติทางกายภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ให้ดีขึ้น

การศึกษาเป็นกระบวนการ หรือเป็นเพียงเครื่องมือเครื่องใช้อย่างหนึ่งที่มีมนุษย์จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

การศึกษามีใช้ผลของการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์โดยตัวของมันเองทันที เพราะสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาจะไม่มีประโยชน์อันใดถ้าไม่นำไปใช้งาน หรือไม่นำไปทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่สังคม

กระบวนการหรือวิธีการศึกษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ กระบวนการศึกษานี้มนุษย์คิดค้นขึ้นมา และดำเนินการต่าง ๆ ตามหน้าที่ความรับผิดชอบและความจำเป็น การศึกษามีใช้กระบวนการทางธรรมชาติ

การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต มนุษย์เรียนรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ เกิดขึ้น มนุษย์ได้เรียนรู้ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้ในด้านความคิดหรือการกระทำหรือทั้งสองอย่างพร้อมกันก็ได้

การศึกษาเป็นกระบวนการสั่งสอน กระบวนการฝึกอบรม หรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ และทัศนคติที่รวมเรียกว่าประสบการณ์ซึ่งมนุษย์เป็นผู้จัดและถ่ายทอดให้แก่กัน ซึ่งหมายรวมถึงวัฒนธรรมหรือวิถีทางแห่งการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งที่มองเห็นได้ชัดและมองไม่เห็น

มนุษย์เริ่มให้การศึกษากันมาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ในโลก ดังนั้น การศึกษาจึงได้รับการพัฒนา มาตามลำดับ จนในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษาคือกุญแจไขไปสู่ความเจริญทุกด้านในสังคม

ในสมัยโบราณการศึกษาเป็นเพียงกระบวนการอนุรักษ์นิยมอย่างหนึ่งซึ่งมุ่งหมายที่จะรักษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว ในปัจจุบันการศึกษาเป็นตัวเร่งที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งต่างๆ ในสังคม ซึ่งพัฒนาการที่เด่นที่สุดอันเป็นผลของการศึกษาในปัจจุบัน คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีการสื่อสาร

ประดิษฐกรรมและสินค้าใหม่ ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลจากการศึกษาและค้นคว้าวิจัยอันเป็นกระบวนการอีกอย่างหนึ่งของการศึกษา ประเทศที่มีความเจริญทางการศึกษาเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี และเป็นประเทศที่มีความเจริญมั่นคงในทางเศรษฐกิจด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นในอดีตความตื่นตัวเรียกร้องและต่อสู้ทางการเมืองเพื่อให้ได้เอกราชสมบูรณ์ในประเทศอาณานิคม และความตื่นตัวให้เกิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ ล้วนเป็นผลของการศึกษาทั้งสิ้น การศึกษาจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของประเทศซึ่งต้องการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและการเมืองจะต้องให้ความสนใจ และสนับสนุนในด้านการลงทุนให้มากที่สุด

ความหมายของหลักสูตร

ในสมัยก่อนประเทศไทยได้ใช้คำว่า “หลักสูตร” กับคำภาษาอังกฤษว่า “syllabus” ปรากฏในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ฉบับภาษาอังกฤษ เรียกว่า “syllabus for Lower Secondary Education B.E. 2503” และ “syllabus for Upper Secondary Education B.E. 2503” แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า “curriculum” แทน เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ฉบับภาษาอังกฤษเรียกว่า “Lower Secondary School Curriculum B.E. 2521 (Revised Education B.E. 2533)” เพื่อต้องการแยกความหมายให้ชัดเจน เพราะคำว่า syllabus และ curriculum มีความหมายที่แตกต่างกันดังที่ English Language Dictionary ให้ความหมายของคำทั้งสองดังนี้

“curriculum” หมายถึง 1. รายวิชาต่างๆ ทั้งหมดที่จัดสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย (all the different courses of study that are taught in a school, college, or university e.g. the school curriculum) และ 2. รายวิชาหนึ่งๆ ที่จัดสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย (one particular course of study is taught in school, college, or university e.g. the English curriculum)

“syllabus หมายถึง หัวข้อเรื่องที่ศึกษาในรายวิชาหนึ่งๆ (the subjects to be studied in a particular course”)

จากความหมายข้างต้นนี้จะเห็นว่า คำว่า “curriculum” ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันจะเหมาะกว่า คำว่า “syllabus” ส่วนคำว่า “syllabus” จะใช้เมื่อหมายถึงประมวลการสอนในแต่ละรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม การเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

“หลักสูตร” เป็นคำศัพท์ทางการศึกษาคำหนึ่งที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย และมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกันไป บางความหมายมีขอบเขตกว้าง บางความหมายมีขอบเขตแคบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและประสบการณ์ที่แตกต่างกันของบุคคลนั้นๆ ที่มีต่อหลักสูตร เช่น ทาบา (Taba, 1962) ให้คำสรุปเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างสั้นสั้นว่าหลักสูตรเป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

กู๊ด (Good.1973, p.157) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้โดยมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษาหรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักต่างๆ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & AlexandeSaylor, 1974, p.6) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า “เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทาบา (Taba, 1962, p.10) ที่กล่าวไว้ว่า “หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะการเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล”

บ็อบบิท (Bobbit, 1981, p.42) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำและมีประสบการณ์ ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวให้ดี เพียงให้สามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

นักการศึกษาของไทยหลายท่านได้แสดงความคิดเห็น และความหมายของคำว่า หลักสูตรไว้หลายประการ เช่น

สมิทร คุณานุกร (2520, น.2-3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ในสองระดับ คือ หลักสูตรในระดับชาติและหลักสูตรในระดับโรงเรียน หลักสูตรในระดับชาติ หมายถึง “โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้” ส่วนหลักสูตรในระดับโรงเรียน หมายถึง “โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้”

กมล สุดประเสริฐ (2516, น.10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรมิได้หมายความว่าเพียงแต่หนังสือหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ยังมีหมายถึงกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับเด็ก ซึ่งรวมถึงการสอนของครูต่อนักเรียนด้วย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521, น.1) “หลักสูตรคือข้อกำหนดด้วย จุดหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรม ตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา”

ธำรง บัวศรี (2532, น.6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรม การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

เป็รื่อง กิจรต์นี้ (2532, น.13) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 อย่าง คือ

1. หลักสูตร ความหมายอย่างแคบคือ หมายถึงรายวิชาต่าง ๆ ที่เด็กต้องเรียนไปตามลำดับชั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน
2. หลักสูตร ความหมายอย่างกว้างคือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนรวมถึงกิจกรรมการเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับ วิธีทางต่าง ๆ เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

จากความหมายของหลักสูตรในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้ยกตัวอย่างจากแนวความคิดของนักการศึกษาทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทย สามารถนำมาสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนหลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระนั้นหมายถึง วิชาและเนื้อหาสาระที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องการเรียนในชั้นและระดับต่าง ๆ หรือกลุ่มวิชาที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หลักสูตรเตรียมแพทย์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์ หลักสูตรธุรกิจ หลักสูตรตัดเสื้อ และหลักสูตรการเลี้ยงสุกร ฯลฯ

จากอดีตตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรจนถึงปัจจุบันนี้ แนวคิดที่สำคัญของความหมายของหลักสูตรก็ยังคงเป็นวิชาและเนื้อหาวิชาที่ครูสอนให้ และนักเรียนใช้เรียนในสถาบัน การศึกษาในระดับต่าง ๆ แม้จะได้มีความพยายามที่จะทำให้หลักสูตรมีความหมายที่กว้างและต่างไปจากเดิมแต่แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรในฐานะเป็นวิชา และเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนก็ยังคงฝังแน่นและเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดหลักสูตร

2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตร

กลุ่มหนึ่งจัดให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วยจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ระยะเวลาเรียน กิจกรรม ประสบการณ์ และการประเมินผลการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แนวคิดนี้จะเน้นหลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารเป็นรูปเล่ม ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

เอกสารหลักสูตรเป็นเอกสารที่กล่าวถึงสาระของหลักสูตรโดยตรง คือกล่าวถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาที่จัดไว้ในหลักสูตรนั้นๆ เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตสาขา วิศวกรรมเครื่องกล หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต เป็นต้น

ส่วนเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นเอกสารที่อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้ผลตามความมุ่งหมาย ตัวอย่างเอกสารประกอบหลักสูตร

ได้แก่ คู่มือหลักสูตร ครูมือครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แผนการสอนกลุ่มวิชาต่าง ๆ หรือคู่มือการประเมินผลการเรียน

3. หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้แก่ผู้เรียน

แนวคิดของหลักสูตรในฐานะ ที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียนนี้ เป็นการมองหลักสูตรในลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น หรือกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ และจัดให้นักเรียน โดยโรงเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด กิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะนำไปสู่ประสบการณ์ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติทักษะต่างๆ อันแสดงถึงการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่ควรจัดให้แก่ผู้เรียนจะต้องปรากฏอยู่ในหลักสูตรอย่างชัดเจน หลักสูตรหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียน

4. หลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน

แนวคิดของหลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียนนี้ จะเป็นแผนในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด แผนสำหรับจัดโอกาสทางการศึกษาจะแสดงเกี่ยวกับจุดหมายหรือจุดประสงค์ของการออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล แผนนี้สร้างขึ้นตามประเภทสถานการณ์ หรือกลุ่มบุคคลในระดับการศึกษาต่างๆ เช่น หลักสูตรประถมศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษา หรืออาจหมายถึงกลุ่มของแผนย่อยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวัง

5. หลักสูตรในฐานะที่เป็นมวลประสบการณ์

แนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ของผู้เรียนนั้น หมายถึงประสบการณ์ทุกอย่างของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน รวมถึงเนื้อหาวิชาที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนด้วย แนวคิดนี้เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการหนึ่ง การไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของหลักสูตรในความหมายแคบที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน ประการที่สอง การสอนของครูที่ยึดหนังสือและเนื้อหาสาระมากเกินไปทำให้การสอนจืดชืดไม่มีชีวิตชีวา โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดได้กระทำได้แก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การจัดหลักสูตรจึงควรพิจารณาถึงประสบการณ์ทุกด้านที่พึงมีของผู้เรียน

ความหมายของหลักสูตรตามแนวคิดนี้ครอบคลุมความรู้ประสบการณ์ทุกอย่างที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แนวคิดในความหมายของหลักสูตรดังกล่าวนี้เป็นความหมายในแนวกว้างและสมบูรณ์ที่สุด เพราะครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน

6. หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดมุ่งหมายปลายทาง

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางนั้น เป็นสิ่งที่สังคมมุ่งหวังหรือคาดหวังให้เด็กได้รับรู้ กล่าวคือ ผู้ศึกษาจนจบหลักสูตรไปแล้วจะมีคุณลักษณะพอบ้างไรบ้าง จะเกิดผลอย่างไรตัวผู้เรียนบ้าง แนวคิดนี้มองหลักสูตรในฐานะที่ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอนและประเมินผล จำต้องศึกษาและวางแผนให้สอดคล้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

7. หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนนั้น เป็นการมองหลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนการเตรียมโอกาสของการเรียนสำหรับผู้เรียนที่จัดขึ้นโดยโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการคาดเดาสถานการณ์ล่วงหน้าโดยรวมเอาแผนย่อย ๆ ที่เป็นโอกาสของผู้เรียนที่คาดหวังเข้าไว้ด้วย แผนงานนั้นมิได้เกิดขึ้นอย่างลอย ๆ แต่จะมีการวางแผนสำหรับสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นแผนงานจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อผู้เรียนโดยโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน

จากความหมายของหลักสูตรข้างต้นจะเห็นว่า ความหมายของหลักสูตรมีการขยายความหมายและเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ยุคสมัยหรือกาลเวลา จะเห็นได้ว่า แต่ละยุคสมัย มนุษย์เล็งเห็นคุณค่าและให้ประโยชน์จากการศึกษาต่าง ๆ กัน

2. ความเชื่อในปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษา ความเชื่อในปรัชญาที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ความหมายหลักสูตรเปลี่ยนไป เช่น ถ้าเชื่อในปรัชญาจิตนิยม และเป็นช่วงที่จิตวิทยายังไม่เข้ามามีบทบาททางการศึกษา ความหมายของหลักสูตรก็คือเนื้อหาวิชาที่ให้แก่เด็กเรียน ต่อมาความเชื่อในปรัชญาพัฒนาการนิยม และมีจิตวิทยาเข้ามามีบทบาททางการศึกษา ความหมายของหลักสูตรก็เปลี่ยนเป็นกิจกรรมหรือประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้แก่เด็ก

3. สภาพการดำรงชีวิต สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนลัทธิการปกครองก็เป็นตัวกำหนดความหมายของหลักสูตรด้วยส่วนหนึ่ง

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุทิศทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้นหลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา

สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ

ในอดีตนักพัฒนาหลักสูตรจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมาย เนื้อหาและวิธีการสอนของหลักสูตรโดยไม่ค่อยสนใจหรือคำนึงผู้เรียนว่าจะมีความรู้สึกรึหรือมีผลกระทบอย่างไร ปกตินักพัฒนาหลักสูตรจะกำหนดจะกำหนดจุดมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหาสาระตลอดทั้งกระบวนการเรียนการสอนก็ต้องเป็นเรื่องของครูที่จะต้องคิดมาหา ครูมักจะหาเนื้อเรื่องและวิธีการเรียนการสอนโดยคำนึงว่าผู้เรียนคิดอย่างไร มีความรู้สึกอย่างไร และมีความต้องการอย่างไร แต่ในปัจจุบันแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไป จึงเป็นหน้าที่ของนักพัฒนาหลักสูตรที่จะต้องหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความถูกต้อง ชัดเจนและเป็นประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527, น.92) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) จะมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

บุญมี เณรยอด (2531, น.18) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สงัด อุทรานันท์ (2532, น.30) กล่าวว่า คำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือ ทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2537, น.25) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร อย่างเป็นระบบ ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ จุดหมายและจุดประสงค์ หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแล้ว จะพิจารณาและกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดเนื้อหา จะต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่าย สอดคล้องเหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และเนื้อหานั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ ในแง่ของความพร้อมด้านเวลา ผู้สอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงยุทธวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การกำหนดอัตราเวลาเรียน หลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดเวลาเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดวิธีการเกณฑ์การจบหลักสูตร

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากกลางหลักสูตรแล้วต้องมีการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปได้สักระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หลังจากที่ได้รับข้อบกพร่องของหลักสูตร อาจจะต้องมีการศึกษาปัญหาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้หลักสูตรเหมาะสมยิ่งขึ้น

หัตยา เจียมศักดิ์ (2539, น.12) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาหรือคิดประสบการณ์เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมหรือดียิ่งขึ้น

จากการที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับ แต่ง เสริม เพิ่มเติม หรือการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

หลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคล ในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ถึงแม้ว่าจะมีหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทแล้ว แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ทั้งนี้มีเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทได้กำหนดจุดหมาย เนื้อหาสาระ และกิจกรรมอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ตามสภาพแวดล้อมสังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมด จึงต้องพัฒนาระดับหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีผลกระทบโดยตรงต่อพรรคชนและดำเนินชีวิตของคนไทยในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดกับภูมิลำเนาท้องถิ่นของตน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตน ครอบครัวและท้องถิ่น ตลอดจนดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนอย่างมีความสุข

3. การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัวเพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้รวดเร็วกว่า ดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นตน

คุณสมบัติของหลักสูตร

คุณสมบัติของหลักสูตร หมายถึง ธรรมชาติหรือลักษณะของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไรซึ่งอาจหมายรวมถึงข้อตกลงหรือข้อยอมรับเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของหลักสูตร คุณสมบัติหรือลักษณะของหลักสูตรมีดังนี้

1. หลักสูตรมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) และเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ คุณสมบัติข้อนี้แสดงว่าปรากฏการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียนจะไม่ซ้ำเหมือนเดิม แต่จะเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยจะเปลี่ยนแปลงในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามความจำเป็นเนื้อหาสาระและกิจกรรมใดยังสนองเป้าหมายและจำเป็นต่อผู้เรียนและสังคมก็คงเก็บไว้ ในบางครั้งอาจจะคงเนื้อหาสาระไว้อย่างเดิม แต่การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ อาจจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสียใหม่ให้เหมาะสม เพราะกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียนซึ่งเคยเหมาะสมเพียงพอในระยะหนึ่งและสถานการณ์หนึ่ง อาจจะไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอในอีกระยะหนึ่งและอีกสถานการณ์หนึ่ง เพราะฉะนั้นหลักสูตรจึงมีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นคุณสมบัติที่เด่นชัดประการหนึ่ง

2. การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง คุณสมบัติข้อนี้มีลักษณะใกล้เคียงและเสริมข้อแรกคือ หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องกันไปตามความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เพราะฉะนั้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรในกระบวนการต่อเนื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงรวมอยู่ด้วย หลักสูตร

เป็นสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงอยู่เสมอ เพราะหลักสูตรที่ดีควรตอบสนองต่อสังคม และเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

เพื่อที่จะให้กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่องอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีองค์การหรือหน่วยงานเฉพาะรับผิดชอบงานดังกล่าวต่อเนื่องกันไป การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแต่ละครั้ง ไม่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนกิจกรรมและประสบการณ์ทุกชนิดในคราวเดียวกัน ถ้าหากสังคมเองมิได้เปลี่ยนแปลงรวดเร็วอย่างหน้ามือเป็นหลังมือ ข้อสังเกตจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแต่ละครั้งจะพบว่า เนื้อหาสาระและกิจกรรมทั้งหลายของการเรียนการสอนจะซ้ำของเดิมเกินกว่า 80% เพราะในการปรับปรุงตัวหลักสูตรแต่ละครั้งเราอาจจะเปลี่ยนจุดมุ่งหมายบางประการใหม่ และปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรซึ่งได้แก่การให้น้ำหนักความสำคัญของกิจกรรมหรือเนื้อหาสาระเสียใหม่ แต่กิจกรรมและเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ หรือตำราที่มีอยู่ก็อาจจะสามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายใหม่ได้ ถ้ากิจกรรมหรือเนื้อหาวิชาใดไม่สนองจุดมุ่งหมายดังกล่าวก็ปรับปรุงสิ่งเหล่านั้นเสียใหม่เป็นกรณี ๆ ไป

3. หลักสูตรไม่สามารถแสดงกิจกรรมหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวของมันเองได้ จึงจำเป็นต้องใช้กิจกรรมหรือการกระทำอย่างอื่นมาช่วย เช่น การพัฒนาหลักสูตรการจัดทำหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหลักสูตร เพราะฉะนั้นหลักสูตรจึงทำหน้าที่เป็นผู้กระทำอยู่ตลอดเวลา

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับใดก็ดีจะขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างใ้่อย่างใดอีกด้วย

นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้กล่าวเน้นความสำคัญของหลักสูตรว่า “หลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องนำทางให้เด็กไปสู่จุดมุ่งหมาย หลักสูตรไม่ใช่เป็นเพียงแนวทางการเรียนเท่านั้นยังรวมรายการและปัญหาต่าง ๆ ไว้อีกด้วย หลักสูตรไม่ใช่เนื้อหาวิชาแต่เป็นกิจกรรมทั้งหมดที่นำเข้ามาในโรงเรียน”

ในการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้ว การจัดการศึกษาจะไม่มีวันสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดได้เลยหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการศึกษาเลยทีเดียวซึ่ง โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, น.11) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่าการที่จะทราบว่าการศึกษาระดับต่าง ๆ จะดีหรือไม่ดีสามารถศึกษาได้จากหลักสูตรการศึกษาในระดับนั้น ๆ ของประเทศ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงจุดหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติเข้าสู่

การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ หลักสูตรจะเหมือนกับทางเสือที่จะคอยกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ ถ้าประเทศชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คน ในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าว พอสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนบัวหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวทางปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงานและพัฒนาการของเด็ก

ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญให้เป็นประโยชน์ของสังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร
10. หลักสูตรกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

องค์ประกอบของหลักสูตร (Curriculum Component)

จากคำนิยามหรือคำจำกัดความของหลักสูตร นอกจากชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีสาระสำคัญ และมีความหมายอย่างไรแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอยู่ในตัวหลักสูตรด้วยการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ความหมาย (Objective)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ธำรง บัวศรี (2532, น.8) กล่าวว่า สำหรับหลักสูตรนั้นมืองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่าง คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences)
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials)
6. การประเมินผล (Evaluation)

ทาบ (Taba, 1962, p.10) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบอยู่ 4 อย่าง คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการสอนและการเรียนหรือการนำหลักสูตรไปใช้
4. โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร

การจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าวจะเห็นได้ว่า อาจจะแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่ในหลักใหญ่มีประเด็นหรือองค์ประกอบที่สำคัญเหมือนกันอย่างครบถ้วนซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่สำคัญที่สำคัญคือ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความตั้งใจหรือความตั้งใจความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

จุดมุ่งหมายของการศึกษามีอยู่หลายระดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมายระดับหลักสูตรซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่บอกให้ผู้เกี่ยวข้องรู้เป้าหมายหลักสูตรนั้นๆ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชา วิชาแต่ละกลุ่มจะสร้างคุณลักษณะที่แตกต่างกันให้ผู้เรียน ดังนั้น แต่ละกลุ่มวิชาจึงมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ต่างกัน จุดมุ่งหมายรายวิชาเป็นจุดมุ่งหมายที่ละเอียดเจาะจงกว่าจุดมุ่งหมายกลุ่มวิชา ผู้สอนรายวิชาจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนเนื้อหาแต่ละบทแต่ละตอนขึ้นในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แม้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษามีหลายระดับดังกล่าวแล้วจุดมุ่งหมายทุกระดับย่อมสอดคล้องกันและกันนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางเดียวกัน

เนื้อหา (Content)

เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว กิจกรรมขั้นต่อไปคือ การเลือกเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ พร้อมทั้งการ กำหนดเวลาที่เหมาะสม

2. การนำไปสู่หลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation)

เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดทำวัสดุ หลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการสอน แนวการสอน และแบบเรียน เป็นต้น การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดลอม เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ในตำเรียน จำนวนครูและสิ่งแวดลอมอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะหลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับ พฤติกรรมการสอนของครู ครูผู้สอนต้องมีความรู้ในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้การวัดประเมินผล จิตวิทยาการสอน ตลอดทั้งปรัชญาการศึกษาของแต่ละระดับ จึงทำให้การเรียนของผู้เรียนบรรลุ เป้าหมายของหลักสูตร

3. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation)

การประเมินผลหลักสูตร คือ การหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะนำไปสู่ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา หลักสูตรที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ
3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ
4. มีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและมีพัฒนาการทุกด้าน
5. สอดคล้องกับประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะ และเนื้อหาที่เหมาะสมกันในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน
6. หลักสูตรที่ดีควรสำเร็จขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อจะให้ได้ผลดีควรจัดทำเป็นรูปคณะกรรมการ

7. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องกันไป และจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
8. หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก
9. หลักสูตรที่ดีจะต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นของเด็ก
10. หลักสูตรที่ดีย่อมส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
11. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นอิสระ และทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
12. หลักสูตรที่ดีย่อมบอกแนวทาง วิธีสอน และอุปกรณ์สื่อสารประกอบเนื้อหาสาระที่สอนไว้อย่างเหมาะสม
13. หลักสูตรที่ดีย่อมมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อทราบข้อบกพร่องในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
14. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ
15. หลักสูตรที่ดีต้องส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหา
16. หลักสูตรที่ดีต้องจัดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตของเด็ก
17. หลักสูตรที่ดีต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล
18. หลักสูตรที่ดีจะต้องวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล

หลักสูตรจะมีความหมายอย่างไรก็ตาม สิ่งที่ทุกคนยอมรับคือหลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลงประสบการณ์แก่ผู้เรียน อันเปรียบเสมือนแผนหรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดีต้องมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียนและสังคมซึ่งจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะฉะนั้นในการจัดทำหรือการพัฒนาหลักสูตรจึงควรถือเป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการเพื่อให้ได้หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ที่ดี เพราะถ้าเรามีหลักสูตรที่ดี ถูกต้องเหมาะสม การเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางในเรื่องการศึกษาจะเป็นไปโดยราบรื่น สามารถสร้างลักษณะสังคมที่ดีในอนาคตโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างเต็มภาคภูมิ

รูปแบบของหลักสูตร

รูปแบบของหลักสูตรเป็นลักษณะเฉพาะ และแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตรประเภทนั้น ๆ รูปแบบของหลักสูตรได้มาจากแนวคิด และปรัชญาการศึกษาที่ยึดถือในการจัดทำ แต่ละรูปแบบมีชื่อที่แสดงลักษณะเฉพาะของหลักสูตรนั้น ๆ อย่างชัดเจน

หลักสูตรเนื้อหาวิชา เป็นหลักสูตรที่เก่าแก่และคงมีใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน โดยได้รับอิทธิพลจากปรัชญาการศึกษาสาขาสารนิยมและสาขาทวินิยมซึ่งเชื่อว่าเนื้อหาสาระและความรู้ที่ได้จัดไว้ อย่างเป็นระบบระเบียบตามลำดับ ช่วยการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด หลักสูตรเนื้อหาจึงเป็นรูปแบบที่แบ่งแยกเนื้อหาวิชาออกจากกันโดยเด็ดขาด เป็นการให้ความรู้จากครูผู้สอนเป็นลำดับ ทำให้หลักสูตรเนื้อหาวิชามีข้อจำกัดในเรื่องความสนใจในการเรียนของผู้เรียน การปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาวิชาให้น่าสนใจ ควรผสมผสานวิชาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดหลักสูตรรูปแบบใหม่ คือ หลักสูตรสหพันธ์ หรือหลักสูตรแบบหมวดวิชา และพัฒนาต่อมาเป็นหลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้างเพื่อให้เนื้อหาที่น่าสนใจขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการใช้ความรู้ที่ยังเน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงผู้เรียน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงมีการพัฒนารูปแบบหลักสูตรขึ้นมาในอีกระดับหนึ่ง โดยได้รับอิทธิพลจากปรัชญาการศึกษาสาขาพัฒนาการนิยม การปฏิรูปนิยม การจัดหลักสูตรจึงเน้นสังคมและชีวิตของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นกิจกรรมและประสบการณ์โดยใช้เหตุผลทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาเข้ามาประกอบ ทำให้เกิดรูปแบบหลักสูตรต่างจากกลุ่มหลักสูตรเนื้อหาวิชา คือ หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์ หลักสูตรแกน และหลักสูตรบูรณาการ

รูปแบบของหลักสูตรได้เปลี่ยนแปลงมาตามลำดับตามวิวัฒนาการของแนวคิดและปรัชญาการศึกษา หลักสูตรแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อด้อย ไม่สามารถชี้ชัดลงไปว่าหลักสูตรประเภทไหนดีที่สุด การนำรูปแบบของหลักสูตรใดไปใช้คงต้องขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่าจะให้เป็นรูปแบบใดแต่เราก็สามารถนำข้อดีของแต่ละรูปแบบมาประยุกต์ใช้ได้

รูปแบบของหลักสูตร หรือประเภทของหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้มีอยู่หลายประเภทหลายแนวคิด แต่ละประเภทแต่ละแนวคิดก็มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป แต่การที่จะพิจารณาว่าหลักสูตรรูปแบบใดดีที่สุดเป็นเรื่องยาก เพราะหลักสูตรแต่ละประเภทย่อมมีลักษณะและความดีเด่นในรูปแบบของตัวเอง การใช้หลักสูตรรูปแบบใดจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การที่หลักสูตรมีหลายรูปแบบนั้นเนื่องจากการสร้างหลักสูตรแต่ละครั้งกระทำในต่างยุคต่างสมัยอาศัยพื้นฐานที่แตกต่างกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหลักสูตรประเภทต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น

แนวความคิดในการจัดรูปแบบหลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้กันอยู่มีหลายรูปแบบ แต่ละแบบมีชื่อเฉพาะ และแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตรนั้น ๆ เช่น หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรแบบบูรณาการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากแนวความคิดในการจัดทำหลักสูตรและปรัชญาการศึกษาที่ยึดถือในการจัดทำหลักสูตรแตกต่างกัน แนวความคิดในการจัดทำหลักสูตรนั้น นักการศึกษาได้เสนอไว้ดังนี้

1. แนวความคิดที่ยึดวิชาหรือสาขาเป็นหลัก (Designs Focused on Disciplines and Subjects) ผู้ที่ยึดถือแนวทางความคิดนี้มีความเห็นว่า สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนก็คือความรู้ที่มีอยู่ในวิชาต่าง ๆ ดังนั้น รูปแบบของหลักสูตรจะต้องสะท้อนให้เห็นเนื้อหาวิชาที่ต้องจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ในกรอบของแต่ละวิชา โดยเรียงลำดับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น เรียงลำดับตามความยากง่าย หรือตามขั้นของการพัฒนาการ และความเติบโต วิธีการตามแนวคิดนี้ทำให้เกิดหลักสูตรแบบที่เราเรียกว่า หลักสูตรรายวิชา (The Subject Curriculum) ซึ่งต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดหลักสูตรอีกหลายแบบ แต่ที่ยังคงใช้อยู่คือ หลักสูตรสหสัมพันธ์ (The Correlated Curriculum)
2. แนวความคิดที่ยึดกิจกรรมและปัญหาของสังคมเป็นหลัก (Designs Focused on Social Activities and Problems) แนวความคิดนี้เน้นหน้าที่ของบุคคลในสังคม ปัญหาของสังคม และเสริมสร้างสังคม อันมีผลทำให้เกิดหลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรแกนกลาง (The Core Curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ทุกคนควรต้องเรียน เพราะถือว่าปัญหาสังคมเป็นปัญหาร่วมของทุกคน
3. แนวความคิดที่ยึดความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก (Designs Focused on Individual Needs and Interests) ตามแนวความคิดนี้ ความสนใจของผู้เรียนในปัจจุบันมีความสำคัญกว่าสิ่งใด เป็นการยึดตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น สิ่งต่างๆ ที่จะบรรจุในหลักสูตร จะเป็นที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน และปัญหาที่ผู้เรียนสนใจและต้องการแก้ไขหลักสูตรตามแนวคิดนี้ชื่อว่าหลักสูตรประสบการณ์ (The Experience Curriculum) หรือหลักสูตรที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (The Child-Centered Curriculum)
4. แนวความคิดที่ยึดความสามารถเฉพาะของผู้เรียนเป็นหลัก (Designs Focused on Specific Competencies) ตามแนวความคิดนี้จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงกระทำขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพวกทักษะในด้านต่างๆ จัดเรียงลำดับกันไป โดยแบ่งตามกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาตามความสะดวก ตามแนวความคิดนี้จะได้หลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ (The Competency-Based Curriculum)
5. แนวความคิดที่ยึดทักษะในกระบวนการเรียนรู้เป็นหลัก (Designs Focused on Process Skills) แนวความคิดนี้มุ่งวิธีการมากกว่าเนื้อหาวิชา โดยถือว่าความรู้เป็นเพียงวิถีที่นำไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนการสอน ไม่ใช่จุดมุ่งหมายปลายทาง หลักสูตรที่เกิดจากแนวความคิด

แบบนี้เรียกว่า หลักสูตรที่มุ่งกระบวนการ (The Process Approach Curriculum)

6. แนวความคิดที่ยึดหลักการผสมผสานทั้งในด้านกระบวนการและความรู้ (Designs Focused on Integration of Knowledge and Process) แนวความคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของจิตวิทยาเกสตัลต์ซึ่งต้องการเห็นภาพรวมของเนื้อหาวิชา และกระบวนการในการเรียนการสอนทำให้มองไม่เห็นว่ามีกระบวนการแยกวิชาออกจากกัน หลักสูตรตามแนวคิดนี้เรียกว่าหลักสูตรบูรณาการ (The Integrated Curriculum) ตัวอย่างของหลักสูตรแบบนี้ ได้แก่ หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (The Social Process and Life Function Curriculum)

จากแนวความคิดในการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ผนวกกับความเชื่อทางปรัชญาการศึกษา มีผลทำให้เกิดหลักสูตรรูปแบบต่าง ๆ กัน

รูปแบบหลักสูตร

คำว่า รูปแบบของหลักสูตร ในภาษาอังกฤษมีรูปแบบของหลักสูตรหลายคำ เช่น Curriculum Design, Curriculum Pattern, Curriculum Organization, Curriculum Structure เป็นต้น หลักสูตรแต่ละรูปแบบได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา หรือความต้องการแก้ปัญหาสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีลักษณะ โครงสร้าง และการตอบสนองต่อผู้เรียนที่แตกต่างกันออกไป นักการศึกษาได้รวบรวมรูปแบบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962, p.398) ได้รวบรวมรูปแบบหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรแบบรายวิชา (The Subject Matter Curriculum)
2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (The Broad Fields Curriculum)
3. หลักสูตรแบบที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำเนินชีวิต (Curriculum Broadson and Life Function)
4. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activity and Experience Curriculum)

5. หลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum)

สุมิตร คุณานุกร (2520, น.114) กล่าวว่า หลักสูตรที่ใช้กันอยู่มี 5 ประเภทด้วยกัน คือ

1. หลักสูตรเนื้อหาวิชา (Subject Curriculum)
2. หลักสูตรสหสัมพันธ์ (Brods Fields Curriculum)
3. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Function Curriculum)
4. หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity Curriculum)
5. หลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum)

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521, น.7) แบ่งรูปแบบหลักสูตรได้ดังนี้

1. หลักสูตรแบบรายวิชา (The Subject Matter Curriculum)

2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (The Broads Fields Curriculum)
3. หลักสูตรเน้นหลักวิชาการทางชีวิตและสังคม (Curriculum Based on Social and Life Function)
4. หลักสูตรแบบกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activity and Experience Curriculum)
5. หลักสูตรแบบแกนวิชา (Core Curriculum)

6. หลักสูตรแบบเอกัตภาพ (The Individual Curriculum)
7. หลักสูตรแบบส่วนตัว (The Personalized Curriculum)

จากรูปแบบหลักสูตรที่ยกตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหลักสูตรบางรูปแบบมีลักษณะและรูปแบบที่เหมือนกัน จะต่างกันตรงชื่อที่ใช้เรียก (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เท่านั้น ส่วนรายละเอียด เนื้อหาสาระ และแนวคิดนั้นเหมือนกันดังจะจำแนกสรุปรูปแบบของหลักสูตรได้ดังนี้

1. หลักสูตรเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรรายวิชา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลักสูตรสหสัมพันธ์ หลักสูตรผสมผสาน และหลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้าง

2. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม
3. หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์
4. หลักสูตรแบบแกน
5. หลักสูตรบูรณาการ

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายตั้งแต่ระดับกระทรวงถึงสถานศึกษา แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง เกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรในการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่อมาคือดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างมีระบบ นับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้หลักสูตร

ที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมายและเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคล ที่เกี่ยวข้อง
หลาย ๆ ฝ่าย และที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำ
อุดมการณ์ จุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้ว
ไปสู่ผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรทุกคนต่างก็ยอมรับความสำคัญของขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ว่า
มีความสำคัญกว่าขั้นตอนอื่นใดทั้งหมด เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตร
หลักสูตรแม้จะได้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่
ถ้าหากว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอความล้มเหลวของหลักสูตรจะบังเกิด
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ
เพื่อให้ความสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสมควรมุ่งหมายทุกประการ

ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นงานที่มีขอบเขต
กว้างขวางทำให้ความหมายของคำว่าการนำหลักสูตรไปใช้มีความแตกต่างกันออกไป นักการศึกษา
ได้แสดงความคิดเห็นหรือใช้คำนิยามของคำว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2514, น.165) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงกระบวนการเรียน
สำหรับสอนเป็นประจำทุก ๆ วัน

สมิทร คุณานุกร (2520, น.130) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการดำเนินการที่ทำให้
หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติจริงและเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและมีกิจกรรม
ที่จะทำได้ 3 ประการคือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร
3. การสอนของครู

สันต์ ธรรมบำรุง (2527, น.120) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการที่ผู้บริหาร
โรงเรียนและครูนำโครงการหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มนั้นไปปฏิบัติให้บังเกิดผล และรวมถึงการ
บริหารงานด้วยวิชาการของโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูครูและนักเรียนสามารถสอนและ
เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สังต์ อุทรานันท์ (2532, น.260) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็น
ขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียนได้แก่การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร
การเตรียม บุคลากร การบริหารและบริหารหลักสูตร

จากความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ตามที่นักศึกษาได้ให้ไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า

การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้น ดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนับแต่การเตรียมบุคลากรอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ถ้าเรายอมรับว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้หลักสูตร บังเกิดผลต่อการใช้งานอย่างแท้จริงแล้ว การนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติการที่มี หลักเกณฑ์และมีกระบวนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพพอที่จะมั่นใจได้ว่า หลักสูตรที่ได้สร้างขึ้นนั้น จะได้มีโอกาสนำไปปฏิบัติจริง ๆ อย่างแน่นอน นักการศึกษาต่างก็ให้ทัศนะซึ่งเป็นแนวคิดในการนำ หลักสูตรไปใช้ดังนี้

โบแชมป์ (Beauchamp, 1981) กล่าวว่า สิ่งแรกที่ต้องทำคือ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน ครูผู้นำหลักสูตรไปใช้มีหน้าที่แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โดยใช้หลักสูตรเป็นหลักในการ พัฒนากลวิธีการสอน สิ่งที่ต้องคำนึงในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามเป้าหมาย คือ

1. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตร
2. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จได้ผู้นำ

ที่สำคัญที่จะรับผิดชอบได้ดี คือครูใหญ่

চার্স บัวศรี (2514, น.165-195) ได้สรุปชี้เห็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการนำ หลักสูตรไปใช้ไว้ว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. โครงการสอน เช่น การวางโครงการสอนแบบหน่วย (Unit Organization of Instruction, Teaching Unit) ประเภทของหน่วยการสอนมี 2 ประเภท คือ หน่วยรายวิชา (Subject Matter Unit) และหน่วยงานประสบการณ์ (Experience Unit)

2. หน่วยวิทยากร (Resource Unit) เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ครู เช่น เอกสาร คู่มือและ แนวการปฏิบัติต่าง ๆ

3. องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยในการสอน เช่น สถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การ เรียนการสอน วิธีสอนและวัดผลการศึกษา กิจกรรมร่วมหลักสูตร การแนะนำการจัดและ บริหารโรงเรียน เป็นต้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521, น.140-141) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้มีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ ให้บรรลุจุดหมายมี 3 กลุ่ม คือ ครูใหญ่ ครูประจำชั้น และชุมชน ในจำนวนนี้ครูใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาท มากที่สุดที่จะต้องศึกษาและวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยมีขั้นตอนสรุปสั้น ๆ ได้ดังนี้

1. เตรียมวางแผน
2. เตรียมจัดอบรม

3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดวัสดุประกอบหลักสูตร
6. การประชาสัมพันธ์
7. การจัดสภาพแวดล้อมการเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดโครงการประเมินผล

จากแนวคิดของการนำหลักสูตรไปใช้ที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้นั้นเป็นงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย นับตั้งแต่ผู้บริหารระดับกระทรวง กรม กอง ผู้บริหารระดับโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่น ๆ ขอบเขตและงานของการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

หลักการที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปเป็นหลักการสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดังนี้

1. จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกันเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน
2. จะต้องมืองค์คณะบุคคลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำหน้าที่ประสานงานกันเป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านวิธีการ สื่อ การประเมิน การจัดการอบรมผู้ที่จะไปพัฒนาครู การอบรมผู้ใช้หลักสูตรในท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ครู และการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู ฯลฯ
3. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้
4. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ก็คือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ที่จะเป็แหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนได้เมื่อได้รับการร้องขอ
5. ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เริ่มตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มแข็ง การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ แก่ครู ได้แก่ การติดตามประเมินผล

6. การนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานที่มีผู้ชำนาญการพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู โดยทำหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ และควรปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

7. หน่วยงานและบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไม่ว่าจะเป็น ส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถในส่วนที่รับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การนำหลักสูตรไปใช้ของครู ลักษณะเช่นนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

8. การนำหลักสูตรไปใช้สำหรับผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานจะต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ มาประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่ของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรนั้น นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2520, น.130-132) ได้เสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่าประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือ การตีความหมาย และกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะดำเนินการในรูปของเอกสารประกอบหลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์การสอน เช่น โครงการสอน ประมวลการสอน คู่มือครู เป็นต้น
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายผู้บริหารโรงเรียนควรสำรวจปัจจัยและสภาพต่างๆ ของโรงเรียนว่าเหมาะสมกับสภาพการนำหลักสูตรมาปฏิบัติหรือไม่
3. การสอนซึ่งเป็นหน้าที่ของครูประจำการ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจึงเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสม โดยผู้บริหารคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ

สัจด์ อุทรานันท์ (2532, น.263-271) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้มีงานหลัก 3 ประการ คือ

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร จะเกี่ยวข้องกับการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรประกอบด้วย การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร และการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, น.198) กล่าวว่า เอกสารหลักสูตรเมื่อได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปใช้ควรจะได้ทบทวนตรวจสอบอีกครั้ง ดังนั้น ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้มีดังนี้

1. ตรวจสอบทบทวนหลักสูตรตามหลักการของทฤษฎีหลักสูตร
2. ทำโครงการและวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร
3. ประเมินโครงการศึกษาทดลอง
4. ประชาสัมพันธ์หลักสูตร
5. การอบรมครูผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
6. นำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงหรือเรียกว่าขั้นดำเนินการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ
7. การอบรมครูเพิ่มเติมในส่วนที่จำเป็นในระหว่างการใช้หลักสูตร
8. การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มีมาก นับแต่งงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อการเตรียมการใช้หลักสูตร เช่น การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง เช่น การจัดการเรียนการสอน หรือ งานที่ต้องกระทำหลังการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว เช่น การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร ลักษณะงานต่าง ๆ นี้จะเห็นได้ชัดเจนตามขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งจะกล่าวต่อไป

ขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้

จากลักษณะงานและกิจกรรมของการนำหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวสามารถสรุปขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการใช้หลักสูตร
2. ขั้นดำเนินการใช้หลักสูตร
3. ขั้นติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ขั้นการเตรียมการใช้หลักสูตร

ในการเตรียมการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะการนำหลักสูตรใหม่เข้ามาแทนที่หลักสูตรเดิมจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่อเมื่อได้มีการเตรียมการเป็นอย่างดีนับแต่การตรวจสอบทบทวนหลักสูตรตามหลักการทฤษฎีของหลักสูตร การทำโครงการและวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรหรือการทดลองใช้หลักสูตรการประเมินโครงการศึกษาทดลอง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

1. การตรวจสอบลักษณะหลักสูตร

จุดประสงค์ของการตรวจสอบหรือทบทวนหลักสูตรเพื่อต้องการทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อศึกษาวิธีการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติได้จริงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมทั้งศึกษาองค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและบริบททางสังคมอื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

การตรวจสอบลักษณะหลักสูตรเพื่อดูความชัดเจนของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ ความกระจ่างชัดของคำชี้แจงคำอธิบายสาระสำคัญและปฏิบัติต่าง ๆ ของหลักสูตร นอกจากนั้น จะดูความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจริงหรือไม่ รวมทั้งความหวังของสังคมได้สะท้อนเข้ามาอยู่ในส่วนใดของตัวหลักสูตร ความซับซ้อนของเนื้อหาสาระมีมากน้อยเพียงใด สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตรนั้นสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้จริงตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งบุคลากรและสิ่งอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน ผู้บริหาร งบประมาณ การบริหารสนับสนุนการใช้หลักสูตรได้ตามจุดประสงค์

คณะบุคคลที่ทำการตรวจสอบหลักสูตร ได้แก่คณะกรรมการกร่างหลักสูตร ผู้บริหาร ครูศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งควรจะได้มีบทบาทในการประชุมสัมมนาเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน เห็นคุณค่า เกิดการยอมรับ และมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจะนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

2. การวางแผนและทำโครงการศึกษานำร่อง

การวางแผนและทำโครงการศึกษานำร่องเป็นสิ่งที่จำเป็นจะตรวจสอบคุณภาพความเป็นไปได้ของหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริง วิธีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติประการแรกคือเลือกตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายก่อนที่จะทำการใช้หลักสูตร จากนั้นแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการเรียนการสอน พัฒนาวัสดุหลักสูตร เตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร จัดหาแหล่งบริการสนับสนุนการใช้หลักสูตร งบประมาณ จัดสิ่งแวดล้อมที่จะสนับสนุนการสอนติดตามผลการทดลองทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งศึกษาระบบการบริหารของโรงเรียนในปัจจุบันว่าระบบหลักสูตรจะเข้าไปปรับใช้ให้เข้ากับระบบบริหารที่มีอยู่เดิมให้ผสมผสานเข้ากันได้อย่างไร โดยไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเดิม

3. การประเมินโครงการศึกษานำร่อง

การประเมินโครงการศึกษานำร่องอาจจะกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประเมินผลการเรียนจากผู้เรียน โดยการประเมินแบบย่อย และการประเมินรวบยอด การประเมินหลักสูตรหรือ

ประเมินทั้งระบบการใช้หลักสูตร และประแก้จากข้อค้นพบ โดยประชุมสัมมนากับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เพื่อนำความคิดเห็นบางส่วนมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเสมอไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็เช่นเดียวกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้นมากบ้างน้อยบ้าง ตามควรแต่กรณี ที่กล่าวเช่นนี้เพราะหลักสูตรเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ หลายอย่างไม่เฉพาะเรื่องการเรียนรู้ การสอนเท่านั้นแต่ยังเกี่ยวพันไปถึงวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่ และงบประมาณ ค่าใช้จ่าย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะต้องปรับตัวแก้ไขวิธีการทำงานและปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้การใช้หลักสูตรประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้เขาเหล่านั้นจึงจำเป็นต้องทราบที่กำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น อันที่จริงการประชาสัมพันธ์ไม่ใช่ว่าจะมาเริ่มพอจัดทำหลักสูตรต้นแบบเสร็จแล้ว แต่ควรเริ่มต้นตั้งแต่มีแผนการที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นระยะ ๆ ว่าได้มีการดำเนินการไปแล้วแค่ไหนเพียงใด

การประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกเอกสารสิ่งพิมพ์ การใช้ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น นอกจากนี้การประชุมและสัมมนาก็ครั้งเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบก็คือสิ่งสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นคืออะไร จะมีประโยชน์แก่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างไร และจะมีผลต่อบทบาทและหน้าที่ของเขาอย่างไร

5. การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การอบรมครูผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรต้องคำนึงและต้องกระทำอย่างรอบคอบ นับแต่ขั้นตอนเตรียมการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่นำมาใช้ในการวางแผนและวิธีการอบรมบุคลากร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการใช้หลักสูตรซึ่งจะมีความแตกต่างของความพร้อมของการใช้หลักสูตร โรงเรียนในตัวเมืองขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมหลาย ๆ ด้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบท และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เช่น ผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ ครูกลุ่มผู้สนับสนุน การสอน รวมทั้ง ผู้ปกครอง วิธีการอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมและงบประมาณที่ใช้ในแผนนี้

วิธีการฝึกอบรมจะแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมายของการใช้หลักสูตร เช่น ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง วิธีการอบรมจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับนโยบาย เจตนารมณ์ของหลักการจัดงบประมาณและบริหารสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการสอน วิธีการใช้ส่วนมากจะเป็นการประชุมชี้แจงสาระสำคัญ และแนวทางการปฏิบัติ เป็นต้น วิธีการที่ใช้ส่วนมากจะเป็นมุ่งเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพราะ

การที่จะเข้าใจหลักสูตรจนสามารถปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องลงมือฝึกปฏิบัติจริงครูจะเห็นภาพรวม และเกิดความมั่นใจในการสอน วิธีการฝึกอบรมแบบนี้จะสิ้นเปลืองงบประมาณ และต้องใช้ระยะเวลา นานพอสมควร ดังนั้นทรัพยากรต่าง ๆ การเตรียมวัสดุสำหรับการฝึกอบรมจะต้องมีการวางแผน อย่างดีเพื่อไม่ให้ครูเกิดความสับสนและไม่แน่ใจซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการไม่ยอมรับหลักสูตรใหม่ ตามมา นอกจากนั้นครูให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ทราบผลของการฝึกอบรมปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้อบรมได้มีส่วนร่วมวางแผนการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผลของการพัฒนา หลักสูตรดำเนินไปสู่การปฏิบัติจริงได้มากขึ้น

ขั้นตอนการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การใช้หลักสูตร จะมีงาน หลัก 3 ลักษณะ คือ

1. การบริหารและบริการหลักสูตร
2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

การบริหารและบริการหลักสูตร หน่วยงานบริการหลักสูตรส่วนกลางของคณะพัฒนา หลักสูตรจะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรและการบริหารและบริการ วัสดุหลักสูตร ส่วนงานบริหารและบริการหลักสูตรในระดับท้องถิ่นซึ่งได้แก่ โรงเรียนก็จะเกี่ยวข้อง กับการจัดบุคลากรเข้าสอนตามความถนัดและความเหมาะสม การบริหารและการบริการหลักสูตร ในโรงเรียนได้แก่

1. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดและดำเนินการ เกี่ยวกับการสรรหาและกลวิธีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ รวมถึงทั้งสามารถพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ความสามารถในการปฏิบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาแต่ละแห่ง การจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพ ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

2. บริการวัสดุหลักสูตร วัสดุหลักสูตรที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ความสะดวก และช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่าง ถูกต้อง งานบริการหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อ หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ในโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างครบถ้วนและทันกำหนด

3. การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน การจัดบริการหลักสูตรภายในโรงเรียนได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะบริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล และการแนะแนว เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่าง ๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนอีกด้วย

การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ยกร่างขึ้นมาเพื่อใช้กับประชากรโดยส่วนรวมในพื้นที่กว้างขวางทั่วประเทศนั้นมักจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมในท้องถิ่น และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน ควรจะได้มีการปรับหลักสูตรกลางให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ

1. การจัดทำแผนการสอน การจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่สภาพปฏิบัติโดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

แผนการสอนควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แผนการสอนระยะยาว จัดทำเป็นรายภาคหรือรายปี
2. แผนการสอนระยะสั้น นำแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง

2.1 วางเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 ให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน

2.3 เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินการเรียนการสอน เพื่อให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

จะเห็นได้ว่าแผนการสอนจะเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของครู ถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายทำให้เสียเวลาหรือมีข้อบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก อันจะส่งผลให้การบริการหลักสูตรเกิดความล้มเหลว

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีนักปราชญ์ทางด้านหลักสูตรหลายคนได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่จัดโดยโรงเรียนดังนั้นจึงถือว่าการเรียนการสอนซึ่งจัดขึ้นโดยครูเพื่อให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปสู่สภาพปฏิบัติโดยแท้จริง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นต้องเริ่มจากการพิจารณาถึง จุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจจะทำได้ หลาย ๆ ชนิด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในเรื่องการใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ โดยเหตุนี้ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้ บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดเวลาที่สุด ประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง อาจจะเลือกใช้เฉพาะกิจกรรมที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพ มากที่สุดเพียง 1-2 กิจกรรม ก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำทุก ๆ กิจกรรม เพราะการทำเช่นนั้นนั้น นอกจากไม่เป็นการประหยัดด้วยประการทั้งปวงแล้วอาจจะก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายอีกด้วย

3. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น มีขั้นตอนหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือการวัดและประเมินผล เพราะการวัดและประเมินผลจะได้ ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ ของการสอนและความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมือ อันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของนักการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ เพราะผลจากการวัด จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาเพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะนำ การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของ โรงเรียน และนอกจากนี้ยังไม่ช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น เช่น ผลการสอน ของนักเรียนที่ไม่ดี ไม่เพียงแต่แสดงความอ่อนของนักเรียนแต่ละคนเท่านั้น เพราะถ้าพิจารณา ผลการสอบรวมทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในสอนไม่ดีของครูด้วย ถ้าพิจารณาผลสอบ รวมทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในด้านการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ และคณะผู้บริหาร ยิ่งกว่านั้นถ้าเราพิจารณาผลสอบรวมทั้งประเทศก็จะแสดงถึงความบกพร่องในการจัดระบบ การบริหารของนักศึกษาระดับประเทศอีกด้วย ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นส่วนที่จะใช้ พิจารณาตัดสินใจว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด การวัดและ ประเมินผลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนซึ่งจำเป็นต้องจัดให้เป็น ระบบที่ชัดเจนเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน อันเป็นส่วนสำคัญ ของการนำหลักสูตรไปใช้

การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

1. การจัดงบประมาณ การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและ มีความสำคัญมากสำหรับสถานศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้อง บริหารงานงบประมาณของโรงเรียนประจำปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงและ

ยังมีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินของโรงเรียนจะต้องมีสมรรถภาพในการจัดงบประมาณของโรงเรียนได้ดี ไม่มีผิดพลาด จึงจะสามารถจัดงบประมาณของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มวิชาได้เป็นอย่างดี

2. การใช้อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรซึ่งผู้บริหารการศึกษา พึงตระหนักอยู่เสมอว่า อาคารสถานที่ และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในสถานศึกษาย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอน และการอบรมเพราะนิสิตแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้นแต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องวางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้เป็นการประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยจะต้องสำรวจศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วจึงวางแผนว่าควรดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์หรืออุดมการณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

3. การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร ขณะที่ดำเนินการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาปัญหาและปรับแก้สิ่งต่างๆ ให้เข้ากับสภาพจริงและความเป็นไปได้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เสียหลักการใหญ่ของหลักสูตร สิ่งที่ต้องคำนึงมากคือการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อสร้างความพร้อมในการสอนของครูให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น การฝึกอบรมจะกระทำจากกรณีศึกษาส่วนที่ขาดในบทบาทหน้าที่ของครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และที่สำคัญที่สุดคือการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน

4. การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ การจัดตั้งศูนย์วิชาการอาจจะทำในลักษณะของศูนย์ให้บริการแนะนำช่วยเหลือ หรือจัดตั้งโรงเรียนตัวอย่าง หรือตั้งที่กรมวิชาการได้จัดตั้ง “โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร” ที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตรก็ได้ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่กรมวิชาการจัดตั้งขึ้นจะเป็นโรงเรียนที่สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งพอจะเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นๆ ได้รับ วิธีการเช่นนี้จะเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนผู้ใช้หลักสูตรได้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนของตน และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรระหว่างเรียนเรียนต่าง ๆ ด้วย

ขั้นตอนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. การนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การนิเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในหน่วยงานทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษา เพื่อเป็นการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2532, น.268-269) กล่าวว่ากรณีเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้น
หน่วยงานส่วนกลางในฐานะผู้พัฒนาหลักสูตรควรจัดส่งเสริมเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรเพิ่มเติม และติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนว่าได้ดำเนินการด้วยความถูกต้องหรือ
มีปัญหาใดเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีปัญหาก็คงให้จะได้แก้ไขให้ลุล่วงไป สำหรับหน่วยงานในระดับท้องถิ่น
อาจดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรในดำเนินการใช้หลักสูตร
อย่างถูกต้อง

กรณีเทศการใช้หลักสูตรหรือกรณีเทศการจัดการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของ
กรณีเทศ คือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ใช่การคอยตามตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด
โดยลักษณะเช่นนี้ผู้เทศจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับผู้รับกรณีเทศ
การดำเนินการกรณีเทศจะต้องดำเนินไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยและร่วมมือกัน

2. การติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร จะต้องมีการวางแผนไว้ให้ชัดเจนว่า
จะทำการประเมินส่วนใดของหลักสูตร ถ้าการวางแผนเกี่ยวกับการประเมินไม่ชัดเจน เมื่อมีความ
ต้องการจะทำการประเมินในหัวข้อนั้นหรือส่วนนั้น บางครั้งอาจจะกระทำไม่ได้เพราะต่อเนื่อง ดังนั้น
การวางแผนเพื่อการประเมินหลักสูตรจะต้องชัดเจน และจะใช้วิธีการประเมินอย่างไรจึงจะได้ผลเป็น
ภาพรวมที่สามารถนำมาอธิบายได้ว่าสิ่งใดเป็นบรรยากาศ หรือสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยหรือ
ไม่เอื้ออำนวย เท่าที่ดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้วบรรลุถึงที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด
สามารถตอบสนองความมุ่งหมายหลักที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินหลักสูตรว่าบรรลุเป้าหมาย
หรือไม่ การออกแบบการประเมินที่กว้างและลึก คือการมองภาพรวมทั้งหมดของการใช้หลักสูตร
การหาตัวบ่งชี้สำคัญ ๆ นั้นจะต้องระมัดระวังเรื่องตัวแปรทางวัฒนธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย
เพราะบางอย่างผู้ประเมินอาจจะมองข้ามไป เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบว่าโรงเรียน
ขนาดเล็ก องค์ประกอบที่ตั้งของโรงเรียน ถ้าชุมชนให้การสนับสนุนอย่างดีก็จะมีผลต่อการใช้หลักสูตร
หรือโรงเรียนเล็กมากเกินไป เช่น มีนักเรียน 40-50 คน มีครู 2-3 คน บางครั้งอาจจะจำเป็นปัจจัยสำคัญ
ที่ทำให้ไม่สามารถจะพัฒนาได้มากเท่าที่ควรหลักการจะร่างให้ตีสมบูรณ์สักเท่าใดก็ตาม การนำ
หลักสูตรไปใช้ก็ตามการนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรพิจารณาให้รอบครอบถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้มีระบบ
กลุ่มโรงเรียนช่วยเหลือก็ตาม บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่มาช่วยเสริมให้
สามารถอธิบายได้ชัดเจนว่าเหตุใดการนำหลักสูตรไปใช้ได้ผลหรือไม่ได้ผล เพราะมีปัจจัยแทรกซ้อน
ทางเศรษฐกิจ สังคมและค่านิยมของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยข้อพิจารณาในการประเมินหลักสูตร

สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม ใช้วัสดุ อุปกรณ์

และเครื่องมือถูกต้องตรงกับลักษณะงาน มีทักษะกระบวนการทำงาน มีลักษณะนิสัยการทำงาน ที่กระตือรือร้น ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย สะอาด รอบคอบ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

เข้าใจประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนอง ความต้องการอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการสร้างของเล่น ของใช้ได้ง่าย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบ โดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 2 มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างถูกวิธี เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์และมีการจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการนำ กลับมาใช้ซ้ำ

เข้าใจและมีทักษะการค้นหาข้อมูลอย่างมีขั้นตอน การนำเสนอข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ และ วิธีดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะ การทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยัน อดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาท และมีจิตสำนึกในการใช้น้ำ ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่า เข้าใจความหมาย วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างหลากหลาย นำความรู้และทักษะการสร้าง ชิ้นงานไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจอย่างปลอดภัย โดยใช้กระบวนการ เทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็น ภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน อย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

เข้าใจหลักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรักษา ข้อมูล สร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสาร นำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงานอย่างมีจิตสำนึกและ รับผิดชอบต่อสังคมและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหา ความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และ สิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการในการทำงานกลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน วางแผนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน การดำรงชีวิต เป็นการทำงานในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่ว่าด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และงานอื่น ๆ

การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต

เป็นการทำงานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจ และภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง คุณธรรมจริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ เสียสละ ยุติธรรม ประหยัด ขยัน อดทน รับผิดชอบ ตรงเวลา รอบคอบ ปลอดภัย คุ้มค่า ยั่งยืน สะอาด ประณีต มีเหตุผล มีมารยาท ช่วยเหลือตนเอง ทำงานบรรลุเป้าหมาย ทำงานถูกวิธี ทำงานเป็นขั้นตอน ทำงานเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน การสังเกต การวิเคราะห์ การสร้างทางเลือก และการประเมินทางเลือก ทักษะการจัดการ ความพยายามของบุคคลที่จะจัดระบบงาน (ทำงานเป็นรายบุคคล) และจัดระบบคน (ทำงานเป็นกลุ่ม) เพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะกระบวนการทำงาน

การลงมือทำงานด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการทำงาน

ทักษะการทำงานร่วมกัน

การทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน และฝึกหลักการทำงานกลุ่ม โดยรู้จักบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม มีทักษะในการฟัง - พูด มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน สรุปลง และนำเสนอรายงาน

ทักษะการแสวงหาความรู้

วิธีการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องหรือเนื้อหานั้น ๆ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การรวบรวม การสังเกต การสำรวจ และการบันทึก

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

กระบวนการเทคโนโลยี

เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของมนุษย์ประกอบด้วย กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูลเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ เลือกวิธีการออกแบบและปฏิบัติการ ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข และประเมินผล

การถ่ายทอดความคิด

เป็นการถ่ายทอดแนวคิดที่ใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการให้เป็นรูปธรรมเพื่ออธิบายและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้แก่ แผนที่ความคิด ภาพวาด 2 มิติ ภาพวาด 3 มิติ ภาพฉายเพื่อการสร้างชิ้นงาน

การออกแบบ (ทางเทคโนโลยี)

เป็นการลำดับความคิดหรือจินตนาการเป็นขั้นตอน นำไปสู่การวางแผนการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ

การออกแบบและเทคโนโลยี

เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และสนองความต้องการอย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์

การเลือกใช้เทคโนโลยี

เป็นการเลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของมนุษย์โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

และเจตคติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

เป็นความสามารถทางสมองมนุษย์ที่คิดได้กว้างไกล หลายแง่มุม หลายทิศทาง นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งของ และแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ ลักษณะการคิดอย่างสร้างสรรค์ มี 4 ลักษณะ ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ลักษณะความคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดเดิม ประยุกต์ให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ที่ไม่ซ้ำกับของเดิม ไม่เคยปรากฏมาก่อน
2. ความคล่องในการคิด (Fluency) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณที่มากในเวลาจำกัด เช่น ให้ผู้เรียนวาดภาพต่อเติมรูปที่กำหนดให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา 10 นาที
3. ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท และหลายทิศทาง ดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่งได้ เช่น ให้ผู้เรียนบอกวิธีการนำขวดน้ำพลาสติกที่เหลือใช้ นำไปทำอะไรให้เกิดประโยชน์ ได้บ้าง
4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความคิดในรายละเอียดเพื่อตกแต่ง หรือขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความปลอดภัยในการทำงาน

เป็นการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการทำงานเพื่อสร้างชิ้นงานอย่างปลอดภัย และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะการใช้งานของอุปกรณ์และเครื่องมือ

เทคโนโลยี

เป็นการนำความรู้ ทักษะและทรัพยากรมาสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการโดยผ่านกระบวนการ เพื่อแก้ปัญหาสนองความต้องการ หรือเพิ่มความสามารถในการทำงานของมนุษย์

เทคโนโลยีที่ยั่งยืน

เป็นเทคโนโลยีที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในปัจจุบันโดยไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอม ยอมลดความสามารถของเขาในการที่จะสนองความต้องการของเขาเอง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ

เทคโนโลยีสะอาด

เป็นกระบวนการ หรือวิธีการ ที่นำมาใช้พัฒนา เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ วิธีการกระบวนการ หรือการบริการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลกระทบ หรือความเสี่ยงต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยใช้เครื่องมือ เช่น 4R (Reuse, Repair, Reduce, Recycle) เป็นต้น

แบบจำลอง

เป็นแบบหรือวัตถุสามมิติที่จำลองรูปแบบ รายละเอียด วิธีการ ตามแนวคิดที่ได้ออกแบบไว้ เพื่อนำเสนอรูปแบบของชิ้นงานหรือรูปแบบของวิธีการ

แผนที่ความคิด (Concept Mapping)

เป็นการถ่ายทอดความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ ในภาพรวม เพื่อแสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยนำเสนอเป็นข้อความ สัญลักษณ์ หรือภาพ โดยใช้ สี และเส้น

ภาพถ่าย

เป็นภาพแสดงรายละเอียดของแนวคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ ประกอบด้วย ภาพด้านหน้า ภาพด้านข้าง และภาพด้านบน แสดงขนาด และหน่วยในการวัด เพื่อสามารถนำไปสร้างแบบจำลอง หรือชิ้นงานได้

ภาพร่าง 2 มิติ

เป็นภาพที่ประกอบด้วย ด้านกว้าง และด้านยาว เพื่อนำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการ

ภาพร่าง 3 มิติ

เป็นภาพที่ประกอบด้วย ด้านกว้าง ด้านยาว และด้านสูง เพื่อนำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการ

ออกแบบและสร้าง

หรือออกแบบและปฏิบัติการ หมายถึง ขั้นตอนการลำดับความคิดเพื่อสร้างแนวทางการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการและถ่ายทอดความคิดเป็นภาพที่มีรายละเอียด เพื่อนำไปสร้างในกระบวนการเทคโนโลยี โดยเป็นขั้นตอนที่ให้มีการออกแบบก่อนการสร้างชิ้นงาน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวม การตรวจสอบความถูกต้อง การจัดเก็บ การจัดการ การกระทำกับข้อมูลข่าวสาร โดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้สารสนเทศหรือความรู้ที่นำมาใช้ในการตัดสินใจหรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

ข้อมูล

ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ฯลฯ โดยอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการสื่อสาร การแปลความหมาย การประมวลผลและการใช้งาน ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ใด

เครือข่ายคอมพิวเตอร์

การเชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 2 เครื่องขึ้นไป เพื่อให้สามารถถ่ายโอนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกัน

ซอฟต์แวร์

ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่เขียนขึ้นด้วยภาษาคอมพิวเตอร์อย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงาน

ซอฟต์แวร์ประยุกต์

เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ โดยสามารถนำไปใช้กับงานด้านต่าง ๆ ที่ทำอยู่เป็นประจำได้อย่างรวดเร็ว เช่น ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ซอฟต์แวร์ตารางการทำงาน ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์นำเสนอ และซอฟต์แวร์ของระบบงานธนาคาร

ซอฟต์แวร์ระบบ

เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการจัดการควบคุมการทำงานร่วมกันของระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทำงานร่วมกับอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การจัดการด้านอุปกรณ์รับเข้าข้อมูล และแสดงผล การแสดงผลลัพท์บนจอภาพ การนำผลลัพธ์ที่ได้ไปแสดงทางเครื่องพิมพ์ การบันทึกข้อมูลเก็บไว้ในหน่วยความจำสำรอง

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การนำวิทยาการที่ก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ ในการรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อ หรือสื่อสารระหว่างกัน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเกี่ยวข้องโดยตรงกับ 2 สิ่ง คือ

1. เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการสารสนเทศ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์รอบข้าง และอุปกรณ์สื่อสารและโทรคมนาคม
2. ขั้นตอนวิธีการดำเนินการซึ่งเกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ ข้อมูล บุคลากร และกรรมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ข้อมูลนั้นเกิดประโยชน์มากที่สุด

โปรแกรมรรถประโยชน์

เป็นโปรแกรมที่ช่วยเสริมการทำงานของคอมพิวเตอร์ หรือช่วยโปรแกรมใช้งานอื่น ๆ ให้มีความสามารถใช้งานได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บางโปรแกรมยังออกแบบมาเพื่อช่วยจัดการกับทรัพยากรของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น จัดการหน่วยความจำ จัดการเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล ช่วยทำสำเนาและค้นคืนข้อมูล ช่วยซ่อมการชำรุดของหน่วยเก็บข้อมูล ช่วยค้นหาป้องกัน และกำจัดไวรัส โพรโตคอล

ข้อกำหนด ระเบียบ พิธีการ ขั้นตอนปฏิบัติที่ใช้ควบคุมการสื่อสารข้อมูลในเครือข่าย เครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์เครือข่ายที่ใช้โพรโทคอลชนิดเดียวกัน จึงจะสามารถติดต่อและ ส่งข้อมูลระหว่างกันได้

สารสนเทศ

ข้อมูลที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความจริงของคน สัตว์ สิ่งของ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่ได้รับการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผล เรียกค้น และสื่อสารระหว่างกัน นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ระบบสารสนเทศ

เป็นระบบสนับสนุนการบริหารงาน การจัดการ และการปฏิบัติการทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือระดับองค์กร เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้องค์ประกอบ ของระบบสารสนเทศในการดำเนินการ

สาระที่ 4 การอาชีพ

การจำลองอาชีพ

การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่สถานศึกษาจัดทำให้เสมือนจริงเพื่อให้ผู้เรียน มีทักษะการทำงานอาชีพ เห็นคุณค่าของงานอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เช่น การจัดนิทรรศการ บทบาทสมมติ ฯลฯ

การประเมินทางเลือกอาชีพ

เป็นการรู้จักตนเองด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะคิด ศักยภาพ นิสัยทัศน์ แนวโน้ม ด้าน อาชีพที่ต้องการของตลาดแรงงาน ที่เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด และทักษะทางด้านอาชีพ ก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพ

การอาชีพ

เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพ

ทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ

ประกอบด้วย ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้

ประสบการณ์ในอาชีพ

เป็นการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้เห็น และได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพ ที่ตนเองถนัดและสนใจ

สถานการณ์แรงงาน

ประกอบด้วย การมีงานทำ การจ้างงาน การคุ้มครองแรงงาน และการประกันสังคม

ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาศ

ประวัติความเป็นมา

“องไกรลาศ” เป็น 1 ใน 9 อำเภอของจังหวัดสุโขทัย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด ห่างจากตัวเมืองสุโขทัยประมาณ 21 กิโลเมตร มีเขตแดนติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลกห่างจากตัวจังหวัดพิษณุโลก ประมาณ 50 กิโลเมตร

ชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่บริเวณนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มคนเชื้อสายจีนและลาวโซ่ง ที่อพยพมาทางเรือจากจังหวัดลพบุรี มาตั้งรกรากเพื่อทำมาหากินบริเวณเกาะกลางน้ำชื่อว่า เกาะกง

ต่อมาเมื่อเมืองขยายขึ้นก็มีกลุ่มชาวจีน จากพระนครศรีอยุธยา ชาวจีนแต้จิ๋ว และจีนไหหลำ เข้ามาติดต่อค้าขาย จึงมีการก่อสร้างท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าบริเวณท่าเรือบ้านกง ต่อมา การเดินทางติดต่อกันระหว่างจังหวัดทางบกเริ่มสะดวกมากขึ้น ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในแพเริ่มย้ายที่อยู่อาศัยมาอยู่บนบก ปัจจุบันท่าเรือเกาะกงได้เลิกใช้ไปแล้วแต่ชาวบ้านยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมเอาไว้เช่น

วิถีชีวิตเรียบง่ายมีน้ำใจ ทั้งการหาปลาตลอดแนวริมน้ำโดยใช้เครื่องมือหาปลาชนิดต่าง ๆ ชมการแปรรูปผลิตจากปลาประเภทปลาแดดเดียว ปลาร้า ปลาจ่อม โรงงานผลิตปลาร้าแหล่งใหญ่แห่งแรกในจังหวัดสุโขทัย โรงงานผลิตน้ำปลาปลาร้อยที่ขึ้นชื่อประจำจังหวัด นอกจากนี้ท่านจะได้เรียนรู้การทำขนมไทยเช่นทองม้วน ทองพับ ขนมฝิง เจ้าอร่อยประจำจังหวัดได้ที่นี้เช่นกัน

อำเภอองไกรลาศ เป็นอำเภอขนาดเล็ก เดิมที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่บนเกาะเล็ก ๆ ทางทิศตะวันออกของจังหวัดสุโขทัย ได้รับการยกฐานะ เป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2437 โดยมีพระยาองไกรลาศ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอคนแรก ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่บนเกาะเล็กๆ ชื่อ "เกาะกง" ปี พ.ศ. 2460 ในสมัยหลวงบุรีไทยพิทักษ์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอองไกรลาศ เป็นอำเภอบ้านไกร เนื่องจากเกาะกง มีน้ำท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก ไม่สะดวกในการติดต่อราชการของประชาชน ในปีเดียวกันนั้น จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งบนฝั่งตะวันออก ของแม่น้ำยม ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิมประมาณ 15 เส้น ปี พ.ศ. 2482 ในสมัย นายเปลี่ยน สิทธิเวช ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ทางราชการได้ เปลี่ยนชื่ออำเภอบ้านไกรเป็นอำเภอองไกรลาศดั้งเดิม เนื่องจากชื่อองไกรลาศ ปรากฏในประวัติศาสตร์ไทยมาช้านาน ปี พ.ศ. 2505 ในสมัย นายเอื้อน รงค์ทอง ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ได้พิจารณาเห็นว่าบริเวณที่ว่าการอำเภอเดิมคับแคบขยายไม่ได้ ทั้งยังมีน้ำท่วมถึง ประกอบกับอาคารที่ว่าการอำเภอเริ่มชำรุดทรุดโทรม จึงได้ขออนุญาตย้ายไปสร้างที่แห่งใหม่ กระทรวงมหาดไทยได้อนุญาต ให้ย้ายไปสร้างที่บริเวณริมถนนสิงห์วัฒน์ หลักกิโลเมตรที่ 21 หมู่ 2

ตำบลบ้านกร่าง เนื้อที่ 25 ไร่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิม 3 กิโลเมตร เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2505 จนถึงปัจจุบัน สถานที่เดิมให้เป็นที่ตั้งสถานีอนามัยตำบลบ้านกร่างจนถึงปัจจุบัน

การปกครอง

1. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มี 11 ตำบล 107 หมู่บ้าน
2. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง
3. การบริหารงานส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล มี 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกงไกรลาศ

ตำบลกงไกรลาศ

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่าน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 45,938 ไร่

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบ้านกร่าง ตำบลป่าแฝก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลชุมแสงสงคราม และ ตำบลคุยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลดงเตี้ย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลท่าฉนวน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 5,616 คน และจำนวน

หลังคาเรือน 1,702 หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

1. อาชีพหลัก การทำนา
2. อาชีพเสริม การทำขนมผิง ทอหม้วน ทอพับ น้ำปลา และรับจ้างทั่วไป ข้อมูลจาก

เทศบาลตำบลกงไกรลาศ ในหัวข้อความเป็นมา

ประวัติขนมทอหม้วน

ทอหม้วน เป็นขนมไทยแต่โบราณมีประวัติที่ยาวนานพอสมควร เริ่มต้นจากสมัย

กรุงศรีอยุธยา ได้มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับชาวต่างชาติ อย่างกลุ่มทวีปทางตะวันออกและตะวันตก ทำให้ประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เข้ามา สิ่งหนึ่งที่ได้รับมานั้นคือ ขนมและของหวาน ซึ่งส่วนมากขนมต่าง ๆ มากมาย รวมทั้ง "ทอหม้วน" ต่างมีต้นกำเนิดจากการรับเอาวัฒนธรรมของประเทศ โปรตุเกส มาดัดแปลง เพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ วัตถุดิบ ข้าวของเครื่องใช้ เอกลักษณะ รสนิยม และอุปนิสัยในการบริโภคอาหารของประเทศไทย

ครั้งในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีบาทหลวงชาวฝรั่งเศส ชื่อ "เดอลีเยร์"

ได้ทำบันทึกรายงานถึงระดับความมีหน้ามีตา และรสนิยมการบริโภคขนมหวานของชาวโปรตุเกสใน

สมัยกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งราชสำนักสยามถึงกับต้องเกณฑ์ขนมหวานจาก หมู่บ้านโปรตุเกส เข้าไป ในพระราชวัง เนื่องในโอกาสฉลองวันนักขัตฤกษ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก ดังความตอนหนึ่งว่า พวกเขาเข้ารีตบางครัว ต้องถูกเกณฑ์ให้ทำของหวานแก่พระเจ้าแผ่นดิน ในวันนักขัตฤกษ์ ในวันชนิดนี้ พระเจ้ากรุงสยามก็มีรับสั่งให้พวกเขาเข้ารีตนี้ ทำของหวานเป็นอันมาก อ้างว่าสำหรับงานนี้งานนั้น เป็นต้นว่า สำหรับพิธีล้างศิระชะล้าง ซึ่งถือว่าเป็นพระองค์หนึ่ง หรือสำนักงานไหว้พระพุทธรูปบัดนี้"อาจ ด้วยเป็นพระราชประสงค์ที่มีรับสั่งตรงมาจากราชสำนักสยาม ทำให้ มาตามต่อนญา มาเรีย กิอุมาร์ เดอ ปินา ภรรยาเจ้าพระยาวิชเยนทร์ฟอลคอน ซึ่งรับหน้าที่แม่บ้านหัวเรือใหญ่จัดอาหารเลี้ยงรับรอง ราชอาณาจักรต่าง ประเทศที่เข้ามายังกรุงศรีอยุธยามากมาย จึงได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็น ท้าวทองกิมม้า (เพี้ยนมาจากชื่อ "กิอุมาร์") ดำรงตำแหน่งวิเศษกลาง ถือศักดินา 400 เป็นผู้กำกับพนักงานของหวานในพระราชวัง

อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน ชาวตะวันตกอีกผู้หนึ่งที่บันทึกการเดินทางเกี่ยวกับเรื่องของ ท้าวทองกิมม้าว่า "ข้าพเจ้าได้เห็นท่านผู้หญิงของฟอลคอนในปี พ.ศ. 2262 เวลานั้นท่านได้รับเกียรติ เป็นต้นห้องเครื่องหวานของพระเจ้าแผ่นดิน ท่านเกิดในกรุงสยามในตระกูลอันมีเกียรติ และในเวลา นั้นท่านเป็นที่ยกย่องนับถือแก่คนทั่วไป" ช่วงชีวิตหนึ่งของ "ท้าวทองกิมม้า" ได้เข้าไปรับราชการใน พระราชวังในตำแหน่ง "หัวหน้าห้องเครื่องต้น" เป็นผู้ดูแลเครื่องเงินเครื่องทองของหลวง เป็นหัวหน้า เก็บพระภูษาฉลองพระองค์ และเก็บผลไม้ของเสวย มีพนักงานอยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นหญิงล้วน จำนวน 2,000 คน ซึ่งเธอก็ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดมา จนเป็นที่ชื่นชม ยกย่อง มีเงินคิน ทองพระคลังปีละมาก ๆ ระหว่างที่รับราชการนี้เอง "ท้าวทองกิมม้า" ได้สอนการทำขนมหวานจำพวก ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองพลุ ทองโปร่ง ทองม้วน ขนมฝรั่ง ขนมไข่เต่า ขนมส้มปั้นนี้ ขนมหม้อแกง ขนมผิงและอื่น ๆ ให้กับผู้ที่ทำงานอยู่กับเธอ และบุคคลเหล่านั้น จึงได้นำวิชาความรู้ ในการทำขนมต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้กับคนไทยรุ่นสู่รุ่น นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบันขนมทองม้วนถูกดัดแปลงไปเยอะมาก มีหลากหลายสูตร หลากหลายรส เช่น ใส่ผักชี ใส่หมูหยอง เป็นต้น รวมทั้งการบรรจุภัณฑ์ จากเมื่อก่อน หลายคนคงยังจำได้ว่า มักจะพบเห็น ทองม้วนใส่ไว้ในป๊อปปิ้งซองสี ปัจจุบันมีบรรจุใส่ห่อ ใส่กล่องอย่างสวยงามน่ารับประทาน ได้รับข้อมูล จากเว็บไซต์ ทองม้วน ในหัวข้อประวัติขนมทองม้วน

ประวัติความเป็นมาของขนมไทย

ขนมไทย เป็นของหวานที่ทำและรับประทานกันในอาณาจักรไทย มีเอกลักษณ์ด้าน วัฒนธรรมประจำชาติไทยคือ มีความละเอียดอ่อนประณีตในการเลือกสรรวัตถุดิบ วิธีการทำ ที่พิถีพิถัน รสชาติอร่อยหอมหวาน สีสันสวยงาม รูปลักษณ์ชวนรับประทาน ตลอดจนกรรมวิธีการ รับประทานที่ปราณีตบรรจงของขนมแต่ละชนิด ซึ่งยังแตกต่างกันไปตามลักษณะของขนมชนิดนั้น ๆ สำหรับ "เข้าหนม" นั้น พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจรีสพรปฏิญาณได้ทรงตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่า

"ขนม" เพี้ยนมาจาก "ข้าวขนม" เนื่องจาก "ขนม" นั้นแปลว่าหวาน แต่กลับไม่ปรากฏความหมายของ "ขนม" ในพจนานุกรมไทย มีเพียงบอกไว้ว่าทางเหนือเรียกขนมว่า "เข้าขนม" แต่ถึงอย่างไรก็ไม่พบความหมายของคำว่า "ขนม" ในฐานะคำที่อรรถกถาเหนือเมื่ออยู่โดด ๆ ในพจนานุกรมเช่นกัน เข้าขนม ก็แปลว่า ข้าวหวาน เรียกสั้น ๆ เร็ว ๆ ก็กลายเป็น ขนม ไป (คำว่า เข้าเขียนตามแบบโบราณ ในปัจจุบันเขียนว่า ข้าว)

อีกข้อสันนิษฐานหนึ่งก็นับว่าน่าสนใจไม่น้อย คำว่า "ขนม" อาจมาจากคำในภาษาเขมรว่า "ขนม" ที่หมายถึงอาหารที่ทำมาจากแป้ง เมื่อลองพิจารณาดูแล้วพบว่าขนมส่วนใหญ่ล้วนทำมาจากแป้งทั้งนั้น โดยมีน้ำตาลและกะทิเป็นส่วนผสม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า "ขนม" เพี้ยนมาจาก "ขนม" ในภาษาเขมรก็เป็นได้ ไม่ว่าจะขนมจะมีรากศัพท์มาจากคำใดหรือภาษาใด ขนมก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในสังคมไทยด้วยฐานะของขนมไทยอย่างเต็มภาคภูมิ และคนไทยเองก็ได้ชื่อว่าเป็นชนชาติหนึ่งที่ชอบกินขนมเป็นชีวิตจิตใจ

หลักฐานเก่าแก่ที่สุดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนมไทยกับคนไทยก็คือวรรณคดีมรดกสุโขทัยเรื่องไตรภูมิพระร่วง ซึ่งกล่าวถึงขนมต้มที่เป็นขนมไทยชนิดหนึ่งไว้

คำว่า ขนม มีใช้มาหลายร้อยปียากจะสันนิษฐานแน่นอนได้ เช่นเดียวกับไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอนว่า "ขนมไทย" เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยใดเป็นครั้งแรก แต่ตามประวัติศาสตร์ไทยมีหลักฐานตอนหนึ่งว่า มีการจารึกชื่อขนมในแห่งศิลาจารึก เป็นการจารึกแบบลายแทงสมัยโบราณ ขนมที่ปรากฏคือ "ไขกบ นกปล่อย บัวลอย อ้ายต้อ" ถ้ามองผู้ใหญ่อายุถึงได้รู้ว่า ไขกบ หมายถึง เม็ดแมงลัก นกปล่อย หมายถึง ลอดช่อง บัวลอย หมายถึง ข้าวตอก อ้ายต้อ หมายถึง ข้าวเหนียว ขนมทั้งสี่ใช้น้ำกระสายอย่างเดียวกันคือ "น้ำกะทิ" โดยใช้ถ้วยใส่ขนม ซึ่งเราเรียกการเลี้ยงขนม 4 อย่างนี้ว่า "ประเพณี 4 ถ้วย"

ขนมไทยเริ่มแพร่หลายมากขึ้นในสมัยอยุธยา ดังปรากฏข้อความในจดหมายเหตุหลายฉบับ บางฉบับกล่าวถึง "ย่านป่าขนม" หรือตลาดขนม บางฉบับกล่าวถึง "บ้านหม้อ" ที่มีการปั้นหม้อ และรวมไปถึงกระทะ ขนมเบื้อง เต่าและรังขนมครก แสดงให้เห็นว่าขนมครกและขนมเบื้องนั้น คงจะแพร่หลายมากจนถึงขนาดมีการปั้นเต่าและกระทะขาย บางฉบับกล่าวถึงขนมชะมด ขนมงาเกวียน หรือขนมงา ขนมครก ขนมเบื้อง ขนมลอดช่อง

สมัยอยุธยาเริ่มมีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศทั้งชาติตะวันตกและตะวันออก ไทยเรายิ่งรับเอาวัฒนธรรมด้านอาหารของชาติต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัตถุดิบที่หาได้ ตลอดจนนิสัยการบริโภคของคนไทยเอง จนบางทีคนรุ่นหลังแทบจะแยกไม่ออกเลยว่า อะไรคือขนมไทยแท้ๆ อะไรที่เราเอามา เช่น ทองหยิบ ทองหยอด และฝอยทอง หลายท่านอาจคิดว่าเป็นของไทยแท้ ๆ

แต่ความจริงแล้วมีต้นกำเนิดจากประเทศโปรตุเกส โดย "มารี กีมาร์" หรือ "ท้าวทองกีบม้า" "ท้าวทองกีบม้า" หรือ "มารี กีมาร์" เกิดเมื่อ พ.ศ. 2201 หรือ พ.ศ. 2202 แต่บางแห่งก็ว่า พ.ศ. 2209 โดยยึดหลักจากการแต่งงานของเธอที่มีขึ้นในปี พ.ศ. 2225 และขณะนั้น มารี กีมาร์ มีอายุเพียง 16 ปี บิดาชื่อ "ฟานิก (Phanick)" เป็นลูกครึ่งญี่ปุ่นผสมแขกเบงกอล ผู้เคร่งศาสนา ส่วนมารดาชื่อ "อูร์สุลา ยามาตา (Ursula Yamada)" ซึ่งมีเชื้อสายญี่ปุ่นผสมโปรตุเกส ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในอยุธยา ภายหลังจากพวกซามูไรชุดแรกจะเดินทางเข้ามาเป็นทหารอาสา ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนเรศวรมหาราชไม่นานนัก ชีวิตช่วงหนึ่งของ "ท้าวทองกีบม้า" ได้เข้าไปรับราชการในพระราชวัง ตำแหน่ง "หัวหน้าห้องเครื่องต้น" ดูแลเครื่องเงินเครื่องทองของหลวง เป็นหัวหน้าเก็บพระภูษาฉลองพระองค์ และเก็บผลไม้ของเสวย มีพนักงานอยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นหญิงล้วน จำนวน 2,000 คน ซึ่งเธอก็ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ชื่นชม ยกย่อง มีเงินคั่นทองพระคลังปีละมาก ๆ

ระหว่างที่รับราชการนี้เอง มารี กีมาร์ ได้สอนการทำขนมหวานจำพวก ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ทองพูน ทองโปร่ง ขนมผิงและอื่นๆ ให้แก่ผู้ทำงานอยู่กับเธอและสาว ๆ เหล่านั้น ได้นำมาถ่ายทอดต่อมายังแต่ละครอบครัวกระจายไปในหมู่คนไทยมาจนปัจจุบันนี้ ถึงแม้ว่า "มารี กีมาร์" หรือ "ท้าวทองกีบม้า" จะมีชาติกำเนิดเป็นชาวต่างชาติ แต่เธอก็เกิด เดิบทโต มีชีวิตอยู่ในเมืองไทยจนจนหมดสิ้นอายุขัย นอกจากนั้น ยังได้ทิ้งสิ่งที่เธอค้นคิดให้เป็นมรดกตกทอดมาสู่คนรุ่นหลัง ได้กล่าวขวัญถึงด้วยความภาคภูมิใจ "ท้าวทองกีบม้า เจ้าตำรับอาหารไทยขนมที่ท่านท้าวทองกีบม้าทำขึ้นและยังเป็นที่นิยมจนถึงปัจจุบันก็ได้แก่ ขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ขนมหม้อแกง และรวมไปถึงขนมทองโปร่ง ขนมทองพูน ขนมสำปันนี ขนมไข่เต่า ฯลฯ แต่เดิมขนมเหล่านี้ เป็นของชาติโปรตุเกส เมื่อผ่านกาลเวลาผสมผสานกับความคิด ช่างประดิษฐ์ประดอยของหญิงไทย ก็ทำให้ขนมเหล่านี้ปรับเปลี่ยนเป็นขนมไทย ๆ ในเวลาต่อมา

ล่วงจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี ผู้ทรงเป็นพระเจ้าน้องยาเธอในสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช กล่าวไว้ว่าในงานสมโภชพระแก้วมรกต และฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ได้มีเครื่องตั้งสำหรับหวานสำหรับพระสงฆ์ 2,000 รูป ประกอบด้วย ขนมไส้ไก่ ขนมฝอย ข้าวเหนียวแก้ว ขนมผิง กล้วยฉาบ ลำเต็ย หุ้ม สังขยา ฝอยทอง และขนมตะไล

ในกาพย์ห่อโคลงเห่เรือชมเครื่องคาวหวาน บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้กล่าวชมเครื่องหวานหรือขนมไทยหลายชนิดด้วยกัน อาทิ ข้าวเหนียวสังขยา ขนมลำเจียก ขนมทองหยิบ ขนมทองหยอด ขนมผิง ขนมรังไร ขนมขอม่วง ขนมบัวลอย ฯลฯ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการพิมพ์ตำราอาหารออกเผยแพร่ การทำขนมไทยก็เป็นหนึ่งในตำราอาหารไทยนั้น จึงนับได้ว่าการทำขนมไทยและวัฒนธรรมขนมไทย เริ่มมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างมีระบบระเบียบในสมัยรัชกาลที่ 5 นี้เอง แม่ครัวหัวป่า

เป็นตำราอาหารไทยเล่มแรก ประพันธ์โดยท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ในตำราอาหารไทยเล่มนี้
ปรากฏรายการสำหรับของหวานเลี้ยงพระอันประกอบด้วย ขนมทองหยิบ ขนมฝอยทอง ขนมหม้อแกง
ขนมหันตรา ขนมถ้วยฟู ข้าวเหนียวแก้ว ขนมลิ่มกลิ้ง วุ้นผลมะปราง ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าคนไทยนิยม
ทำขนมใช้ในงานบุญ ซึ่งก็เป็นแบบแผนต่อเนื่องกันมาตั้งแต่สมัยอยุธยา

ขนมไทยในวิถีไทย

ขนมไทย ทัศนกรรมความอร่อยที่แสดงออกถึงความอ่อนช้อยของความเป็นไทย ตั้งแต่
ครั้งอดีตกาลที่ก่อกำเนิดภูมิปัญญาไทยหลากหลายอย่างให้สืบสานต่อทั้งวิถีชีวิตประเพณี วัฒนธรรม
ที่สามารถนำวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมาปรุงแต่งเป็นของหวานได้มากหลายรูปแบบ จัดเป็นมรดกทาง
วัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่บ่งบอกว่าคนไทยมีลักษณะนิสัยอย่างไร เพราะขนมแต่ละชนิดล้วน มีเสน่ห์
แสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อน ประณีต วิจิตรบรรจงในรูปลักษณ์ ตั้งแต่วัตถุดิบที่ใช้ วิธีการ
ทำที่กลมกลืน ความพิถีพิถัน สีที่ให้ความสวยงาม มีกลิ่นหอม รสชาติของขนมที่ละเมียดละไม
ชวนให้รับประทาน แสดงให้เห็นว่าคนไทยเป็นคนใจเย็น รักสงบ มีฝีมือเชิงศิลปะ

วิถีชีวิตของคนไทยนั้นเป็นสังคมเกษตรที่มีผลิตผลทางธรรมชาติอยู่มากมาย เช่น กล้วย
อ้อย มะม่วง รวมไปถึงข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ฯลฯ ที่สามารถปรุงเป็น ขนม ได้มากมายหลายชนิด เช่น
อวยกได้ กะทิ ก็เก็บมะพร้าวมาชูดคั้นน้ำกะทิ อวยกได้แบ่งก็นำข้าวมาไม่แบ่งทำขนมอร่อย ๆ เช่น
บัวลอย กินกันเองในครอบครัว

ขนมไทยถูกนำไปใช้ในงานบุญตามประเพณีและงานพิธีกรรม ที่เกี่ยวข้องในวิถีชีวิตชาวไทย
โดยนิยมทำขนมชื่อมีมงคล ได้แก่ ขนมตระกูลทองทั้งหลาย เพราะคนไทยถือว่า "ทอง" เป็น ของดี
มีมงคลทำแล้วได้มีบุญกุศล มีเงินมีทอง มีลาภยศ สรรเสริญ สมชื่อขนม

ขนมไทย อาจแบ่งได้เป็น 4 หมวดดังนี้

ขนมชาววัง เช่น ขนมเบื้อง วุ้นกะทิ วุ้นสังขยา วุ้นใบเตย ขนมไข่เหี้ย ขนมลูกชุบ ขนมหม้อ
ตาล ขนมตามฤดูกาล หรือ ขนมชาวบ้าน เช่น ลูกตาลเชื่อม ฟักทองเชื่อม มันเชื่อม มะขามแช่อิ่ม
ถั่วเขียวต้มน้ำตาล ข้าวตัง ขนมลิ่มกลิ้ง ข้าวเม่าอบต ขนมกรวย ขนมขี้หนู ขนมน้ำดอกไม้ เป็นต้น
ขนมในศาสนา และ ประเพณี เช่น ขนมใส่ไส้ ขนมเทียน ขนมสามงาน ขนมโพรงแสม ขนมเสน่ห์
จันทร์ ขนมรังนก ลอดช่อง ข้าวเม่า ขนมถ้วยฟู ขนมปลากริมไข่เต่า ขนมบัวลอย ขนมหูช้าง
ขนมคั้นทลาว นางเล็ด เป็นต้น ขนมจากต่างประเทศ เช่น ขนมฝรั่ง ทองม้วน ขนมสัมปันนี
ขนมทองเอก ขนมทองโปร่ง ทองหยอด ฝอยทอง เม็ดขนุน ทองหยิบ สังขยาเผือก ด้านวัฒนธรรม
ประจำชาติไทยคือ มีความละเอียดอ่อนประณีตในการเลือกสรรวัตถุดิบ วิธีการทำ ที่พิถีพิถันรสชาติ
อร่อยหอมหวาน สีสันสวยงาม รูปลักษณ์ชวนรับประทาน ตลอดจนกรรมวิธีการรับประทานที่
ปราณีตบรรจงของขนมแต่ละชนิด ซึ่งยังแตกต่างกันไปตามลักษณะของขนมชนิด นั้น ๆ

ขนมไทยที่นิยมทำกันทุก ๆ ภาคของประเทศไทย ในพิธีการต่างๆ เนื่องในการทำบุญเลี้ยงพระ ก็คือขนมจากไข่ และมักถือเคล็ดจากชื่อและลักษณะของขนมนั้นๆ งานสิริมงคลต่างๆ เช่น งานมงคลสมรส ทำบุญวันเกิด หรือทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ส่วนใหญ่ก็จะมีการเลี้ยงพระกับแขกที่มาในงาน เพื่อเป็นสิริมงคลของงานขนมก็จะมีฝอยทอง เพื่อหวังให้อยู่ด้วยกันยืนยาว มีอายุยืน ขนมชั้นก็ให้ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ขนมถ้วยฟูก็ขอให้เฟื่องฟู ขนมทองเอกก็ขอให้ได้เป็นเอก เป็นต้น

ของหวานไทยหรือขนมไทย กล่าวได้ว่ามีอยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน เพราะเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่บ่งบอกว่า คนไทยเป็นคนมีลักษณะนิสัย อย่างไร เนื่องด้วยขนมไทยแต่ละชนิด ล้วนมีเสน่ห์มีรสชาติ ที่แตกต่างกันออกไป แต่แฝงไปด้วยความละเมียดละไม ความวิจิตรบรรจง อยู่ในรูปลักษณะ กลิ่น รสของขนมที่สำคัญ ขนมไทยแสดงให้เห็นว่าเป็นคนใจเย็น รักสงบ มีฝีมือเชิงศิลปะ ขนมธรรมดา ๆ ทำด้วยแป้ง น้ำตาล มะพร้าว เป็นส่วนประกอบ สำคัญ สามารถดัดแปลงเป็นขนมหลายชนิด หน้าตาแตกต่างกัน

ในสมัยโบราณคนไทยจะทำขนมเฉพาะวาระสำคัญเท่านั้น เป็นต้นว่างานทำบุญ เทศกาลสำคัญ หรือต้อนรับแขกสำคัญ เพราะขนมบางชนิดจำเป็นต้องใช้กำลังคนอาศัยเวลาในการทำพอสมควร

ขนมไทยเป็นมิตรต่อสุขภาพ

ขนมไทย มีรากเหง้ามาจากสังคมเกษตรผูกพันกับธรรมชาติ วัตถุดิบที่นำมาทำเป็นขนมก็ล้วนมาจากธรรมชาติ ดังนั้นคุณสมบัติหลายประการของผลผลิตตามธรรมชาติก็จะยังคงมีอยู่มาก จากการสำรวจคุณค่าทางโภชนาการขนมไทย ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขพบว่าขนมไทยส่วนใหญ่ นอกจากจะมีคุณค่าในสารอาหารหลักๆ อย่างคาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมันแล้วยังมีแร่ธาตุและวิตามินที่สำคัญต่อร่างกายอีกด้วย อาทิเช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก วิตามินเอ เรตินอล แคลโรทีน เป็นต้น ซึ่งคุณค่าอาหารรวมหมู่แบบนี้จะหาไม่ได้ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร จะเป็นการสกัดสารอย่างใดอย่างหนึ่งมาบรรจุในแคปซูลเพื่อขายในราคาแพง ๆ เท่านั้น และในขนมถนอมอาหารที่มีประโยชน์เหล่านี้ก็ยังสามารถทำยาได้ยากเช่นกัน

นอกจากนี้ ด้วยความที่ขนมไทยยังไม่ได้ถูกครอบงำจากระบบอุตสาหกรรมข้ามชาติ ทำให้ขนมไทยมีความปลอดภัย ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความปลอดภัยจากการใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่ผ่านการตัดแปรพันธุกรรม หน้าแรก ขนมไทยเป็นมิตรต่อสุขภาพ ประโยชน์จากขนมไทย การเลือกรับประทานขนมไทย การกินแบบไทยๆ ขนมไทยในเทศกาลงานบุญ ขนมไทยในงานมงคล ขนมไทยแต่ผู้ยากไร้ ขนมไทยที่ใช้เป็นของขวัญ หรือ จีเอ็มโอ เพราะจากการตรวจสอบของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรีนพีซ พบว่า มีขนมกรุบกรอบหรือขนมถนอมที่จำหน่ายในท้องตลาดบางยี่ห้อ มีการใช้วัตถุดิบที่ปนเปื้อนจีเอ็มโอ แม้จะยังเป็นข้อถกเถียงที่ยังไม่มีบทสรุปมาจนถึงทุกวันนี้ว่า

คนที่กินอาหารจีเอ็มโอหรือมีส่วนผสมของอาหารจีเอ็มโอเข้าไปจะมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายหรือไม่อย่างไร แต่เพื่อความปลอดภัยผู้บริโภคก็ไม่ควรที่จะเสี่ยง

ความสำคัญของขนมไทย

ขนมจัดเป็นอาหารที่คู่สารับกับข้าวไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณ โดยใช้คำว่าสารับกับ ข้าวคาว-หวาน โดยทั่วไปประชาชนจะทำขนมเฉพาะในงานเลี้ยง นับตั้งแต่การทำบุญเลี้ยงพระ งานมงคลและงานพิธีการ อาหารหวานที่จัดเป็นสารับจะต้องประกอบด้วย ของหวานอย่างน้อย 5 สิ่ง ซึ่งต้องเลือกให้มีรสชาติ สี สัน ตลอดจนลักษณะที่กลมกลืนกัน แต่ละสารับจะต้องมีผลไม้ 10 ที่ และขนมเป็นน้ำหนึ่งที่เสมอขนมไทย เป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทยอย่างหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันดี เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนประณีตในการทำ ตั้งแต่วัตถุดิบ วิธีการทำ ที่กลมกลืน พิถีพิถัน ในเรื่องรสชาติ สี สัน ความสวยงาม กลิ่นหอม รูปลักษณะชวนรับประทาน ตลอดจนกรรมวิธีการรับประทานขนมแต่ละชนิด ซึ่งยังแตกต่างกันไปตามลักษณะของขนมชนิดนั้น ๆ

ขนมไทยที่นิยมทำกันทุก ๆ ภาคของประเทศไทย ในพิธีการต่าง ๆ เนื่องในการทำบุญเลี้ยงพระก็คือขนมจากไข่ และมักถือเคล็ดจากชื่อและลักษณะของขนมนั้น ๆ งานสิริมงคลต่าง ๆ เช่น งานมงคลสมรส ทำบุญวันเกิดหรือทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ส่วนใหญ่ก็จะมีการเลี้ยงพระกับแขกที่มาในงาน เพื่อเป็นสิริมงคลของงานขนมก็จะมีฝอยทอง เพื่อหวังให้อยู่ด้วยกันยืนยาวมีอายุยืน ขนมชั้นก็ให้ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ขนมถ้วยฟูก็ขอให้เฟื่องฟู ขนมทองเอกก็ขอให้ได้เป็นเอก เป็นต้น

ประโยชน์ของขนมไทย

ใยอาหาร หรือ “Fiber” เป็นอาหารอีกหมู่หนึ่งที่ร่างกายมีความต้องการไม่น้อยไปกว่าอาหารหลักหมู่อื่น ใยอาหารนี้แท้ที่จริงแล้วคือ คาร์โบไฮเดรตเชิงซ้อนที่ไม่ใช่แป้ง ซึ่งเป็นส่วนประกอบของ พืช ผัก และผลไม้ที่รับประทานได้ แต่ไม่ถูกย่อยโดยน้ำย่อยในระบบย่อยอาหาร เมื่อผ่านลำไส้ใหญ่บางส่วนจะถูกย่อยโดยจุลินทรีย์ ทำให้กลายเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไฮโดรเจน น้ำ และกรดไขมันสายสั้นๆ ซึ่งจะถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย ด้วยเหตุนี้ ใยอาหารจึงมีผลช่วยกระตุ้นการทำงานของลำไส้ ทำให้ระบบขับถ่ายเป็นปกติช่วยลดระดับสารก่อมะเร็งที่อาจปะปนมากับอาหาร ซึ่งร่างกายสามารถขับถ่ายมาพร้อมกับอุจจาระ ช่วยลดการดูดซึมไขมันและคอเรสเตอรอลในเส้นเลือดได้และเพื่อสุขภาพที่ดีเราควรบริโภคอาหารที่มีเส้นใยอาหารในปริมาณ 25-30 กรัมต่อวัน ซึ่งในขนมไทยต่างมีใยอาหารประกอบอยู่ด้วยทั้งสิ้น

กากใยอาหารในผักและผลไม้ที่นำมาใช้ทำขนม อย่างเช่น กล้วยบวชชี บวดเผือก บวดฟักทอง ยังคงสภาพอยู่กากใยเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการขับถ่ายของร่างกายทีเดียว ในขณะที่ ขนมพันธุ์ใหม่ที่ในยุคนี้จะเป็นขนมที่ต้องผ่านกระบวนการย่อยสลายหลายขั้นตอนมาก แป้งที่ใช้ทำขนมก็จะถูกฟอกขาว มีสารเคมีสังเคราะห์มากมายเข้าไปเป็นส่วนผสมทั้งในแป้งและน้ำตาล ซึ่งจะย่อยสลายทันทีในปาก เกิดกรดทำให้ฟันผุได้ทันที และความที่อาหารมีกากใยน้อยลง

โรคที่ตามมาอีก คือ อาการท้องผูก ปัจจุบันกลายเป็นปัญหาของเด็กอย่างยิ่ง บางบ้านถึงกับทะเลาะกันระหว่างแม่กับพ่อเรื่องการถ่ายของลูก เบต้าแคโรทีน วิตามินเอ เบต้าแคโรทีน (Beta-Carotene) เป็นองค์ประกอบของสารสีส้มแดง สีเหลืองในพืช ผัก ผลไม้ เป็นแหล่งของวิตามินเอ เพราะร่างกายสามารถเปลี่ยนเบต้าแคโรทีนไปเป็นวิตามินเอได้ ซึ่งวิตามินเอนี้เป็นวิตามินชนิดไม่ละลายน้ำ มีหน้าที่เกี่ยวกับการมองเห็น การเจริญเติบโต เป็นสารต้านอนุมูลอิสระของไขมันบนผนังเซลล์ ทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายทำงานได้แคลเซียม เป็นธาตุอาหารที่เป็นโครงสร้างของกระดูกและฟัน ช่วยการหดตัวของกล้ามเนื้อและการเต้นของหัวใจ ช่วยกระตุ้นการทำงานของเอ็นไซม์

การแบ่งประเภทของขนมไทย แบ่งตามวิธีการทำให้สุก

1. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการกวน ส่วนมากใช้กระทะทอง กวนตั้งแต่เป็นน้ำเหลวใส จนน้ำงวด แล้วเทใส่พิมพ์หรือถาดเมื่อเย็นจึงตัดเป็นชิ้น เช่น ตะโก้ ขนมลิ่มกลืน ขนมเปียกปูน ขนมศิลาอ่อน และผลไม้กวนต่าง ๆ รวมถึง ข้าวเหนียวแดง ข้าวเหนียวแก้ว และกะละแม
2. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการนึ่ง ใช้ลังถึง บางชนิดเทส่วนผสมใส่ถ้วยตะไลแล้วนึ่ง บางชนิดใส่ถาดหรือพิมพ์ บางชนิดห่อด้วยใบตองหรือใบมะพร้าว เช่น ช่อม่วง ขนมชั้น ข้าวต้มมัด สาลี่อ่อน สังขยา ขนมกล้วยขนมตาล ขนมใส่ไส้ ขนมเทียน และขนมบัวตอกไม้
3. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการเชื่อม เป็นการใส่ส่วนผสมลงในน้ำเชื่อมที่กำลังเดือดจนสุก ได้แก่ ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง เม็ดขนุน กล้วยเชื่อม และจาวตาลเชื่อม
4. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการทอด เป็นการใส่ส่วนผสมลงในกระทะที่มีน้ำมันร้อน ๆ จนสุก เช่น กล้วยทอด ข้าวเม้าทอด ขนมกง ขนมค้างคาว ขนมฝักบัว และขนมนางเล็ด
5. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการนึ่งหรืออบ ได้แก่ ขนมหม้อแกง ขนมหน้านวล ขนมกลีบลำดวน ขนมทองม้วน สาลี่แข็ง ขนมจ่ามงกุฎ นอกจากนี้ อาจรวม ขนมครก ขนมเบื้อง และขนมดอกจำเริญที่ใช้ความร้อนบนเตาไว้ในกลุ่มนี้ด้วย
6. ขนมที่ทำให้สุกด้วยการต้ม ขนมประเภทนี้จะใช้หม้อหรือกระทะต้มน้ำให้เดือด ใส่ขนมลงไปจนสุกแล้วตักขึ้น นำมาคลุกหรือโรยมะพร้าว ได้แก่ ขนมถั่วแปบ ขนมต้ม ขนมเหนียว ขนมเรไร นอกจากนี้ยังรวมขนมประเภทน้ำ ที่นิยมนำมาต้มกับกะทิ หรือใส่แป้งผสมเป็นขนมเปียก และขนมที่กินกับน้ำเชื่อมและน้ำกะทิ เช่น กล้วยบวชชี มันแกงบวด สาคุเปียก ลอดช่อง และข้าหริ่ม

ขนมทองม้วน

ทองม้วน เป็นขนมไทยแต่โบราณมีประวัติที่ยาวนานพอสมควร เริ่มต้นจากสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้มีการเจริญสัมพันธ์กับชาวต่างชาติ อย่างกลุ่มทวีปทางตะวันออกและตะวันตก ทำให้ประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมในด้านต่างๆ เข้ามา สิ่งหนึ่งที่ได้รับมานั้นคือ ขนมและของหวาน ซึ่งส่วนมากขนมต่างๆมากมาย รวมทั้ง "ทองม้วน" ต่างมีต้นกำเนิดจากการรับเอาวัฒนธรรมของประเทศ โปรตุเกส มาดัดแปลง เพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่

วัตถุดิบ ข้าวของเครื่องใช้ เอกลักษณะ รสนิยม และอุปนิสัยในการบริโภคอาหารของประเทศไทยเรา ครั้งในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีบาทหลวงชาวฝรั่งเศส ชื่อ "เดอลีเยร์" ได้ทำบันทึก รายงานถึงระดับความมีหน้ามีตา และรสนิยมการบริโภคขนมหวานของชาวโปรตุเกสในสมัย กรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งราชสำนักสยามถึงกับต้องเกณฑ์ขนมหวานจาก หมู่บ้านโปรตุเกส เข้าไปใน พระราชวัง เนื่องในโอกาสฉลองวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังความตอนหนึ่งว่า "พวก เขารีตบางครัว ต้องถูกเกณฑ์ให้ทำของหวานแก่พระเจ้าแผ่นดิน ในวันนักขัตฤกษ์ ในวันชนิดนี้พระเจ้า กรุงสยามก็มีรับสั่งให้พวกเขารีตนี้ ทำของหวานเป็นอันมาก อ้างว่าสำหรับงานนี้งานนั้น เป็นต้นว่า สำหรับพิธีล้างศีร์ษะช้าง ซึ่งถือว่าเป็นพระองค์หนึ่ง หรือสำนักงานไหว้พระพุทธรูปบัดนี้" อาจด้วย เป็นพระราชประสงค์ที่มีรับสั่งตรงมาจากราชสำนักสยาม ทำให้ มาตามตองญา มาเรีย กิอุมาร์ เดอ ปินา ภรรยาเจ้าพระยาวิเชียรตม์พอลคอน ซึ่งรับหน้าที่แม่บ้านหัวเรือใหญ่จัดหาอาหารเลี้ยงรับรองราช อาคันตุกะต่าง ประเทศที่เข้ามายังกรุงศรีอยุธยามากมาย จึงได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็น ท้าวทองกิมม้า (เพี้ยนมาจากชื่อ "กิอุมาร์") ดำรงตำแหน่งวิเศษกลาง ถือศักดินา 400 เป็นผู้กำกับพนักงานของหวานในพระราชวัง อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน ชาวตะวันตกอีกผู้หนึ่งที่ บันทึกการเดินทางเกี่ยวกับเรื่องของ ท้าวทองกิมม้าว่า "ข้าพเจ้าได้เห็นท่านผู้หญิงของพอลคอน ในปี พ.ศ. 2262 เวลาที่ท่านได้รับเกียรติเป็นต้นห้องเครื่องหวานของพระเจ้าแผ่นดิน ท่านเกิด ในกรุงสยามในตระกูลอันมีเกียรติ และในเวลานั้นท่านเป็นที่ยกย่องนับถือแก่คนทั่วไป" ช่วงชีวิตหนึ่ง ของ "ท้าวทองกิมม้า" ได้เข้าไปรับราชการในพระราชวังในตำแหน่ง "หัวหน้าห้องเครื่องต้น" เป็นผู้ดูแล เครื่องเงินเครื่องทองของหลวง เป็นหัวหน้าเก็บพระภูษาฉลองพระองค์ และเก็บผลไม้ของเสวย มีพนักงานอยู่ได้บังคับบัญชาเป็นหญิงล้วน จำนวน 2,000 คน ซึ่งเธอก็ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดมา จนเป็นที่ชื่นชม ยกย่อง มีเงินคั่นทองพระคลังปีละมาก ๆ ระหว่างที่รับราชการนี้เอง "ท้าวทองกิมม้า" ได้สอนการทำขนมหวานจำพวก ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองพลุ ทองโปร่ง ทองม้วน ขนมฝรั่ง ขนมไข่เต่า ขนมส้มปั้นนี้ ขนมหม้อแกง ขนมฝิงและอื่น ๆ ให้กับผู้ที่ ทำงานอยู่กับเธอ และบุคคลเหล่านั้น จึงได้นำวิญญูความรู้ในการทำขนม ต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้กับคน ไทยรุ่นสู่รุ่น นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบันขนมทองม้วนถูกดัดแปลงไปเยอะมาก มีหลากหลายสูตร หลากหลายรส เช่น ใส่ผักชี ใส่หมูหยอง เป็นต้น รวมทั้งการบรรจุภัณฑ์ จากเมื่อก่อน หลายคนคงยังจำได้ว่า มักจะพบเห็น ทองม้วนใส่ไว้ในปี๊บสังกะสี ปัจจุบันมีบรรจุใส่ห่อ ใส่กล่องอย่างสวยงามนำมารับประทาน ได้ข้อมูล มาจากทองม้วน

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / rev: 04092562 13:45:40 / seq: 27

ส่วนประกอบและเครื่องปรุงทองม้วน

1. แป้งสาลีร่อนแล้ว 1 กิโลกรัม
2. มะพร้าวชูดขาว 2 กิโลกรัม
3. ไข่ไก่ 10 ฟอง
4. งาดำคั่วแล้ว 1 / 2 ถ้วย
5. น้ำตาลทราย 1 กิโลกรัม
6. เกลือป่น 1 ช้อนชา
7. น้ำปูนใส 1 + 1 / 4 ถ้วย
8. น้ำสะอาด 1 / 2 ถ้วย
9. น้ำมันสำหรับทาพิมพ์ทองม้วน 1 ถ้วย
10. พิมพ์ทองม้วนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว
11. เตาด่าน (จะไต้กลิ่นหอมกว่าใช้เตาแก๊ส)

ขั้นตอนและวิธีทำทองม้วน

1. คั้นมะพร้าวชูดด้วยน้ำอุ่น 3 ถ้วย เพื่อให้ได้หัวกะทิประมาณ 5 ถ้วย
2. ผสมแป้งสาลีที่ร่อนแล้วกับน้ำตาลเข้าด้วยกันในอ่างผสม
3. ต่อยไข่ใส่ชาม ตีให้เข้ากัน ใส่หัวกะทิ เกลือ น้ำปูนใส และน้ำสะอาดคนให้เข้ากัน
4. จากนั้นค่อย ๆ เทส่วนผสมกะทิ (ในขั้นตอนที่ 3) ลงในส่วนผสมแป้งที่ละน้อย ๆ แล้วคนให้เข้ากันดี
5. นำพิมพ์ทองม้วนมาอังไฟ ใช้ไฟอ่อน อังจนพิมพ์ร้อนจัด จึงทาน้ำมันให้ทั่วพิมพ์ทั้งสองด้าน แล้วอังไฟให้ร้อนอีกครั้ง
6. ตักแป้งหยอดบนพิมพ์ด้านหนึ่ง บีบพิมพ์ให้แน่น อังไฟสักครู่ พลิกกลับข้าง พอเหลืองสังเกตจากแป้งที่เกาะอยู่นอกพิมพ์ ยกพิมพ์ออกจากเตา
7. เปิดพิมพ์ ใช้ปลายมีดแซะขนมขึ้น ม้วนด้วยไม้แท่งกลม ๆ ทันที ขณะที่ยังร้อนอยู่ปล่อยให้เย็น จึงเก็บใส่ภาชนะที่มีฝาปิดสนิท

เคล็ดลับ

1. ทองม้วนแบบกรอบนั้น ต้องรับม้วนขนมในขณะที่ยังร้อนๆ เพราะถ้าเย็นแล้วขนมจะแข็งกรอบทำให้ม้วนไม่ได้
2. ถ้าต้องการให้แป้งบาง ก็สามารถเติมน้ำเพิ่มจากส่วนผสมได้อีก และก่อนที่จะตักแป้งใส่พิมพ์แต่ละครั้ง จะต้องรอให้พิมพ์ร้อนก่อนทุกครั้ง และต้องคนแป้งทุกครั้ง เพราะแป้งที่ผสมไว้จะนอนกัน

ขนมผิง

อบเตาถ่านแฉ่มประตู่ชาย อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีต้นตำรับมาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใครมาเที่ยวที่ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มักจะไม่พลาด ขนมผิง ขนมชั้น ชื่อประจำอำเภอ โดยเฉพาะขนมผิงแฉ่มประตู่ชาย เป็นร้านที่ใคร ๆ ก็มักจะแวะซื้อกันกลับไปเป็นของฝากหรือกินกันเล่นเพลิน ๆ

คุณอรวรรณ ประเสริฐทรัพย์ หรือ แม่ติ่ม อายุ 60 ปี บ้านเลขที่ 119 หมู่ 9 ตำบลองอำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย กล่าวว่า ขนมผิงแม่ติ่มนั้น มีต้นตำรับมาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ความพิเศษที่เป็นตำรับความอร่อยของขนมนี้ นอกจากจะอยู่ที่วัตถุดิบต่าง ๆ แล้ว ยังอยู่ที่การอบด้วยเตาถ่าน ให้ขนมผิงมีกลิ่นหอม สำหรับรสชาตินั้น หวานมัน กรอบอร่อย ส่วนผสมหลัก ๆ ได้แก่ แป้งมัน น้ำตาลทราย น้ำตายนีบ ไข่เป็ด เกลือ และหัวกระทิ นำน้ำตาลผสมกับไข่เป็ดแล้วคนให้เข้ากันก่อน จากนั้นจึงนวดแป้งให้เป็นก้อน และคลึงให้เป็นเส้น แล้วจึงหีบขนาดพอประมาณจิ้มให้เต็มถาด จากนั้นนำไปอบในเตาอบที่เป็นเตาถ่าน ก็จะได้ขนมผิงหอม ๆ มาบรรจุใส่ถุงไว้ขาย ซึ่งในแต่ละวันจำทำขนมแบบจำนวนจำกัดโดยส่วนมากจะทำตามสั่งซื้อทางโทรศัพท์ ในแต่ละวันจะทำเพียงประมาณ 10 กิโลกรัม หรือประมาณ 80 - 90 ถุง ขายถุงละ 25 บาท เท่านั้น ใครที่อยากทานขนมผิงแฉ่มประตู่ชาย (แม่ติ่ม) ต้องจองล่วงหน้าที่ร้าน ข้อมูลจากเทศบาลตำบลองไกรลาศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

รัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์ (2550, น.145) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางदान สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบเหมาะสมและสอดคล้องทุกประเด็นที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดี และผลการสอบถามความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

นุชลี คล้ายวันเพ็ญ (2553, น.43-144) วิจัยเรื่อง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนครศรีอยุธยา ผลการการศึกษา พบว่า 1. การนำประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนครศรีอยุธยา

มีการนำประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่ม 1 ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมามากเป็นอันดับแรก 2. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3. การเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนครจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ปีนอนงค์ พะนิจรัมย์ (2554, น.219-220) วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกัน ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่นจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทางบวก โรงเรียนและชุมชนที่มีศักยภาพความต้องการที่จะจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยชุมชนมีความพร้อมและยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่นักเรียน มีทักษะที่พึงประสงค์ ในทักษะการนำเสนอผลงานการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแสวงหาความรู้มีนิสัยรักการทำงานเห็นคุณค่าของการทำงาน มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งการจัดศึกษาควรเน้นการกระจาย อำนาจไปยังท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ที่หลักสูตรกำหนดไว้จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิต ประสบการณ์ชีวิตจริงของผู้เรียน มาจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮอปคิน (Hopkin, 1985, pp.1824-1825) ได้ทำการวิจัย "A Case Study of Curriculum Planning under the 45.15 Plan and the Tradition School Year Plan in the Valley View School District " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักสูตรที่ใช้ใน Valley View School ในปี 1968-1969 และ 1981-1982 ในเรื่องเกี่ยวกับจุดประสงค์องค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการจัดหลักสูตร Valley View School คือ การปรับใช้แผนการปฏิบัติของโรงเรียนขาดหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นไม่มีการเรียกร้องให้มีการจัดหลักสูตรสำหรับท้องถิ่น

ของตนเองและไม่มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คุณจิ (Khunji, 1990) ทำการวิจัยเรื่อง การมีปฏิสัมพันธ์ของครูในการพัฒนาหลักสูตร : ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในชนบทเล็ก ๆ พบว่า ครูที่ได้ไปมีส่วนร่วมมีปฏิสัมพันธ์ในการพัฒนาหลักสูตรพึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงให้การสนับสนุนด้วยความเต็มใจและแข็งขันไม่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลง ความสนิทสนมใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและครูมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมาก และทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น การปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนสามารถเกิดขึ้นได้และประสบผลสำเร็จจากความร่วมมือของครู

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนได้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรมีการดำเนินการโดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ปัญหาที่พบคือขาดแคลนหลักสูตรที่มีเฉพาะท้องถิ่น หน่วยงานควรสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมการจัดอัตราเวลาเรียนจะต้องให้เหมาะสมและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรยังต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ถึงแม้ว่าแต่ละท้องถิ่นมีสภาพที่แตกต่างกันออกไปทางด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม และอื่น ๆ จึงต้องจำเป็นพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่นไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของผู้เรียนเอง อีกทั้งได้รับประสบการณ์ตรงกับชีวิตสภาพเศรษฐกิจและสังคมสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงของผู้เรียนและการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้หลักสูตรเอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
2. การออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนในเขตตำบลไกรนอก ประกอบด้วย โรงเรียนวัดคู้งยาง โรงเรียนวัดโบสถ์ และโรงเรียนบ้านโป่งแค อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 103 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านโป่งแค ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 19 คน

การออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีรายละเอียดแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6	หลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6	ผู้อำนวยการ ครู นักเรียน ผู้เชี่ยวชาญ	1. แบบสำรวจความต้องการหลักสูตร 2. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 4. แบบประเมินความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
วัตถุประสงค์การวิจัย	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	นักเรียน	1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ 3. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
วัตถุประสงค์การวิจัย	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
3. เพื่อศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	ผลความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	นักเรียน	3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ด้วยกระบวนการตามวัฏจักรประสงค์ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของสถานศึกษา นักเรียน และชุมชนว่าในอำเภอกงไกรลาศ ที่ต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เสนอข้อมูลพื้นฐานผู้บริหารคณะครูโรงเรียนบ้านโป่งแค เพื่อทราบถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญาวัฒนธรรมและ ประเพณีในสถานศึกษา
3. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 3.1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา และมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 3.2 ศึกษาการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
 - 3.3 การจัดการเรียนรู้ออกแบบ โดยผู้วิจัย ได้ทำคำอธิบายรายวิชา และกำหนด ผลการเรียนรู้
 - 3.4 กำหนดแนวทาง ในการจัดการกำหนดเวลาเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผล
4. ร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ประกอบด้วยบทนำโครงสร้างหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ นำเอกสารร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค จังหวัดสุโขทัย พร้อมแบบประเมินสูตรที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป
5. ประเมินหลักสูตร โดยนำร่างเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค จังหวัดสุโขทัย พร้อมทั้งแบบประเมินที่ได้ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวน 4 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยกำหนดเกณฑ์การแสดงความคิดเห็นและการนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไข
6. ทดลองใช้หลักสูตรโดยนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ มาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องแก้ไขและประเมินความก้าวหน้าหลังการใช้หลักสูตร และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย คือ

1. แบบสำรวจความต้องการในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เป็นแบบตรวจสอบรายการ มีจำนวน 10 ข้อ
2. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความพอเพียง
5. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การนำเสนอ การทำงานกลุ่ม และการปฏิบัติการทำขนม
6. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มีรายละเอียดการเขียนดังนี้

1. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค จังหวัดสุโขทัย มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้
 - 1.1 กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร
 - 1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มากำหนดเพื่อวางแผนการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและขอบเขตพฤติกรรมบ่งชี้ในการทำวิจัย

1.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 4 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะให้ค่าน้ำหนักเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 2.1 ศึกษาเนื้อหาจากเอกสารหลักสูตรท้องถิ่นรวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหลักเกณฑ์การให้คะแนนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับเรื่องขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ เพื่อประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร แบบปรนัย 70 ข้อ
- 2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อโดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้ (ศุภาพิชญ์ ชินฤทธิ์, 2555, น.43-44)
 - ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์นั้น
 - ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบจุดประสงค์นั้น
 - ให้คะแนน -1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบไม่ได้วัดจุดประสงค์นั้น

ได้แบบทดสอบที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.6 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนวัดคู้ยง นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดลองใช้ เพื่อหาความยากง่าย ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.7 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบดังนี้

2.7.1 ตรวจสอบความยากง่ายคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดความรู้ ที่ระบุว่าข้อสอบนั้นยากง่ายเพียงใด โดยมีเกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 190-191) ได้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบระหว่าง 0.33-0.63

2.7.2 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกคือการวัดตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่จำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 191-192) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบระหว่าง 0.33-0.80

2.7.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผลการวัดคงที่ คงเส้นคงวา สม่ำเสมอ จากสูตร KR-20 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 192-193) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.90

2.8. ทำการคัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ ที่มีค่าผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีการดำเนินวิธีการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ ซึ่งมีลักษณะการประเมินการให้คะแนนแบบรูบริค โดยใช้เกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับ 3 แปลผลเท่ากับดี ระดับ 2 แปลผลเท่ากับพอใช้ ระดับ 1 แปลผลเท่ากับปรับปรุง

3.3 นำแบบประเมินทักษะที่สร้างให้ประธานกรรมการเพื่อปรับปรุงแก้ไขเมื่อผ่านแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมข้อความและความเที่ยงตรงในการประเมิน

4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 กำหนดกรอบโดยเลือกและปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา

4.3 ร่างแบบประเมินลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ ใช้แบบประเมินรูบริค โดยใช้เกณฑ์ 3 ระดับ คือ ระดับ 3 แปลผลเท่ากับดี ระดับ 2 แปลผลเท่ากับพอใช้ ระดับ 1 แปลผลเท่ากับปรับปรุงตามพฤติกรรมบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมทำการปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปใช้

5. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

5.1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจ และกำหนดวิธีการวัดและประเด็นที่จะวัดเลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ และได้กำหนดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5.2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

5.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบดังนี้

5.4.1 ตรวจสอบความยากง่ายคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดความรู้ ที่ระบุว่าข้อสอบนั้นยากง่ายเพียงใด โดยมีเกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 (ประสาธน์ เถลิงเฉลิม, 2556, น. 190-191) ได้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบระหว่าง 0.33-0.63

5.4.2 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกคือการวัดตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่จำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (ประสาธน์ เถลิงเฉลิม, 2556, น. 191-192) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบระหว่าง 0.33-0.80

5.4.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผลการวัดคงที่ คงเส้นคงวา สม่ำเสมอ จากสูตร KR-20 (ประสาธน์ เถลิงเฉลิม, 2556, น. 192-193) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.90

5.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเองกับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค ตำบลไกลนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561 จำนวน 19 คน

1.1 เตรียมแบบทดสอบให้พร้อม ที่จะทำการทดลองแต่ละครั้ง

1.2 ดำเนินการเก็บรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ทำการประเมินหลักสูตรฉบับร่างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ

3. ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ

จำนวน 30 ข้อ พร้อมประเมินผลการเรียนรู้หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละ
แผนการจัดการเรียนรู้

3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนพร้อมทั้งประเมินทักษะการปฏิบัติ

และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.3 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ขนมพื้นบ้าน

อำเภอกงไกรลาศ จำนวน 30 ข้อ นำผลมาวิเคราะห์และสรุป

ตารางที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอน	รายการ	เดือน
1. สสำรวจความต้องการ	สำรวจความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา และชุมชน	สิงหาคม พ.ศ. 2561
2. ชั้นเตรียมนักเรียนก่อน ดำเนินการจัดการเรียนรู้	ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ	พฤศจิกายน พ.ศ. 2561
3. ชั้นดำเนินการจัด การเรียนรู้	ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการ จัดการเรียนรู้ จำนวน 19 ชั่วโมง	พฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2561
4. ชั้นหลังการจัด การเรียนรู้	ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ วัดความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ	มกราคม พ.ศ. 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามลำดับขั้นตอน

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ
2. แบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test แบบ One sample
3. ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วิเคราะห์ดูคะแนนจากแผนการจัดการเรียนรู้ นำมาคำนวณ เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์คุณภาพ 3 ระดับ ดี พอใช้ ปรับปรุง วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในการเรียน เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ วิเคราะห์ดูคะแนนจากแผนการจัดการเรียนรู้ นำมาคำนวณ เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์คุณภาพ 3 ระดับ ดี พอใช้ ปรับปรุง วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีค่าทางสถิติที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่า t-test แบบ One sample โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล
ตามลำดับดังนี้

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน
อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตร
เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโป่งแค ตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาศ
จังหวัดสุโขทัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก
มีนักเรียนจำนวน 51 คน เปิดสอนในระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษา สภาพบริบทสิ่งแวดล้อม
ของโรงเรียนและชุมชน ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเรานำภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน
บ้านกงไกรลาศ เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ภูมิปัญญาบ้านกงไกรลาศ
และการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนกงไกรลาศ
ให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน จึงมีความต้องการที่จะนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน
อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง
กับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้คุณค่า เกิดทักษะการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกให้ผู้เรียน
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากเรียนรู้ที่มีความสุขและสนุกกับการเรียนเห็นแนวทางในการประกอบ
อาชีพ รักการทำงาน โดยผลการสำรวจของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความต้องการ หลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เฉลี่ย 4.58

อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการสำรวจของสถานศึกษา พบว่า นักเรียนมีความต้องการ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน เฉลี่ย 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสำรวจของนักเรียน พบว่า ชุมชนมีความต้องการ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน เฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้เหมาะสมตามกระบวนการและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อสร้างเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันและให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

1.2 การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนาหลักสูตร การศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ และการนำหลักสูตรไปใช้

2. การสร้างหลักสูตร

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขนมหินบ้าน อำเภอองไกรลาศ ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน ของอำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนี้

2.1 สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยมีองค์ประกอบตามการสร้างหลักสูตรของ Taba ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวินิจฉัยความต้องการ การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร การกำหนดวัตถุประสงค์ เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียน ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การเลือกเนื้อหา ผู้พัฒนาหลักสูตรเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงและการเน้นให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ที่จะสอนและระดับของผู้เรียนการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญคือ การพัฒนากระบวนการสร้างมนทัศน์ ได้แก่ จะทำอะไรให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน การวัดและประเมินผล การวินิจฉัยว่าสิ่งที่ประเมินคืออะไรและจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมิน จะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3. การตรวจสอบหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. หลักการของหลักสูตร	3.50	มาก
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.75	มาก
3. โครงสร้างเนื้อหาสาระ	4.16	มาก
4. เวลาในการจัดการเรียนการสอน	4.25	มาก
5. การดำเนินการ	4.29	มาก
6. การวัดและประเมินผล	4.06	มาก
รวม	4.06	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในด้านการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้าน เวลาในการจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 7 หน่วย ดังนี้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. หน่วยที่ 1 มาตรฐานอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ	4.17	มาก
2. หน่วยที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมกงไกรลาศกันเถอะ	4.10	มาก
3. หน่วยที่ 3 มาเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ทำขนมกันเถอะ	4.12	มาก
4. หน่วยที่ 4 เรียนรู้วิธีการทำขนมกันเถอะ	4.10	มาก
5. หน่วยที่ 5 ประโยชน์	4.04	มาก
6. หน่วยที่ 6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	4.14	มาก
7. หน่วยที่ 7 ต้นทุนและการจัดจำหน่าย	4.13	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	4.11	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน ของอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความสอดคล้องกันในหน่วยที่ 1 มาตรฐานอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมกงไกรลาศกันเถอะ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มาเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ทำขนมกันเถอะ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้วิธีการทำขนมกันเถอะ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประโยชน์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ต้นทุน และการจัดจำหน่าย โดยมีความสอดคล้องกันทุกรายการ เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าความสอดคล้องเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ซึ่งมีความสอดคล้องและมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

จากการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน ของอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 นำไปจัดการเรียนรู้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยนำไปสอนกับนักเรียนจำนวน 19 คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ด้านความรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยนำผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.57 คะแนน (S.D. = 2.31) ปรากฏผลในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig
หลังเรียน	19	30	24.57	2.31	3.91	.001*

* P-value < 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.57 คะแนน (S.D. = 2.31)

2. ผลการประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับ	\bar{X}	S.D.	t	sig
1. การนำเสนอ	3	2.58	0.50	3.51	.002
2. การทำงานกลุ่ม	3	2.79	0.48	8.97	.000
3. การปฏิบัติกิจกรรม	3	2.52	0.50	2.34	.031

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การนำเสนอมีค่าเฉลี่ย 2.58 การทำงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.79 และการปฏิบัติการทำขนมมีค่าเฉลี่ย 2.52 แสดงว่านักเรียนมีทักษะสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับ	\bar{X}	S.D.	t	sig
1. ใฝ่เรียนรู้	3	2.63	0.45	3.62	.002
2. มีระเบียบวินัย	3	2.73	0.45	4.69	.000
3. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม	3	2.71	0.44	4.56	.000
4. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	3	2.66	0.47	3.96	.001
5. ทำงานร่วมกับผู้อื่น	3	2.66	0.47	3.85	.001
6. ความพอเพียง	3	2.68	0.47	3.96	.001

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 2.63 มีระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ย 2.73 ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.71 ความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 2.66 ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.66 และความพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 2.68 แสดงว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

ตอนที่ 3 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 8 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
2. เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
3. เนื้อหาที่มีความทันสมัยและตรงกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน	4.58	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่เรียนช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดีขึ้นได้	4.53	0.60	มากที่สุด
5. ครูจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การใช้สื่อ การสนทนาและการฝึกปฏิบัติ	4.74	0.56	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพและความถนัดของ ตนเอง	4.53	0.77	มากที่สุด
7. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความทันสมัยสอดคล้อง กับสภาพในปัจจุบัน	4.68	0.58	มากที่สุด
8. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความสอดคล้องเหมาะสม กับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล	4.68	0.58	มากที่สุด
9. วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรม	4.89	0.32	มากที่สุด
10. การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม	4.95	0.32	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.73	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้าน
โป่งแค มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจ
ต่อหลักสูตรมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.95

รองลงมา คือ วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรม เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูจัดการเรียน การสอนอย่างหลากหลาย เช่น การใช้สื่อ การสนทนาและการฝึกปฏิบัติ แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล เนื้อหา มีความทันสมัยและ ตรงกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื้อหาที่เรียนช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดีขึ้นได้ และกิจกรรม การเรียนรู้ที่กำหนดส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพและความถนัด ของตนเอง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ สร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อผลการศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านโป่งแค ตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งหน่วยการจัดการเรียนรู้มี 7 หน่วยการเรียนรู้ 14 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 โม่ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 14 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test แบบ One Sample

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.57 คะแนน (S.D. = 2.31)
2. ผลการประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การนำเสนอมีค่าเฉลี่ย 2.58 การทำงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.79 และการปฏิบัติการทำขนมมีค่าเฉลี่ย 2.52 แสดงว่านักเรียนมีทักษะสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 2.63 มีระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ย 2.73 ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.71 ความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 2.66 ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.66 และความพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 2.68 แสดงว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านโป่งแค มีความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมากที่สุดคือ การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.95 ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน ของอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีประเด็นที่น่าสนใจ ที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของแหล่งเรียนรู้ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แล้วนำความรู้ต่าง ๆ มาออกแบบหลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีระบบและมีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตรที่ละเอียดครบถ้วน นอกจากนี้หลักสูตรท้องถิ่นได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการทำกิจกรรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมได้ฝึกปฏิบัติจริง มีการอธิบายขั้นตอนการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง สาธิตการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง โดยผู้วิจัยมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ มีระเบียบวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความพอเพียง นักเรียนเห็นคุณค่าที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการ (2540, น.51-53) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ จัดตั้งคณะทำงาน โดยเลือกบุคคลซึ่งมีความสามารถ และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลอาจใช้วิธีการวิจัยสัมภาษณ์ ประชุม สัมมนาหรือวิธีการอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง การกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา กลุ่มประสบการณ์ ครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการ จัดทำเอกสารหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และทดลองใช้

หลักสูตร โดยพิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบต่าง ๆ จากนั้นนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ศึกษาผลการทดลองใช้และร่วมกันวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ ก่อนนำไปใช้จริง เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามระเบียบและขั้นตอนที่กำหนด การนำหลักสูตรไปใช้ ในระหว่างการใช้หลักสูตร ส่วนที่สำคัญมากในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การนิเทศและติดตามผล การประเมินผลหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไข เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตร จะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินที่บ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ นักเรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้นักเรียนจดจำความรู้ได้ดี และเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น มีทักษะการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จารุณี แสงหิม (2545, น. 42-43) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเพาะเห็ดฟางจากเปลือกมันสำปะหลัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะของนักเรียนภาคภูมิใจเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นอาชีพเสริมได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประพงษ์ ขจรโมทย์ (2552, น.135) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิชาสมุนไพรท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบัวขาว องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.93/83.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน โดยใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการประเมินทักษะของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินที่บ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ พบว่า ผลการประเมินทักษะของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.79 แสดงว่านักเรียนมีทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการดำเนินการประเมินผลหลายๆด้าน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินผลอย่างครอบคลุม

5. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินที่บ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ พบว่า นักเรียน

มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ระเบียบวินัย ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความมุ่งมั่นในการทำงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.80 แสดงว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับของ พิชญา สังข์เงิน และคณะ (2552, น.74-76) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนทอผ้าป่าแดง สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากที่สุด คือรักและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ร่วมอนุรักษ์เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด นักเรียนมีพฤติกรรมที่ให้ความสนใจ ตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย จารุณี แสงหิม (2545, น.42-43) ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเพาะเห็ดฟางจากเปลือกมันสำปะหลัง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะของนักเรียน นักเรียนมีความภาคภูมิใจเห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถเป็นอาชีพเสริมได้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ สุนิสสัย มาตัน (2552, น.98) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง การทำปลาสามสมุนไพรรองโรงเรียนดำนแม่คำมันพิทยาคม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน คือ 0.31 หมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจอย่างยิ่งและสอดคล้องกับ ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2549, น.142) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจคือความรู้สึก ความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมากหรือน้อย ก็ได้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดลอมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่อาจดำรงอยู่ได้นานพอสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษา ครูผู้สอน ควรสนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนหลักสูตร เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.2 ครูผู้สอนควรแนะนำ ตระหนักถึงการนำกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดทักษะการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จากเรียนรู้ที่มีความสุขและสนุกกับการเรียนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและการวางแผนการเรียนรู้

แบบบูรณาการให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแล้วพบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ภูมิใจและเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น มีทักษะการทำงานการปฏิบัติการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมผิง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในประเด็นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติของนักเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกี่ยวกับชุมชนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2516). แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร. *วารสารศูนย์ศึกษา*, 2, 20.
- กรมวิชาการ. (2540). *แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). *หลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *ครูกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. (2543). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553).
- จารุณี แสงหิม. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเพาะเห็ดฟางจากเปลือกมันสำลหลัง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: อีสัน เพรส.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองม้วน. (2553). *ประวัติขนมทองม้วน*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://thongmuan.blogspot.com/2010/07/blog-post_10.html
- เทศบาลตำบลกงไกรลาศ. (2555). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้น 1 มีนาคม 2561, จาก <http://www.kongkraitas.go.th/page.php?id=4127>
- เทศบาลตำบลกงไกรลาศ. (2555). *ผลิตภัณฑ์ในตำบล*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://www.kongkraitas.go.th/view_detail.php?boxID=2877&id=21627
- อึ้ง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- นุชลี คล้ายวันเพ็ญ. (2553). *การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญมี เณรยอด. (2531). *หลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประพงษ์ ขจรโมทย์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิชาสมุนไพรรท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนบัวขาว องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. (2532). หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
พื้นฐานอุตสาหกรรมศึกษา คณะอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิชญา สังข์เงินและคณะ. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎี
ทฤษฎีปัญหาเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความฉลาดทางอารมณ์ เรื่องอาหาร
และสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้น ม.2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
นครสวรรค์.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ระพีพันธ์ โปธิศรี. (2545). การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- รัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง
ประเพณีลากพระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางदान สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสงขลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์
- ศักดิ์ชัย เกียรติจินาจันทร์. (2542). วิถีชีวิตคนในชุมชนชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภาพิชญ์ ชินฤทธิ์. (2555). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแผนผังมโนทัศน์
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สังต์ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ: นรสิงห์.
- สุนิสสัย มาตัน. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับช่วงชั้นที่ 3 เรื่องการทำปลาต้มสมุนไพรรของโรงเรียน

- दानแม่คำมันพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุมิตร คุณานุกร. (2520). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนกันพิมพ์
- หัตถยา เจียมศักดิ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถกรรมในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Beauchamp. (1981). *Curriculum Theory*. New York: David Mc Kay Company.
- Bobbit. (1981). *The Curriculum*. Boston: Houghton Mifflin.
- Good, C. V. (1973). *Dictionry of education*. New York: MaGraw Hill.
- Hopkin. (1985). A Case Study of Curriculum Planning under the 45.15 Plan and the Tradition School Year Plan in the Valley View School District. *dissertation abstracts international*.
- Khunji, F. M. S. (1990). *Teachers Participation in Curriculum Development :A Study of Education Chang in A Small country (Bahrain)*. PHD. Education, Curriculum and Instruction, Kingdom: University of Reading.
- Saylor & Alexande. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. New York: Holt Rinchart and Winston.
- Taba. (1962). *Curriculum development*. New York: New York.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ขนมหีบข้าว อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่อง ขนมหีบข้าว อำเภอกงไกรลาศ และ

วิธีการทำ

ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมผิง

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. รายละเอียดของอาชีพหลัก / อาชีพเสริม

.....

3. ประวัติการศึกษา

.....

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq: 27

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์	บันทึกเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์
<p>1. ท่านมีความรู้หรือประสบการณ์ในเกี่ยวกับท้องถิ่นมาแล้ว.....ปี</p> <p>2. ท่านได้รับถ่ายทอดความรู้เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นจากใคร.....</p> <p>3. ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นด้วยวิธีใด.....</p> <p>4. ในกรณีที่ท่านถ่ายทอดความรู้เรื่องท้องถิ่นท่านถ่ายทอดด้วยวิธีใด.....</p> <p>5. บุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดเรื่องท้องถิ่นจากท่านคือใครบ้าง.....</p> <p>6. ท่านมีวิธีสอน และเล่าเรื่องท้องถิ่นอย่างไรบ้าง.....</p> <p>7. ประวัติของอำเภอองไกรลาคเป็นอย่างไร.....</p> <p>8. ประวัติของการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง อำเภอองไกรลาค เป็นอย่างไร.....</p>	

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq: 27

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี อาจารย์ประจำหลักสูตร วัตถุประสงค์และประเมินผล
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ ครุฑเมือง อาจารย์ประจำหลักสูตร หลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. อาจารย์ มีนา โออุไร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนด่านแม่คำมัน
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
4. อาจารย์ ธนานนท์ ศรีคำ ครู โรงเรียนด่านแม่คำมัน
ปริญญาโท สาขา วิชาหลักสูตรและการสอน

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑ ชุด
๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอโขงเจียม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เขวารถิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง ๐ ๘๘๒๘ ๑๐๙๙ ๓

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ ครุฑเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑ ชุด
๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอทองเืองเหล็ก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง ๐ ๘๘๒๘ ๑๐๙๙ ๓

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางมีนา โออไร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑ ชุด
๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวทิวารรรณ คล้ายคลึง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวทิวารรรณ คล้ายคลึง ๐ ๘๘๒๘ ๑๐๘๙ ๓

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายธนา นนท์ ศรีคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑ ชุด
๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอทุ่งกระลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.นิธยา สุวรรณศรี เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง ๐ ๘๘๒๘ ๑๐๙๙ ๓

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบสอบถามความต้องการของหลักสูตร

สำรวจความต้องการของชุมชน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนความต้องการตามความเป็นจริง โดยระดับคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศ					
2	ต้องการให้นักเรียนได้สืบสานการทำขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศ					
3	ต้องการให้ปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น					
4	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในการเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศ					
5	ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศให้นักเรียนได้มีทักษะการทำงานร่วมกัน					
6	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญคุณค่าของงาน และอาชีพที่สุจริต					
7	ต้องการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนปฏิบัติจริง					
8	ต้องการให้ปลูกฝังด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศ					
9	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอกงไกรลาศ					
10	ต้องการให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					

สำรวจความต้องการของนักเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน ของอำเภอองไกรลาค

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนความต้องการตามความเป็นจริง โดยระดับคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
2	ต้องการให้นักเรียนได้สืบสานการทำขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
3	ต้องการให้ปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น					
4	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในการเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
5	ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาคให้นักเรียนได้มีทักษะการทำงานร่วมกัน					
6	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญคุณค่าของงาน และอาชีพที่สุจริต					
7	ต้องการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนปฏิบัติจริง					
8	ต้องการให้ปลูกฝังด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
9	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
10	ต้องการให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / rev: 04092562 13:45:40 / seq: 27

สำรวจความต้องการของสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน ของอำเภอองไกรลาค
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนความต้องการตามความเป็นจริง โดยระดับคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง มีความต้องการมาก
3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
2	ต้องการให้นักเรียนได้สืบสานการทำขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
3	ต้องการให้ปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น					
4	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในการเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
5	ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาคให้นักเรียนได้มีทักษะการทำงานร่วมกัน					
6	ต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญคุณค่าของงาน และอาชีพที่สุจริต					
7	ต้องการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนปฏิบัติจริง					
	ต้องการให้ปลูกฝังด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
	ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะเรื่องขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาค					
	ต้องการให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน
อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

โรงเรียนบ้านโป่งแค อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1

คำนำ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่สร้างขึ้นตามหลักการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวคิดในการพัฒนาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และปรับรายละเอียดเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ใช้เวลาเรียน 19 ชั่วโมง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในเรื่องอื่นๆ ในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู โรงเรียนบ้านโป่งแค ผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ตลอดจนผู้ที่มีส่วนให้คำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ทิวาวรรณ คล้ายคลึง

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านของอำเภอองไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

หลักการ

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอองไกรลาศ เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงและวิถีชีวิตของท้องถิ่นชุมชนองไกรลาศ โดยมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาบ้านองไกรลาศ และการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนองไกรลาศ ให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน
2. เป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร ผู้เรียน และชุมชน
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต
5. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีความรับผิดชอบมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และมีคุณธรรม

ความเป็นมาและความสำคัญ

อำเภอองไกรลาศเดิมเป็นแขวงหนึ่งของเมืองสุโขทัย ปราบภูมิลัทธิฐานการตั้งเป็นอำเภอองไกรลาศ เมื่อ พ.ศ. 2439 โดยมีพระองไกรลาศดำรงตำแหน่งนายอำเภอคนแรก ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่บนเกาะเล็ก ๆ ชื่อ "เกาะอง" ในสมัย นายเอื้อน รงค์ทอง ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ได้พิจารณาเห็นว่าบริเวณที่ว่าการอำเภอเดิมคับแคบขยายไม่ได้ ทั้งยังมีน้ำท่วมถึง ประกอบกับอาคารที่ว่าการอำเภอเริ่มชำรุดทรุดโทรม จึงให้ขออนุญาตย้ายไปสร้างที่แห่งใหม่ กระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้ย้ายไปสร้างที่แห่งใหม่บริเวณริมถนนสิงห์วัฒน์ หลักกิโลเมตรที่ 21 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านกร่าง เนื้อที่ 25 ไร่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิม 3 กิโลเมตร เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2505 จนถึงปัจจุบันสถานที่เดิมใช้เป็นที่ตั้งสถานีอนามัยตำบลจนถึงปัจจุบัน ชุมชนบ้านองไกรลาศเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ภูมิปัญญาองไกรลาศและยังเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนองไกรลาศให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และ(ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ได้เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่วนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพทั้งความรู้ทำทักษะในการประกอบอาชีพดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ส่งเสริมสนับสนุนได้ให้ฝึกปฏิบัติคิดเป็นทำเป็นและใฝ่รู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติได้อย่างสันติสุข จนก่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาให้เกิดความเป็นคนที่สมบูรณ์ในตัวผู้เรียนทำให้สังคมผลิตพลเมืองที่ดีตามที่พัฒนาและการมีความสามารถมีการดำรงชีวิตที่เหมาะสม หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียนเพราะหลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจากให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ต่างๆ ตามต้องการและเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยออกแบบเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วย พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข โดยจัดทำหลักสูตรเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน สังคม ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ขนมหันบ้านอำเภอองไกรลาศ จึงเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นจัดกระบวนการเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับขนมหันบ้าน อำเภอองไกรลาศ เป็นการอนุรักษ์ขนมหันไทย และนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนได้

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหันบ้าน อำเภอองไกรลาศ เป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ภูมิปัญญาบ้านองไกรลาศ และการอนุรักษ์พื้นฟูวัฒนธรรมตลอดจนสืบทอดมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนองไกรลาศ ให้เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน และช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต และการอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้คุณค่าและสืบทอดประเพณีที่ดีงาม เกิดทักษะการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากเรียนรู้ที่มีความสุขและสนุกกับการเรียนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
2. เพื่อให้นักเรียนทำขนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศได้
3. เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. เพื่อให้นักเรียนอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนกงไกรลาศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ปลูกฝังการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
4. ปลูกฝังให้ผู้เรียนภูมิใจและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองไว้
5. ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น มุ่งมั่นในการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง

โครงสร้างหลักสูตร

สาระการเรียนรู้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาหลักสูตร โดยปรับเนื้อหา ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการ แสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด ป.4/1	อธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
ตัวชี้วัด ป.4/2	ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอน ด้วยความขยัน อดทน รับผิดชอบ และซื่อสัตย์
ตัวชี้วัด ป.4/3	ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน

ตัวชี้วัด ป.5/1 อธิบายเหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
ตัวชี้วัด ป.5/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงาน อย่างเป็นระบบ ประณีตและมีความคิด
สร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป.6/1 อภิปรายแนวทางในการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน
ตัวชี้วัด ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและทักษะการทำงานร่วมกัน
ตัวชี้วัด ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของ
เครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยี
ในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.5/2 สร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจ อย่างปลอดภัย โดยกำหนดปัญหา
หรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล เลือกวิธีการ ออกแบบ โดยถ่ายทอด
ความคิดเป็นภาพร่าง ๓ มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล

ตัวชี้วัด ป.6/1 สร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจ อย่างปลอดภัย โดยกำหนดปัญหา
หรือความต้องการรวบรวมข้อมูล เลือกวิธีการ ออกแบบโดยถ่ายทอด
ความคิดเป็นภาพร่าง ๓ มิติหรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้างและประเมินผล

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการ
สืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด ป.4/4 ใช้ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อการทำงาน

ตัวชี้วัด ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่
เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ตัวชี้วัด ป.5/2 สร้างงานเอกสารเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วยความรับผิดชอบ

ตัวชี้วัด ป.6/1 บอกหลักการเบื้องต้นของการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด ป.6/2 ใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล

ตัวชี้วัด ป.6/3 เก็บรักษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ
ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด ป.4/1 อธิบายความหมายและความสำคัญของอาชีพ

ตัวชี้วัด ป.5/1 สํารวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆ ในชุมชน

ตัวชี้วัด ป.6/1 สํารวจตนเองเพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพ

ตารางวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนมพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
มาตรฐาน ง 1.1	ง 1.1 ป.4/1 ง 1.1 ป.4/2 ง 1.1 ป.4/3 ง 1.1 ป.4/4 ง 1.1 ป.5/1 ง 1.1 ป.5/2 ง 1.1 ป.6/1 ง 1.1 ป.6/2 ง 1.1 ป.6/3	การ ดำรงชีวิต และ ครอบครัว	1. ความเป็นมาอำเภอกงไกรลาศ 2. ความเป็นมาของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนม ฝิง 3. สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์ 4. สูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์ 5. สูตรขนมฝิงและสูตรขนมฝิงประยุกต์ 6. วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทอง พับ และขนมฝิง 7. กระบวนการผลิตการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง
มาตรฐาน ง 2.1	ง 2.1 ป.5/2 ง 2.1 ป.6/1	การ ออกแบบ และ	8. การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วน ประยุกต์
มาตรฐาน ง 3.1	ง 3.1 ป.4/4 ง 3.1 ป.5/1 ง 3.1 ป.5/2 ง 3.1 ป.6/1 ง 3.1 ป.6/2 ง 3.1 ป.6/3	เทคโนโลยี เทคโนโลยี สารสนเทศ และการ สื่อสาร	9. การปฏิบัติการทำขนมทองพับและสูตรขนมทองพับ ประยุกต์ 10. การปฏิบัติการทำขนมฝิงและสูตรขนมฝิงประยุกต์ 11. ประโยชน์ด้านโภชนาการ 12. คุณค่าด้านวัฒนธรรม 13. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง
มาตรฐาน ง 4.1	ง 4.1 ป.4/1 ง 4.1 ป.5/1 ง 4.1 ป.6/1	การอาชีพ	14. ต้นทุนและการจัดจำหน่ายขนมทองม้วน ขนมทอง พับ และขนมฝิง

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq: 27

มาตรฐานการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมพื้นบ้าน อำเภอองไทรลาค
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

มาตรฐาน	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
Pre-test		ทดสอบก่อนเรียน		1
ง 1.1 ง 3.1	หน่วยที่ 1 มารู้จัก อำเภอองไทรลาค กันเถอะ	1. นักเรียนสามารถ อธิบายความเป็นมาของ ขนมทองพับได้	1. ความเป็นมาอำเภอองไทรลาค 2. ความเป็นมาของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง	1 1
ง 1.1 ง 3.1	หน่วยที่ 2 เรียนรู้ สูตรขนมกงไทร ลาคกันเถอะ	2. นักเรียนสามารถ อธิบายสูตรการทำขนม ฝิง ทั้งสูตรโบราณและ ประยุกต์ของอำเภออง ไทรลาคได้	1. สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนม ทองม้วนประยุกต์ 2. สูตรขนมทองพับและสูตรขนม ทองพับประยุกต์ 3. สูตรขนมฝิงและสูตรขนมฝิง ประยุกต์	1 1 1
ง 1.1 ง 3.1	หน่วยที่ 3 มา เตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ทำขนม กันเถอะ	3. นักเรียนสามารถบอก วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการผลิตขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงของอำเภอ องไทรลาคได้	1. วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนม ฝิง 2. กระบวนการผลิตการทำขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนม ฝิง	1 1
ง 1.1 ง 2.1 ง 3.1 ง 4.1	หน่วยที่ 4 เรียนรู้ วิธีการทำขนมกัน เถอะ	4. นักเรียนสามารถ ปฏิบัติการทำขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงของอำเภอ องไทรลาคได้	1. การปฏิบัติการทำขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์ 2. การปฏิบัติการทำขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์ 3. การปฏิบัติการทำขนมฝิงและ สูตรขนมฝิงประยุกต์	2 2 2 2
ง 1.1 ง 3.1	หน่วยที่ 5 ประโยชน์	5. นักเรียนสามารถบอก ประโยชน์ด้าน โภชนาการและคุณค่า ด้านวัฒนธรรมของขนม ทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงได้	1. ประโยชน์ด้านโภชนาการ 2. คุณค่าด้านวัฒนธรรม	1 1

มาตรฐาน	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
ง 1.1 ง 2.1 ง 3.1	หน่วยที่ 6 การ ออกแบบ บรรจุภัณฑ์	6.นักเรียนสามารถออกแบบ บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับ ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงได้	1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง	2
ง 1.1 ง 3.1 ง 4.1	หน่วยที่ 7 ต้นทุน และการจัด จำหน่าย	7.นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจและสามารถคิด คำนวณต้นทุน การจัด จำหน่ายได้	1. ต้นทุนและการจัด จำหน่ายขนมทองม้วน ขนม ทองพับ และขนมฝิง	2
Post-test		ทดสอบหลังเรียน		1
รวมทั้งหมด (ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)				19

เวลาเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

หน่วยที่ 1	เนื้อหา / หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	หน่วยที่ 1 มารู้จักอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ	2
2	หน่วยที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมกงไกรลาศกันเถอะ	3
3	หน่วยที่ 3 มาเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ทำขนมกันเถอะ	2
4	หน่วยที่ 4 เรียนรู้วิธีการทำขนมกันเถอะ	6
5	หน่วยที่ 5 ประโยชน์	2
6	หน่วยที่ 6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	2
7	หน่วยที่ 7 ต้นทุนและการจัดจำหน่าย	2
รวมทั้งหมด		19

คำอธิบายรายวิชา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องขนมพื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เวลา 19 ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ สืบค้นข้อมูล และอธิบาย และลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับขนมพื้นบ้านอำเภอองไกรลาศ คือ ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ประวัติ และความเป็นมา สูตรโบราณ สูตรประยุกต์ของอำเภอองไกรลาศ วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการผลิต การปฏิบัติการทำขนมฝิง ประโยชน์ ประโยชน์ด้านโภชนาการ คุณค่าด้านโภชนาการ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และต้นทุน การจัดจำหน่าย

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ทักษะในการหาความรู้ มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา ทักษะการจัดการ จัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้คุณค่าและสืบทอดประเพณีที่ดีงาม เกิดทักษะการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสนุกกับการเรียนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติและความเป็นมาของ ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงของอำเภอองไกรลาศได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายสูตรการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงทั้งสูตรโบราณและประยุกต์ของอำเภอองไกรลาศได้
3. นักเรียนสามารถบอกวัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการผลิตขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงของอำเภอองไกรลาศได้
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงของอำเภอองไกรลาศได้
5. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ด้านโภชนาการและคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงได้
6. นักเรียนสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิงได้
7. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถคิดคำนวณต้นทุน การจัดจำหน่ายได้

แนวการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน ของอำเภอทองไทรลาด มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และแยกตามแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม

เป็นที่ให้นักเรียนฝึกสังเกตสถานการณ์ ปรากฏการณ์ต่างๆ จนเกิดความสงสัย จากนั้นฝึกให้เด็กตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบ ด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่างๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ

เป็นขั้นตอนการออกแบบ/วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการทดลองเป็นขั้นที่เด็กใช้หลักการนิรนัย (Deduction reasoning) เพื่อการออกแบบข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้

เป็นขั้นตอนที่เด็กมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่างๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปรผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแก่นความรู้ประเภท

1. ข้อเท็จจริง
2. คำนิยาม
3. มโนทัศน์
4. หลักการ
5. กฎ
6. ทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

คือ ชี้นำเสนอความรู้ด้วยการมใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่เข้าใจ อาจเป็นการนำเสนอภาษา และนำเสนอด้วยวาจา

ขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

เป็นขั้นตอนการฝึกเด็กให้นำความรู้ที่เข้าใจ นำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือเห็นต่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมสร้างผลงานที่ได้จากการแก้ปัญหาสังคมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นความรู้ แนวทางสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งอาจเป็นนวัตกรรม ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการแสดงออกของการเกื้อกูล และแบ่งปันให้สังคมมีสันติอย่างยั่งยืน

การจัดการเรียนรู้ที่ได้ยึดหลักการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม คือ การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. วัสดุอุปกรณ์จริง
3. วิทยากรในท้องถิ่น
4. การลงมือปฏิบัติ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เอกสาร ใบความรู้
2. ภาพวีดิทัศน์
3. สื่อจากของจริง (อุปกรณ์ และวัตถุดิบ)
4. ใบงาน
5. วิทยากรท้องถิ่น
6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยเน้นให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงานของนักเรียนดังนี้

เครื่องมือการวัดและประเมินผล ได้แก่

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนที่เรียนจบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนม์พื้นบ้าน อำเภอองไกรลาศ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เป็นข้อสอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน ดังนี้

ดี	ให้	3	คะแนน
พอใช้	ให้	2	คะแนน
ปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ชนม์พื้นบ้านอำเภอองไกรลาศ

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ระดับความพึงพอใจของนักเรียนโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนความพึงพอใจของนักเรียน
ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq: 27

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้

3113199607

URU iThesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ เรื่อง ความเป็นมาอำเภอกงไกรลาศ
เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกทรัพยากรที่สำคัญของอำเภอกงไกรลาศได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเสนอความเป็นมาของอำเภอกงไกรลาศได้
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

สาระสำคัญ

ความหมายของคำว่า “กงไกรลาศ” “กง” หมายถึง กงล้อธรรมจักรของศาสนาพุทธ “ไกรลาศ” หมายถึง สีขาว ดังนั้น อำเภอกงไกรลาศ จึงหมายถึง “กงล้อธรรมจักรสีขาวบริสุทธิ์” และคำขวัญอำเภอกงไกรลาศ คือ ทองม้วนชวนกิน อร่อยลิ้นขนมผิง ปลาร้าเด็ดจริง ยอดยี่งน้ำปลาดี

สาระการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของอำเภอองไกรลาศ
2. การแบ่งเขตการปกครอง
3. สถานที่ท่องเที่ยว
4. คำขวัญอำเภอองไกรลาศ

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามนักเรียนรู้จักอำเภอองไกรลาศหรือไม่
2. แฉ่งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ
3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับอำเภอองไกรลาศ นักเรียนรู้จักมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 2 แสวงหาสารสนเทศ

4. ครูให้นักเรียนดูแผนที่อำเภอองไกรลาศที่ได้เตรียมมา แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษาความรู้ เรื่องความเป็นมาของอำเภอองไกรลาศ

ขั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้

5. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ความเป็นมาของอำเภอองไกรลาศ จากใบความรู้มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1 มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ เสร็จแล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

7. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าเรื่องประวัติและความเป็นมา ของอำเภอองไกรลาศ
8. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอประวัติและความเป็นมา ของอำเภอองไกรลาศหน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

10. นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศ ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงาน

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ
2. ใบงาน 1 มารู้จักอำเภอองไกรลาศกันเถอะ
3. ภาพแผนที่อำเภอองไกรลาศ

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกทรัพยากรที่สำคัญของอำเภอกงไกรลาศได้	ทำใบงานที่ 1 มาตรฐาน อำเภอกงไกรลาศกัน เถอะ	ใบงานที่ 1 มาตรฐาน อำเภอกงไกรลาศกัน เถอะ	ร้อยละ 70 ผ่าน เกณฑ์
2.เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเสนอความเป็นมาของอำเภอกงไกรลาศได้	ประเมินการนำเสนอ	แบบประเมินการ นำเสนอ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	ประเมินพฤติกรรมใฝ่ เรียนรู้	แบบประเมิน พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

ที่ กลุ่ม	ระดับคะแนน					
	3		2		1	
	กลุ่ม	บรรลุเป้าหมาย ออกคืบกับกะเบบเห็นเจตต์ได้เป็นแห่งกะ	บรรลุเป้าหมาย งบเจตต์ที่งบกะเบบเห็นเจตต์ได้เป็นแห่งกะ	บรรลุเป้าหมาย งบเจตต์ที่งบกะเบบเห็นเจตต์ได้เป็นแห่งกะ	บรรลุเป้าหมาย งบเจตต์ที่งบกะเบบเห็นเจตต์ได้เป็นแห่งกะ	บรรลุเป้าหมาย งบเจตต์ที่งบกะเบบเห็นเจตต์ได้เป็นแห่งกะ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินใฝ่เรียนรู้

ที่ เลข	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	<p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p>	<p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p>	<p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p> <p>นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทดลองได้</p>
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง ความเป็นมาของอำเภอองไทรลาค

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมิน ใฝ่เรียนรู้	ประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ประเมินการ นำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

25-29 = ดีมาก

15-19 = พอใช้

20-24 = ดี

10-14 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวารรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภารกิจอำเภอกงไกรลาศกันเถาะ เรื่องความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ
และขนมฝิง เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. นักเรียนมีระเบียบวินัย

สาระสำคัญ

ประวัติความเป็นมาของทองม้วน เริ่มต้นจากสมัย กรุงศรีอยุธยาในสมัยพระนารายณ์มหาราช ได้รับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตกเข้ามาโดยเฉพาะ ประเทศโปรตุเกส และ นำมาดัดแปลง ให้เข้ากับ ประเทศสยาม ภูมิปัญญาอันล้ำเลิศจึงก่อให้เกิด การผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวไทย และสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามนักเรียนรู้จักขนมอะไรบ้างในอำเภอเกราะลาด
2. แจ้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ

และขนมผิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับอำเภอเกราะลาด นักเรียนรู้จักมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนช่วยกันค้นหาความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

และครูช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคน ร่วมกันศึกษา ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง จากใบความรู้รู้จักขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าเรื่องประวัติและความเป็นมา ขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอประวัติและความเป็นมา ของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิงหน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

8. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทำใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงาน

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 2 ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. ใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
3. ภาพ ขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ	ใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ	ใบงานที่ 2 Mind Map ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีระเบียบวินัย	ประเมินพฤติกรรมมีระเบียบวินัย	แบบประเมินพฤติกรรมมีระเบียบวินัย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

ที่ กลุ่ม	ระดับคะแนน					
	3			2		
	1			1		
1	พบเจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน
2	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน
3	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน
4	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน	เจอเพื่อนที่รู้จักกัน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

3113199807

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง ความเป็นมาของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง

เลขที่	ทำใบ งาน	ประเมิน ระเบียบวินัย	ประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ประเมินการ นำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
	20	3	3	3		29	ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

24-20 = ดี

19-15 = พอใช้

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิววรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมของอำเภอกงไกรลาศกันเถอะ เรื่อง สูตรขนมทองม้วนและสูตร
ขนมทองม้วนประยุกต์ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/1 อภิปรายแนวทางในการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมทองม้วนได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมทองม้วนได้
3. นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

ขนมทองม้วน คือ ขนมไทยชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยส่วนผสมหลักคือ แป้ง ผสมกับ กะทิ และไข่ น้ำปูนใส แล้วนำส่วนผสมทั้งหมดเทลงในแป้นพิมพ์ซึ่งมักมีลักษณะกลม ราวลงไปให้เป็นแผ่นบาง ๆ ผึ่งไฟให้สุก แล้วม้วนเป็นหลอด

สาระการเรียนรู้

1. สูตรขนมทองม้วน
2. สูตรขนมทองม้วนประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามนักเรียนรู้จักขนมอะไรบ้างในอำเภอทองไทร
2. แจงจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง สูตรขนมทองม้วน

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับขนมของอำเภอทองไทร นักเรียนรู้จักมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนช่วยกันค้นหาสูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์ ในอินเทอร์เน็ต และร่วมกันศึกษาโดยมีครูคอยช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพขนมทองม้วน แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษาจากใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันบอกสูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอสูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
8. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทำใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์ เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
10. ครูสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นสูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์

ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงาน

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
2. ใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
3. แหล่งสืบค้นข้อมูล อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมทองม้วนได้	ทำใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์	ใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมทองม้วนได้	ทำใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์	ใบงานที่ 3 Mind Map สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ประเมินพฤติกรรมร่วมมือในการทำกิจกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ที่ เลข	ระดับคะแนน																	
	3	2	1															
	<p>มรรคาปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p>	<p>มรรคาปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p>	<p>มรรคาปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>มีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p>															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง สูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์

เลขที่	ทำใบ งาน	ประเมินมีความ ร่วมมือในการทำ กิจกรรม	ประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ประเมิน การ นำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้น ไป	
	20	3	3	3	29	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

24-20 = ดี

19-15 = พอใช้

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลัง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมของอำเภอท่งไทรลาคันเคอะ เรื่อง สูตรขนมทองพับและสูตร
ขนมทองพับประยุกต์ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์ได้
3. นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

ทองพับ คือ ขนมไทยที่มีส่วนประกอบหลัก คือ แป้ง กะทิ และ ไข่ ส่วนผสมเพิ่มเติม อาจจะมีไส้ งาดำ ผักชี พริกไทย น้ำปูนใส หรือ เครื่องปรุงอื่นๆ แล้วแต่จะดัดแปลง มีลักษณะเป็นแป้งแผ่นบางๆ บางทีอาจนำมาพับเป็นชั้นๆ จึงเรียกว่า ทองพับ

สาระการเรียนรู้

1. สูตรขนมทองพับ
2. สูตรขนมทองพับประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามนักเรียนรู้จักขนมอะไรบ้างในอำเภอคลองไทรลาด
2. แจ้างจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง สูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับขนมของอำเภอคลองไทรลาด นักเรียนรู้จักมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนช่วยกันค้นหาสูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์ในอินเทอร์เน็ต

และร่วมกันศึกษาโดยมีครูคอยช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ครูให้นักเรียนสรุปภาพขนมทองพับ แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษาจากใบความรู้ สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันบอกสูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์
7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอสูตรขนมทองม้วนและสูตรขนมทองม้วนประยุกต์หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
8. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทำใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์ เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
10. ครูสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นสูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์

ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงาน

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
2. ใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์ได้	ทำใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์	ใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์ได้	ทำใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์	ใบงานที่ 4 Mind Map สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ประเมินพฤติกรรมความร่วมมือในการทำกิจกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ที่ เลข	ระดับคะแนน																	
	3	2	1															
	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง สูตรขนมทองพับและสูตรขนมทองพับประยุกต์

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

19-15 = พอใช้

24-20 = ดี

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

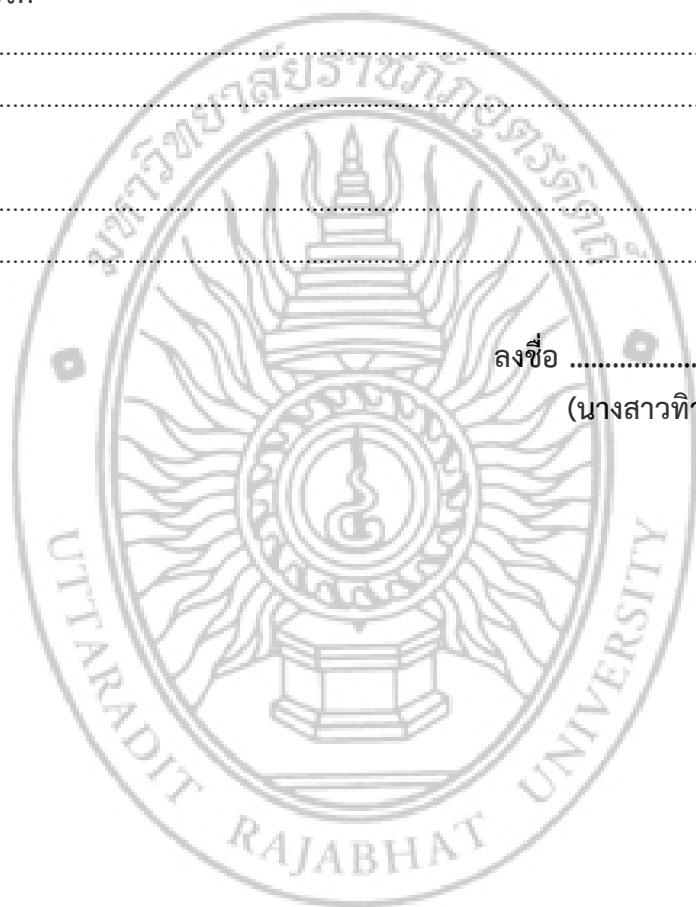
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิววรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้สูตรขนมของอำเภอองไกรลาคันเคอะ เรื่อง สูตรขนมฝิงและสูตรขนมฝิง
ประยุกต์ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/1 อธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์ได้
3. นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

ขนมผิง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำน้ำตาลและกะทิมาเคี่ยวจนข้นเป็นยางมะตูมทำให้เย็นใส่ไข่และแป้งมันสำปะหลัง อาจเติมส่วนประกอบอื่นเช่น งา สี วัตถุปรุงแต่งกลิ่นรส นำไปหมัก นวดจนเนียนนุ่ม ทำเป็นรูปทรงต่างๆ นำไปอบที่อุณหภูมิและระยะเวลาที่เหมาะสมอาจอบควันเทียนได้ด้วยก็ได้

สาระการเรียนรู้

1. สูตรขนมผิง
2. สูตรขนมผิงประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามนักเรียนรู้จักขนมอะไรบ้างในอำเภอองไกรลาศ
2. แจ้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับขนมของอำเภอองไกรลาศ นักเรียนรู้จักมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนช่วยกันค้นหาสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์ในอินเทอร์เน็ต และร่วมกันศึกษาโดยมีครูคอยช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพขนมผิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษาจากใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันบอกสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
8. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทำใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
10. ครูสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงาน

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
2. ใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ทำใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนสูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ทำใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ใบงานที่ 5 Mind Map สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ประเมินพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ที่ เลข	ระดับคะแนน																	
	3	2	1															
	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>	<p>ชมรมอภิเษกสมรสในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น</p>															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปละเนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
เรื่อง สูตรขนมผิงและสูตรขนมผิงประยุกต์

เลขที่	ทำใบ งาน	ประเมิน มุ่งมั่นใน การทำงาน	ประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ประเมินการ นำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้น ไป	
	20	3	3	3	29	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

19-15 = พอใช้

24-20 = ดี

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

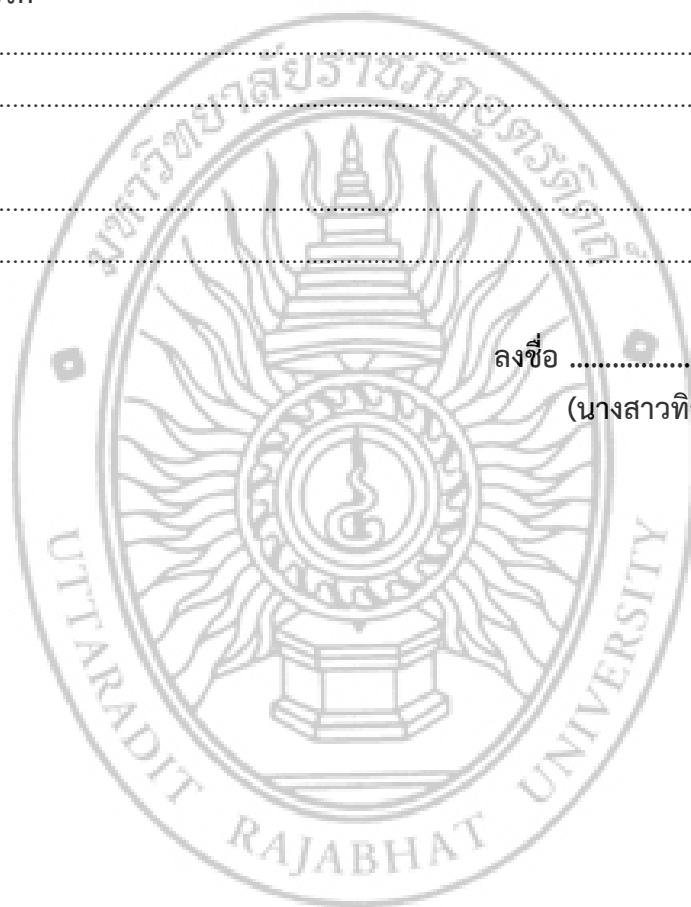
.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิววรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มาเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำขนมกันเถอะ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ในการ
ทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง
เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/1 อธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

สาระสำคัญ

วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงมีความสำคัญในการประกอบอาหารโดยช่วยให้เราทำงานได้สะดวก รวดเร็วขึ้น ช่วยผ่อนแรง ประหยัดเวลาในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

1. วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. ลักษณะและวิธีใช้อุปกรณ์เครื่องมือ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของ

วัตถุดิบ อุปกรณ์เครื่องมือ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

2. แจกจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง ต้องมีอุปกรณ์อะไรบ้าง

4. นักเรียนช่วยกันค้นหาสูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์ในอินเทอร์เน็ต และร่วมกันศึกษาโดยครูคอยช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษา

6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันบอกวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมดังนี้

- ทองม้วน
- ทองพับ
- ขนมฝิง

7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

8. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทำใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิงเสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน
ขนมทองพับและขนมผิง

10. ครูสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน
ขนมทองพับและขนมผิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ
และขนมผิง

12. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ
และขนมผิงไปใช้ในกระบวนการทำขนม

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

4. ใบความรู้ที่ 6 วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง
5. ใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง
6. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิงได้	ทำใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง	ใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิงได้	ทำใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง	ใบงานที่ 6 Mind Map วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับและขนมผิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	ประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินใฝ่เรียนรู้	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

19-15 = พอใช้

24-20 = ดี

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

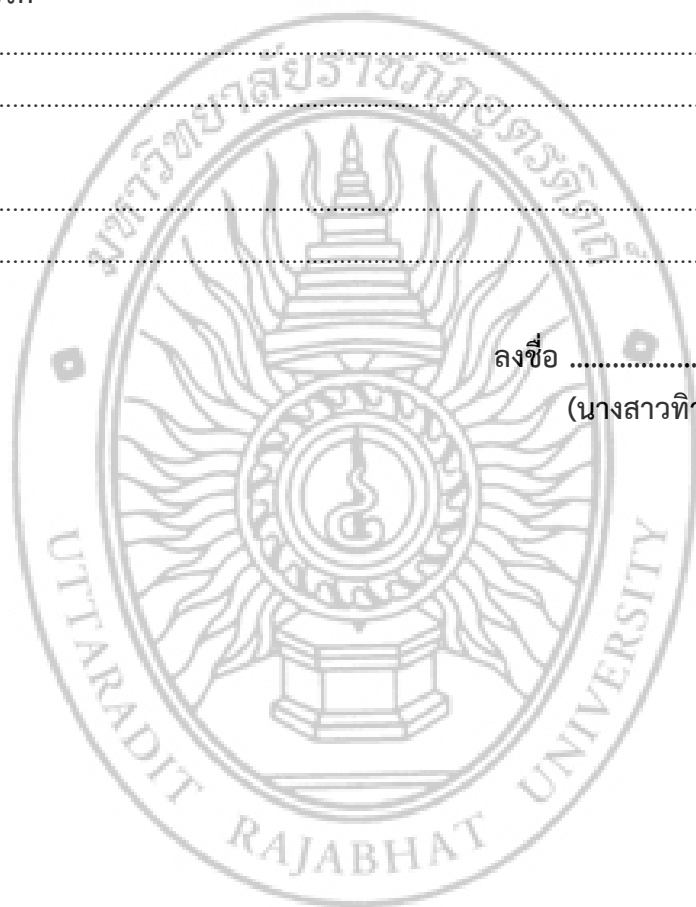
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิววรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มาเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมกันเถอะ เรื่อง กระบวนการผลิต ในการ
ทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/1 อธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า ตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนขั้นตอนกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

สาระสำคัญ

การผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตต่างๆ อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน วัตถุดิบและผู้ประกอบการ ไปผ่านกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีในการผลิต จนกระทั่งออกมาเป็นสินค้าหรือบริการสำเร็จรูปเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค บริการขนส่ง เป็นต้น

สาระการเรียนรู้

3. กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
4. ขั้นตอนกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. แจ่งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

- 3.ถามนักเรียนเกี่ยวกับวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง ต้องมีอุปกรณ์อะไรบ้าง
- 4.ให้นักเรียนศึกษาและช่วยกันค้นหากระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงในอินเทอร์เน็ต และร่วมกันศึกษาโดยครูคอยช่วยชี้แนะ

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษา
- 6.นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันบอกกระบวนการผลิต ในการทำขนม ดังนี้
 - ทองม้วน
 - ทองพับ
 - ขนมฝิง

7. ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

10. นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

12. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงไปใช้ในกระบวนการทำขนม

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

7. ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

8. ใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

9. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอก กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่าน เกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนขั้นตอน กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 7 กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่าน เกณฑ์
3.นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	ประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7
เรื่อง กระบวนการผลิต ในการทำขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินใฝ่เรียนรู้	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 60% = 17 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

29-25 = ดีมาก

24-20 = ดี

19-15 = พอใช้

14-10 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลัง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มาเรียนรู้วิธีการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝักบัวกันเถอะ
 เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและ เป็นประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกรวบรวมข้อมูล อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน และทองม้วนประยุกต์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์ได้
3. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สาระสำคัญ

เข้าใจการทำงานและขั้นตอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการทำงานตามขั้นตอนคือ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม กำหนดเป้าหมาย วางแผน แบ่งงานตามความสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผลและปรับปรุงงาน

สาระการเรียนรู้

5. วิธีการเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
6. ปฏิบัติการ ในการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษา)

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของ

การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

2. แจ้างจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

3. สอบถามนักเรียน คือ นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม อำเภอองไกรลาศของเรา

ขั้นที่ 2 การค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

4. ครุณำนักเรียนไปศึกษาสถานที่จริง

5. เตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้เพื่อให้นักเรียนใช้ในขั้นตอนการปฏิบัติการทำขนม

ทองม้วนและทองม้วนประยุกต์ จากนั้นครูจะทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

- การเตรียมวัตถุดิบการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
- การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
- การเตรียมส่วนผสม การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

7. ให้นักเรียนศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษาจากใบความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว คือ

- ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 6 วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง
- ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

ขั้นที่ 3 การวางแผนและพัฒนา

8. ให้นักเรียนลงมือการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
9. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่มและคอยให้คำปรึกษาระหว่างการปฏิบัติแล้วจัดบันทึกการให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
10. เมื่อทำการปฏิบัติเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งชิ้นงานและรายงานการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การทดสอบและการประเมินผล

11. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการปฏิบัติหน้าชั้นเรียน
12. ให้นักศึกษานำข้อสรุปที่ได้มาจัดระบบ และนำไปสู่การเขียนผังมโนทัศน์
13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
14. ส่งขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์ อย่างละ 5 ชิ้น

ขั้นที่ 5 การนำเสนอผลลัพธ์

15. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน
16. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันประเมินการเขียนผังมโนทัศน์
17. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
18. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

ไปใช้ในกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และต้นทุนการจำหน่าย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

10. ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
11. ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
12. ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
13. ใบความรู้ที่ 6 วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมผิง
14. ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมผิง
15. สื่อของจริง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์
16. สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อเว็บไซต์

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ ในการทำขนมทองม้วน และทองม้วนประยุกต์ได้	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์ได้	ประเมินการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์	แบบประเมินการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3.เพื่อให้ นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

	ระดับคะแนน			1	2	3
ที่ ๑	<p>1. ออโต้ระบบงานที่ตนเองรับผิดชอบในระดับสูง</p> <p>2. ออโต้ระบบงานที่ตนเองรับผิดชอบในระดับสูง</p> <p>3. ออโต้ระบบงานที่ตนเองรับผิดชอบในระดับสูง</p>					
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบการประเมินการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและขนมทองม้วนประยุกต์

ที่ เลข	ระดับคะแนน						ผลรวมคะแนน	หมายเหตุ
	3		2		1			
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
1	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv: 04092562 13:45:40 / seq: 27

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองม้วนและทองม้วนประยุกต์

เลขที่	ทำใบ งาน	ประเมินการ ทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ได้	ประเมิน การ ทำงาน กลุ่ม	ประเมิน การ นำเสนอ	การ ปฏิบัติการทำ ขนม	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
							ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	3	32		
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

27-23 = ดี

22-18 = พอใช้

17-13 = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มาเรียนรู้วิธีการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝักบัว
 เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองพับ และขนมทองพับประยุกต์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์ได้
3. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สาระสำคัญ

เข้าใจการทำงานและขั้นตอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการทำงานตามขั้นตอนคือ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม กำหนดเป้าหมาย วางแผน แบ่งงานตามความสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผลและปรับปรุงงาน

สาระการเรียนรู้

7. วิธีการเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
8. ปฏิบัติการ ในการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษา)

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
2. แจงจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
3. สอบถามนักเรียน คือ นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม อำเภอองไทรภาคของเรา

ขั้นที่ 2 การค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

4. ครุณำนักเรียนไปศึกษาสถานที่จริง
5. เตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้วางบนโต๊ะหน้าชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้ใน ขั้นตอนการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์ จากนั้นครูจะทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหา สาระดังต่อไปนี้

- การเตรียมวัตถุดิบการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
- การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ การทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
- การเตรียมส่วนผสม การปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

7. ให้นักเรียนศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษาจากใบความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว คือ

- ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 6 วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง
- ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

ขั้นที่ 3 การวางแผนและพัฒนา

8. ให้นักเรียนลงมือการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

9. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่มและคอยให้คำปรึกษาระหว่างการปฏิบัติแล้วจดบันทึกการให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

10. เมื่อทำการปฏิบัติเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งชิ้นงานและรายงานการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การทดสอบและการประเมินผล

11. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการปฏิบัติหน้าชั้นเรียน

12. ให้นักศึกษานำข้อสรุปที่ได้มาจัดระบบ และนำไปสู่การเขียนผังมโนทัศน์

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ การปฏิบัติการทำขนมทองพับและทองพับประยุกต์

14. ส่งขนมทองพับและทองพับประยุกต์ อย่างละ 5 ชิ้น

ขั้นที่ 5 การนำเสนอผลลัพธ์

15. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน

16. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันประเมินการเขียนผังมโนทัศน์

17. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

18. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์ไปใช้ในกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และต้นทุน การจำหน่าย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

17. ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์

18. ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์

19. ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์

20. ใบความรู้ที่ 6 วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

21. ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

22. สื่อของจริง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

23. สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อเว็บไซต์

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์	ประเมินการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์	แบบประเมินการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3.เพื่อให้ นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบการประเมินการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์

ที่ เลข	ระดับคะแนน					
	3		2		1	
	หน้า จอ จอ จอ	จอ จอ จอ	จอ จอ จอ	จอ จอ จอ	จอ จอ จอ	จอ จอ จอ
1	หน้าจอจอจอจอ	จอจอจอจอ	จอจอจอจอ	จอจอจอจอ	จอจอจอจอ	จอจอจอจอ
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9
เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมทองพับและทองพับประยุกต์

เลขที่	ทำใบ งาน	ทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ประเมิน การ ทำงาน กลุ่ม	ประเมิน การ นำเสนอ	การ ปฏิบัติการ ทำขนม	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้น ไป	
							ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	3	32		
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

27-23 = ดี

22-18 = พอใช้

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มาเรียนรู้วิธีการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝั่กันเถาะ
 เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมฝั่กันเถาะและขนมฝั่กันเถาะ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมฝั่กันเถาะและขนมฝั่กันเถาะได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมฝั่กันเถาะและขนมฝั่กันเถาะได้
3. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สาระสำคัญ

เข้าใจการทำงานและขั้นตอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการทำงานตามขั้นตอนคือ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม กำหนดเป้าหมาย วางแผน แบ่งงานตามความสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผลและปรับปรุงงาน

สาระการเรียนรู้

1. วิธีการเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
2. ปฏิบัติการ ในการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษา)

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
2. แจ้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
3. สอบถามนักเรียน คือ นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม อำเภอองไกรลาศของเรา

ขั้นที่ 2 การค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

4. ครูนำนักเรียนไปศึกษาสถานที่จริง
5. เตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้วางบนโต๊ะหน้าชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้ใน ขั้นตอนการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์ จากนั้นครูจะทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

- การเตรียมวัตถุดิบการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
- การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ การทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
- การเตรียมส่วนผสม การปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์

6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

7. ให้นักเรียนศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษาจากใบความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว คือ

- ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมผิง และสูตรขนมผิงประยุกต์
- ใบความรู้ที่ 6 วัตถุดิบ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมผิง
- ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมผิง

ขั้นที่ 3 การวางแผนและพัฒนา

8. ให้นักเรียนลงมือการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์
9. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่มและคอยให้คำปรึกษาระหว่าง

การปฏิบัติแล้วจดบันทึกการให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

10. เมื่อทำการปฏิบัติเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งชิ้นงานและรายงานการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การทดสอบและการประเมินผล

11. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการปฏิบัติหน้าชั้นเรียน
12. ให้นักศึกษานำข้อสรุปที่ได้มาจัดระบบ และนำไปสู่การเขียนผังมโนทัศน์
13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ การปฏิบัติการทำขนมทองพับและทองพับประยุกต์
14. ส่งขนมทองพับและทองพับประยุกต์ อย่างละ 5 ชิ้น

ขั้นที่ 5 การนำเสนอผลลัพธ์

15. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน
16. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันประเมินการเขียนผังมโนทัศน์
17. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์
18. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติการทำขนมทองพับและขนมทองพับประยุกต์ไปใช้ในกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และต้นทุน การจำหน่าย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

3. ใบความรู้ที่ 3 สูตรขนมทองม้วน และสูตรขนมทองม้วนประยุกต์
4. ใบความรู้ที่ 4 สูตรขนมทองพับ และสูตรขนมทองพับประยุกต์
5. ใบความรู้ที่ 5 สูตรขนมฝิง และสูตรขนมฝิงประยุกต์
6. ใบความรู้ที่ 6 วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง
7. ใบความรู้ที่ 7 กระบวนการผลิต การทำขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง
8. สื่อของจริง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติการทำขนมฝิงและขนมฝิงประยุกต์
9. สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อเว็บไซต์

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ ในการทำขนม ผิงและขนมผิงประยุกต์ได้	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์ได้	ประเมินการปฏิบัติการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์	แบบประเมินการทำขนมผิงและขนมผิงประยุกต์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ที่ ๓๑	ระดับคะแนน																	
	3	2	1															
	<p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p>	<p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p>	<p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p> <p>เกณฑ์ประเมินจะพิจารณาผู้ประเมินที่ประเมินตนเองโดยปราศจากความลำเอียงหรืออคติ</p>															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบการประเมินการปฏิบัติการทำขนมปังและขนมปังประยุกต์

ที่ เลข	ระดับคะแนน					
	3		2		1	
	ผ่านเกณฑ์ หรือ เกินเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์ หรือ เกินเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์ หรือ เกินเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

3113199807

URU iThesis 59551101104 thesis / recv: 04092562 13:45:40 / seq: 27

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปละเนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
เรื่อง การปฏิบัติการทำขนมฝิงและขนมฝิงประยุกต์

เลขที่	ทำใบ งาน	ทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ประเมิน การ ทำงาน กลุ่ม	ประเมิน การ นำเสนอ	การ ปฏิบัติการ ทำขนม	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้น ไป	
							ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	3	32		
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

27-23 = ดี

22-18 = พอใช้

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาพรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แบบประเมินไฟ้เรียนรัฐ

ที่ เลข	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนพอใช้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้บ้าง</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนน้อย สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p>
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปกะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11
เรื่อง ประโยชน์ด้านโภชนาการ

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินใฝ่เรียนรู้	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

22-18 = พอใช้

27-23 = ดี

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาพรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประโยชน์ เรื่อง คุณค่าด้านวัฒนธรรม เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

สาระสำคัญ

วัฒนธรรม หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย และ ความเหมาะสม เปลี่ยนแปลงเพื่อความเจริญงอกงาม และสืบต่อกันมา

สาระการเรียนรู้

1. คุณค่าวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. แจ้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง คุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ชนมทองพับ และขนมฝิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

- 3.ถามนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
- 4.ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้ประโยชน์ด้านโภชนาการของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
6. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลคุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษา

7. ให้ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอคุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ คุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

10. นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของชนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
12. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงไปใช้ในกระบวนการทำขนม

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. ใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนคุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 12 คุณค่าด้านวัฒนธรรมของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	ประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินไฟ้เรียนรัฐ

ที่ เลข	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปในการปฏิบัติงานได้</p> <p>ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปในการปฏิบัติงานได้</p>
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปกะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12
เรื่อง ประโยชน์ด้านวัฒนธรรม

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินใฝ่เรียนรู้	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

27-23 = ดี

22-18 = พอใช้

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม
 กับขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. เพื่อให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ และการผลิตสิ่งบรรจุ หรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ เพื่อความปลอดภัยและประโยชน์ใช้สอย เป็นเครื่องมือในการกำหนดโปรแกรมการตลาด เพิ่มโอกาสในการสร้างกำไร สร้างความน่าสนใจ ช่วยเพิ่มยอดขายและทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์
2. ออกแบบบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

1. ให้นักเรียนฝึกคิดและตอบคำถาม โดยครูตั้งโจทย์คำถามคือออกแบบบรรจุภัณฑ์ใส่ขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง อย่างไรให้เหมาะสม
2. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
3. แจงจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วนขนมทองพับ และขนมฝิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

4. ถามนักเรียนเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
5. ให้นักเรียนศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์และประโยชน์การออกแบบบรรจุภัณฑ์ในใบความรู้ที่ 13 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นสร้างองค์ความรู้

6. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
7. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง และให้นักเรียนศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์หัวข้อดังต่อไปนี้
 - บรรจุภัณฑ์จากกระดาษ
 - บรรจุภัณฑ์จากพลาสติก
 - บรรจุภัณฑ์จากขวดแก้ว

8. ให้ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วนขนมทองพับ และขนมฝิงหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง

11. นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 13 ความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง โดยครูให้โจทย์มาและให้นักเรียนบอกประเภทของการออกแบบบรรจุภัณฑ์และประโยชน์ของบรรจุภัณฑ์

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

12. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาถ่ายทอดความรู้ ในประเด็นความสำคัญและประเภทของการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมผิง

13. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน

ขนมทองพับ และขนมผิงไปใช้ในคำนวณต้นทุน การจำหน่ายต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 13 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง
2. ใบงานที่ 13 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล
4. วัสดุอุปกรณ์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญและหลักการเลือกบรรจุภัณฑ์ได้	ตรวจใบงานที่ 13 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง	ใบงานที่ 13 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2.เพื่อให้ นักเรียนสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิงได้	ตรวจผลงาน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง	แบบประเมินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ทองพับ และขนมผิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุปละคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13
เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมินใฝ่เรียนรู้	ประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินการนำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้นไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

22-18 = พอใช้

27-23 = ดี

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ต้นทุน การจำหน่าย เรื่อง ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม้วน ขนมหอมพับ
และขนมฝิง เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถคำนวณต้นทุน กำไรได้
3. นักเรียนมีความพอเพียง

สาระสำคัญ

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นการจดบันทึกรายการข้อมูลด้านการเงินของการปฏิบัติงาน เราควรเรียนรู้หลักการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้ทราบฐานะทางการเงินและนำวิธีในการจัดทำบัญชีในชีวิตประจำวันทำให้นักเรียนมีวินัย ประหยัดอดออมและอยู่อย่างพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย
2. การคำนวณต้นทุน กำไร

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตั้งคำถาม

1. แสดงรูปภาพขนมทองม้วน แล้วถามนักเรียนเกี่ยวกับราคาสินค้า ว่าราคาเท่าไร
2. ตั้งคำถามให้นักเรียนคิดและตอบคำถาม โดยครูให้โจทย์คือ ในขนมทองม้วนนี้ นักเรียนคิดว่าราคาถุงละกี่บาท และต้นทุนราคากี่บาท ครูและนักเรียนร่วมกันถามตอบ
3. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น สอบถามว่าถ้านักเรียนจะผลิตขนม 10 กล่อง ต้องใช้งบประมาณเท่าใด และนักเรียนรู้จักบัญชีรายรับ รายจ่ายหรือไม่อย่างไร ให้นักเรียนลองคิดและตอบ
4. แฉ่งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย จากใบความรู้ที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง และการคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย

ขั้นสร้างองค์ความรู้

6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนออธิบายวิธีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และการคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย
7. ให้นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง โดยครูให้โจทย์มาและให้นักเรียนทำตารางการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
9. จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง โดยการคิดคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย จากโจทย์ที่ครูให้

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในเรื่องต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง
2. ใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.สามารถทำบัญชีรายรับรายจ่ายได้	ตรวจใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง	ใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2.สามารถคำนวณต้นทุน กำไรและค่าแรงได้	ตรวจใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง	ใบงานที่ 14 ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมหอมม่วง ขนมหอมพื้บและขนมหึง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3.นักเรียนมีความพอเพียง	ประเมินพฤติกรรมความพอเพียง	แบบประเมินพฤติกรรมพอเพียง	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสรุประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14
เรื่อง ต้นทุน และการจำหน่าย ขนมทองม้วน ขนมทองพับและขนมฝิง

เลขที่	ทำใบงาน	ประเมิน พอเพียง	ประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ประเมินการ นำเสนอ	รวม	ผลการประเมิน 70% = 20.3 ขึ้น ไป	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	20	3	3	3	29		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

32-28 = ดีมาก

27-23 = ดี

22-18 = พอใช้

17-13 = ปรับปรุง

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวทิวาพรรณ คล้ายคลึง)

ผู้สอน

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน อำเภอกงไกรลาศ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินโครงร่างหลักสูตร จัดทำขึ้นเพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณา
ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร โดยการทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

แบบประเมินมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

1. ข้อมูลทั่วไป
2. แบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ประเมิน.....
ตำแหน่ง.....
ระดับการศึกษา.....
สถานที่ทำงาน.....
ผู้เชี่ยวชาญ.....
ประสบการณ์ทำงาน.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	5	4	3	2	1
1. หลักการของหลักสูตร					
1.1 หลักการของหลักสูตรมีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.2 หลักการของหลักสูตรมีความครอบคลุมจุดมุ่งหมาย					
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกล่าวถึงลักษณะของผลผลิตที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน					
2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญ					
2.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความครอบคลุม					
2.4 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถเกิดผลที่เป็นจริงได้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ				
	5	4	3	2	1
3. โครงสร้างเนื้อหาสาระ					
3.1 มีการอธิบายถึงสภาพสังคมและชุมชนที่หลักสูตรจะนำมาใช้					
3.2 โครงสร้างเนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความครอบคลุมและชัดเจน					
3.4 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจน					
3.5 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเพียงพอให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายได้					
3.6 เนื้อหาสาระมีประโยชน์ต่อผู้ใช้หลักสูตรนี้					
4. เวลาในการจัดการเรียนการสอน					
4.1 ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมเพียงพอต่อการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้					
4.2 ระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสมเพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุตามจุดประสงค์					
5. การดำเนินการ					
5.1 การดำเนินการจัดกิจกรรมมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
5.2 การดำเนินการจัดกิจกรรมมีรายละเอียดชัดเจนสามารถปฏิบัติตามได้					
5.3 การดำเนินการจัดกิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นลำดับขั้น					
5.4 การดำเนินการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้จัดการฝึกอบรมได้					
5.5 การดำเนินการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ					
5.6 การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้					
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 วิธีการวัดผลมีความหลากหลาย					
6.2 วิธีการวัดผลง่ายและสะดวกต่อการดำเนินการ					
6.3 วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
6.4 การกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ชัดเจน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 / 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประโยชน์ เรื่อง ประโยชน์ด้านโภชนาการ เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด

- ป.4/2 ทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยความขยันอดทนรับผิดชอบ และซื่อสัตย์
- ป.4/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน
- ป.4/4 ใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.5/4 มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

สาระสำคัญ

การเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณภาพดีครบทุกหมู่ให้เหมาะสมเหมาะกับเพศและวัย จะช่วยให้ร่างกายได้รับพลังงานเพียงพอ เจริญเติบโตตามวัยและแข็งแรง

สาระการเรียนรู้

1. ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs)

ขั้นตั้งคำถาม

3. สอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

4. แจกจุดประสงค์ในการเรียนการสอน เรื่อง ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง

ขั้นแสวงหาสารสนเทศ

3. ถามนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

4. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นสร้างองค์ความรู้

5. นักเรียนแต่ละคนร่วมกันแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

6. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนร่วมกันศึกษา

7. ให้ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ขนมทองพับ และขนมฝิง

10. นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง

12. นักเรียนนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงไปใช้ในกระบวนการทำขนม

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
2. ใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง
3. สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิงได้	ทำใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ใบงานที่ 11 ประโยชน์ด้านโภชนาการของขนมทองม้วน ทองพับ และขนมฝิง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	ประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	แบบประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

3113199807

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv: 04092562 13:45:40 / seq: 27

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv: 04092562 13:45:40 / seq: 27

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง ความเป็นมาของอำเภอองไกรลาค
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีระดับ คือ

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ผลประเมิน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้					
1.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและครอบคลุมสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผล					
1.2 ระยะเวลาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอ					
คำแนะนำเพิ่มเติม					
2. สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/					
2.1 ระบุสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ถูกต้อง					
คำแนะนำเพิ่มเติม					
3. สาระสำคัญ					
3.1 สาระสำคัญมีรายละเอียดที่ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา					
3.2 สาระสำคัญมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์					
3.3 สาระสำคัญมีความสัมพันธ์สถานการณ์ที่กำหนด					
คำแนะนำเพิ่มเติม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. จุดประสงค์					
4.1 จุดประสงค์มีความชัดเจนและมีความเหมาะสม					
4.2 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์					
4.3 เป็นประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจน					
คำแนะนำเพิ่มเติม					
5. เนื้อหาสาระการเรียนรู้					
5.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์					
5.2 เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน					
5.3 เนื้อหา เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
คำแนะนำเพิ่มเติม					
6. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้					
6.1 กิจกรรมที่กำหนดขึ้น ผู้เรียนสามารถที่จะปฏิบัติได้					
6.2 กิจกรรมที่กำหนดขึ้น มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม					
6.3 กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ บทบาทหน้าที่อย่าง หลากหลาย					
6.4 กิจกรรมที่กำหนดขึ้น สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
6.5 กิจกรรมที่กำหนดขึ้น เหมาะสมกับเวลาที่สอน					
6.6 กิจกรรมที่กำหนดขึ้น สอดคล้องกับเนื้อหา					
คำแนะนำเพิ่มเติม					
7. ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้					
7.1 วิธีการวัดผล มีสอดคล้องกับเนื้อหา					
7.2 วิธีการวัดผล มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
7.3 เครื่องมือวัดผล มีความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล					
7.4 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล มีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คำแนะนำเพิ่มเติม					
8. แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบ					
8.1 แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบมีความหลากหลาย					
8.2 แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล					
8.3 แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ได้					
คำแนะนำเพิ่มเติม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ซ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้อง
ของข้อความที่ต้องการวัด ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนความพึงพอใจตามสภาพความเป็นจริง โดยระดับคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คำแนะนำเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว 1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง						
2. อายุ ☐ 8 ปี ☐ 9 ปี ☐ 10 ปี ☐ 11 ปี ☐ 12 ปี ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....						

ตอนที่ 2 ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาวิชา						
1	เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน					
2	เนื้อหา เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					
3	เนื้อหา มีการกำหนดอย่างเป็นลำดับขั้น					
4	เนื้อหา มีความทันสมัยและตรงกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน					
5	เนื้อหา ที่เรียนช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดีขึ้นได้					
6	เนื้อหา มีการกำหนดจากง่ายไปหายาก					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1	ครูจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การใช้สื่อ การสนทนาและการฝึกปฏิบัติ					
2	ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน การสืบค้นและการฝึกปฏิบัติจริง					
3	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง					
แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ						
1	แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความหลากหลาย					
2	แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน					
3	แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล					
4	แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุตามจุดประสงค์ได้					
5	การศึกษา นอกสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้					
ด้านการวัดและประเมินผล						
1	วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรม					
2	วิธีการวัดผลมีความหลากหลาย					
3	เครื่องมือวัดผลมีความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล					
4	การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ซ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้าน ของอำเภอองไกรลาค
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ
2. อ่านคำถามให้แน่ใจก่อนเลือกคำตอบ
3. ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ตัวเลือก ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท -X ลงในกระดาษคำตอบ
4. ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที
5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ขนมหันบ้านอำเภอองไกรลาศ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา 30 นาที จำนวน 30 ข้อ

-
1. “องไกรลาศ” หมายถึงข้อใด

ก. องลือ	ค. องลือธรรมจักรของศาสนาพุทธ
ข. องลือธรรมจักร	ง. องลือธรรมจักรสี่ขาบริสุทธิ
 2. การผลิตน้ำปลาจากอำเภอองไกรลาศ ใช้ปลาอะไรในการผลิต

ก. ปลาสร้อย	ข. ปลาช่อน
ค. ปลาเค็ม	ง. ปลาบึก
 3. คำขวัญอำเภอองไกรลาศ คือข้อใด

ก. ทองม้วนชวนกิน อร่อยลิ้นขนมฝิง ปลาไร่เด็ดจริง ยอดยั้งน้ำปลาดี	
ข. ประเพณีลือก้อง ทองโบราณ ย่านผ้าซิ่น ถิ่นมรดกโลก	
ค. พระศิลาเมืองขวัญ แม่ถนเด่นสง่า สวยล้ำค่าหินอ่อน เอื้ออาหารน้ำใจ รักษาไว้วัฒนธรรม	
ง. พระพุทธเรื่องฤทธิ์ พิพิธภัณฑล้าค่า สินค้าพีชไร่ดัง เครื่องสังคโลกดีมีสวนหลวงพระร่วงงามตา	
 4. ขนมหองม้วน มีต้นกำเนิดจากการรับเอาวัฒนธรรมของประเทศใดมาดัดแปลงเพิ่มเติม

ก. เยอรมัน	ค. โปรตุเกส
ข. อังกฤษ	ง. อิตาลี
 5. ใครรับหน้าที่แม่บ้านหัวเรือใหญ่ในการจัดอาหารเลี้ยงรับรองอาคันตุกะต่างประเทศ

ก. มาตามดอนญา	ค. มาตามดอนญา มาเรีย
ข. มาเรีย	ง. มาตามดอนญา มาเรีย กิอุมาร์ ปินาเดอ
 6. แป้งชนิดใดเป็นส่วนผสมของขนมทองม้วน

ก. แป้งข้าวเหนียว	ค. แป้งสาลี
ข. แป้งข้าวเจ้า	ง. แป้งมัน
 7. ขนมทองม้วนสด ใช้แป้งชนิดใดเป็นส่วนผสม

ก. แป้งข้าวเหนียว	ข. แป้งข้าวเจ้า
ค. แป้งสาลี	ง. แป้งมัน

17. ขนมนชนิดใด ใช้มะพร้าวอ่อน
- ก. ขนมหอมม่วง ค. ขนมหอมพับ
ข. ขนมหอมม่วงสด ง. ขนมหึง
18. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์ทำขนมทองพับ
- ก. ทัพพี ค. อ่างผสม
ข. ตะแกรง ง. แท่งไม้กลมๆ
19. งาดำ เป็นส่วนผสมของขนมนชนิดใด
- ก. ขนมหอมม่วง ค. ขนมหึง
ข. ขนมหอมพับ ง. ถูกทุกข้อ
20. เราควรบริโภคอาหารที่มีเส้นใยในปริมาณกี่กรัมต่อวัน
- ก. 10-15 กรัมต่อวัน ค. 25-30 กรัมต่อวัน
ข. 20-25 กรัมต่อวัน ง. 35-40 กรัมต่อวัน
21. เบต้าแคโรทีน เป็นแหล่งวิตามินใด
- ก. วิตามิน A ค. วิตามิน K
ข. วิตามิน B ง. วิตามิน D
22. ขนมไทยอยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน เพราะเหตุใด
- ก. เพราะเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ค. มีความละเอียดละไม วิจิตรบรรจง
ข. เพราะขนมไทยมีเสน่ห์ รสชาติที่แตกต่างออกไป ง. ถูกทุกข้อ
23. ขนมไทยแสดงให้เห็นว่าคนไทยเป็นคนอย่างไร
- ก. ใจร้อน วู่วาม ค. ซื่อสัตย์
ข. คนใจเย็น รักสงบ มีฝีมือทางศิลปะ ง. มีวินัย
24. บรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วยทำหน้าที่อย่างไร
- ก. ป้องกันความชื้น ค. ป้องกันฝุ่น
ข. ป้องกันอากาศ ง. ถูกทุกข้อ
25. ข้อใดคือบรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย
- ก. กระป๋อง ค. ทีบ
ข. ลัง ง. กล่องลังขนาดใหญ่
26. บรรจุภัณฑ์ประเภทใดทำหน้าที่ป้องกันสินค้าและสะดวกต่อการขนส่ง
- ก. บรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย ค. บรรจุภัณฑ์ชั้นนอก
ข. บรรจุภัณฑ์ชั้นใน ง. ถูกทุกข้อ

27. บรรจุกฎบัตรประเภทใดง่ายต่อการจับถือ

- ก. บรรจุกฎบัตรเฉพาะหน่วย ค. บรรจุกฎบัตรชั้นนอก
ข. บรรจุกฎบัตรชั้นใน ง. ถูกทุกข้อ

28. ข้อใดคือรายจ่าย

- ก. ค่าขนส่ง ค. ค่าขายของ
ข. เงินกู้ ง. ค่าหุ้น

29. ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

- ก. วัน เดือน ปี ค. รายจ่าย
ข. รายรับ ง. ราคาขาย

30. รายรับมากกว่ารายจ่าย คือข้อใด

- ก. ราคาขาย ค. กำไร
ข. ต้นทุน ง. ขาดทุน

เฉลย คำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ง	11	ง	21	ก
2	ก	12	ง	22	ง
3	ก	13	ง	23	ข
4	ค	14	ข	24	ง
5	ง	15	ก	25	ก
6	ค	16	ง	26	ค
7	ง	17	ข	27	ก
8	ค	18	ง	28	ก
9	ข	19	ง	29	ง
10	ง	20	ค	30	ค

ภาคผนวก ฅ
ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของผลการประเมินทักษะของนักเรียน(การปฏิบัติการทำขนม)

► T-Test

[DataSet2]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
test	19	2.5263	.51299	.11769

One-Sample Test

Test Value = 2.25						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
test	2.348	18	.031	.27632	.0291	.5236

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของผลการประเมินทักษะของนักเรียน (การนำเสนอ)

► T-Test

[DataSet3]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
test2	19	2.5865	.41689	.09564

One-Sample Test

Test Value = 2.25						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
test2	3.518	18	.002	.33647	.1355	.5374

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของผลการประเมินทักษะของนักเรียน (การทำงานกลุ่ม)

➔ **T-Test**

[DataSet4]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
test3	19	2.7932	.26395	.06055

One-Sample Test

		Test Value = 2.25				
		95% Confidence Interval of the Difference				
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Lower	Upper
test3	8.971	18	.000	.54323	.4160	.6705

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน											
เลขที่	ข้อที่										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4.80
2	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4.90
3	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4.80
4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
6	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	4.60
7	5	4	4	3	5	4	3	5	4	5	4.20
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
9	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
10	5	5	4	5	5	3	5	3	5	5	4.50
11	5	5	5	4	5	3	5	4	5	5	4.60
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
13	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	4.70
14	5	5	4	5	3	5	4	5	5	5	4.60
15	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4.80
16	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4.80
17	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4.60
18	4	5	4	4	4	3	4	4	4	5	4.10
19	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4.80
เฉลี่ย	4.84	4.84	4.57	4.52	4.73	4.52	4.68	4.68	4.89	4.94	4.73
S.D.	0.37	0.37	0.50	0.61	0.56	0.77	0.58	0.58	0.31	0.22	0.49

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของการสำรวจความต้องการของนักเรียน

สำรวจความต้องการของนักเรียน											
เลขที่	ข้อที่										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	4	4	5	4	3	5	5	5	4	4	4.30
2	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	4.40
3	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4.80
4	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	4.70
5	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3.90
6	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4.60
7	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4.90
8	5	5	5	4	4	4	5	4	5	4	4.50
9	5	4	5	4	3	5	5	4	5	4	4.40
10	4	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4.60
11	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4.60
12	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4.80
13	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	4.50
14	5	5	4	5	5	5	4	4	4	5	4.60
15	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4.80
16	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4.90
17	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
18	4	4	4	5	5	3	4	5	4	5	4.30
19	5	4	5	4	5	5	5	5	5	3	4.60
เฉลี่ย	4.73	4.52	4.57	4.57	4.52	4.57	4.52	4.57	4.68	4.57	4.58
S.D.	0.45	0.51	0.50	0.50	0.77	0.60	0.61	0.50	0.47	0.60	0.26

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของการสำรวจความต้องการของสถานศึกษา

สำรวจความต้องการของสถานศึกษา											
เลขที่	ข้อที่										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4.40
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3.90
4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4.40
5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4.80
6	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4.50
เฉลี่ย	4.33	4.33	4.50	4.33	4.50	4.83	4.83	4.66	4.50	4.16	4.50
S.D.	0.51	0.51	0.54	0.81	0.54	0.40	0.40	0.51	0.54	0.40	0.37

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละของการสำรวจความต้องการของชุมชน

สำรวจความต้องการของชุมชน											
เลขที่	ข้อที่										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
2	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4.40
3	5	4	4	5	5	4	5	4	5	4	4.50
4	4	5	4	4	5	4	5	4	5	4	4.40
5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	4.50
6	5	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4.40
7	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4.30
8	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4.40
9	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4.40
10	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4.50
11	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4.30
12	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00
13	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3	4.70
14	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4.40
15	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4.70
16	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4.80
17	5	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4.40
18	5	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4.40
19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
20	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
21	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00
22	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4.90
23	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
24	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
26	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4.70
27	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.80
28	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
29	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
30	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
เฉลี่ย	4.63	4.66	4.53	4.66	4.53	4.70	4.73	4.70	4.63	4.50	4.52
S.D.	0.49	0.47	0.50	0.47	0.50	0.46	0.44	0.46	0.49	0.57	0.26

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ผลรวม	ค่าIOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
1	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ผลรวม	ค่าIOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
24	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ผลรวม	ค่าIOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
51	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
61	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
62	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
63	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
64	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
65	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
66	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
67	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
68	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
69	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
70	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นหลักที่ต้องการวัดของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 4 ท่าน

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว						
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	5	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. อายุ ☐ 8 ปี ☐ 9 ปี ☐ 10 ปี ☐ 11 ปี ☐ 12 ปี ☐ อื่นๆระบุ...	5	5	1	5	4.00	มาก
ด้านเนื้อหาวิชา						
3. เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
4. เนื้อหา เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
5. เนื้อหา มีการกำหนดอย่างเป็นลำดับขั้น	4	4	3	5	4.00	มาก
6. เนื้อหา มีความทันสมัยและตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	4	4	4	5	4.25	มาก
7. เนื้อหา ที่เรียน ช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดีขึ้นได้	4	4	4	5	4.25	มาก
8. มีการกำหนดจากง่ายไปหายาก	4	4	1	5	3.50	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
9. ครูจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การใช้สื่อ การสนทนาและการฝึกปฏิบัติ	5	4	3	5	4.25	มาก
10. ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน การสืบค้นและการฝึกปฏิบัติจริง	5	3	5	5	4.50	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
11. กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบ						
12. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความหลากหลาย	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
13. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
14. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
15. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุตามจุดประสงค์ได้	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
16. การศึกษานอกสถานที่เหมาะสมกับการเรียนรู้	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล						
17. วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาและ กิจกรรม	5	4	5	5	4.75	มากที่สุด
18. วิธีการวัดผลมีความหลากหลาย	5	3	5	5	4.50	มากที่สุด
19. เครื่องมือวัดผลมีความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล	5	3	5	5	4.50	มากที่สุด
20. การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลมีความเหมาะสม	5	3	5	5	4.50	มากที่สุด

จากผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่านปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ย 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมและ
สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่ายากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ขนมหินบ้านอำเภอกงไกรลาศ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ข้อที่	ค่ายากง่าย (P)	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
1	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
2	0.57	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
3	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
4	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
5	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
6	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
7	0.52	ดีมาก	0.22	พอใช้ได้
8	0.57	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
9	0.42	ดีมาก	0.11	ค่อนข้างต่ำ
10	0.52	ดีมาก	0.55	ดี
11	0.68	ดีพอใช้	0.55	ดี
12	0.47	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
13	0.57	ดีมาก	0.77	ดีมาก
14	0.57	ดีมาก	0.66	ดีมาก
15	0.42	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
16	0.84	ง่ายมาก-ตัดทิ้ง	0.22	พอใช้ได้
17	0.68	ดีพอใช้	0.55	ดี
18	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
19	0.63	ดีพอใช้	0.66	ดีมาก
20	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อที่	ค่ายากง่าย (P)	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
21	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
22	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
23	0.73	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
24	0.21	ดีพอใช้	0	ตัดทิ้ง
25	0.52	ดีมาก	0.22	พอใช้ได้
26	0.36	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
27	0.84	ง่ายมาก-ตัดทิ้ง	0.22	พอใช้ได้
28	0.68	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
29	0.57	ดีมาก	0.66	ดีมาก
30	0.68	ดีพอใช้	0.55	ดี
31	0.68	ดีพอใช้	0.44	ดี
32	0.36	ดีพอใช้	-0.22	ตัดทิ้ง
33	0.73	ดีพอใช้	0.44	ดี
34	0.68	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
35	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
36	0.63	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
37	0.78	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
38	0.73	ดีพอใช้	0,22	พอใช้ได้
39	0.63	ดีพอใช้	0.55	ดี
40	0.47	ดีมาก	0.66	ดีมาก
41	0.57	ดีมาก	0.44	ดี
42	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
43	0.73	ดีพอใช้	0.66	ดี
44	0.73	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
45	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อที่	ค่ายากง่าย (P)	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
46	0.52	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
47	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
48	0.82	ง่ายมาก-ตัดทิ้ง	0.22	พอใช้ได้
49	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
50	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
51	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
52	0.78	ดีพอใช้	0.33	พอใช้ได้
53	0.36	ดีพอใช้	0.55	ดี
54	0.68	ดีพอใช้	-0.11	ตัดทิ้ง
55	0.05	ยากมาก	-0.11	ตัดทิ้ง
56	0.31	ดีพอใช้	0.44	ดี
57	0.89	ง่ายมาก-ตัดทิ้ง	-0.01	ตัดทิ้ง
58	0.42	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
59	0.63	ดีพอใช้	-0.11	ตัดทิ้ง
60	0.42	ดีมาก	0.33	พอใช้ได้
61	0.57	ดีมาก	0.22	พอใช้ได้
62	0.15	ยากมาก-ตัดทิ้ง	-0.11	ตัดทิ้ง
63	0.52	ดีมาก	0.11	ค่อนข้างต่ำ
64	0.56	ดีพอใช้	0	ตัดทิ้ง
65	0.26	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
66	0.57	ดีมาก	0.11	ค่อนข้างต่ำ
67	0.78	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
68	0.63	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
69	0.57	ดีมาก	0.22	พอใช้ได้
70	0.68	ดีพอใช้	0.22	พอใช้ได้
Reliability(KR-20)			0.96	

เมื่อนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์รายชื่อ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบดังนี้

1. ตรวจสอบความยากง่ายคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดความรู้ ที่ระบุว่าข้อสอบนั้นยากง่ายเพียงใด โดยมีเกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 190-191) ได้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบระหว่าง ถึง 0.33-0.63

2. ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกคือการวัดตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่จำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 191-192) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ระหว่าง ถึง 0.33-0.80

3. ตรวจสอบความเชื่อมั่นคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผลการวัดคงที่คงเส้นคงวา สม่่าเสมอ จากสูตร KR-20 (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2556, น. 192-193) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.96

. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ขนบพื้นบ้าน อำเภอกงไกรลาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.57 คะแนน (S.D. = 2.31)

➔ T-Test

[DataSet1] C:\Users\Administrator\Documents\พล.sav

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Posttest	19	24.5789	2.31699	.53155

One-Sample Test

	Test Value = 22.5					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Posttest	3.911	18	.001	2.07895	.9622	3.1957

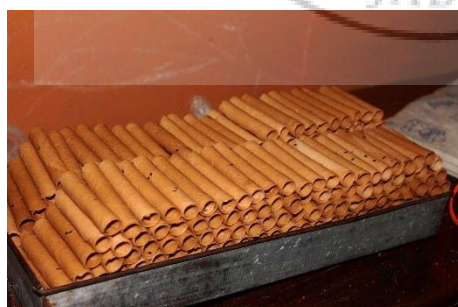
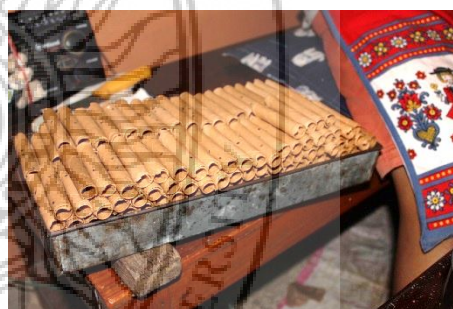
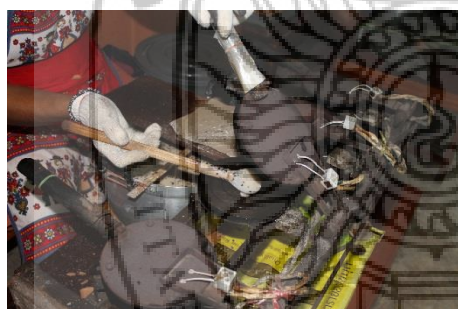

ภาคผนวก ๓
รูปภาพ

รูปการปฏิบัติการทำขนมทองม้วนสด

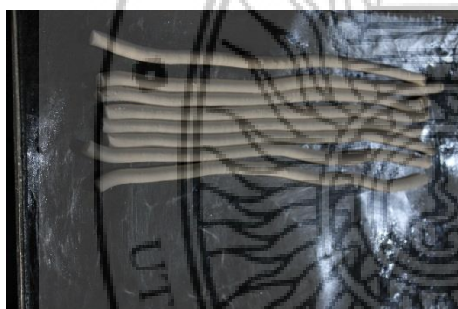
การทำขนมทองม้วน

รูปการทำขนมทองพับ

รูปการทำขนมฝิง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวทิวาวรรณ คล้ายคลึง
วัน เดือน ปี เกิด 11 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด จังหวัดพิษณุโลก
วุฒิการศึกษา 2553 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิชาเอก) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ที่อยู่ปัจจุบัน 83/1 หมู่ 2 ตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย 64170

3113199607

URU :Thesis 59551101104 thesis / recv : 04092562 13:45:40 / seq : 27